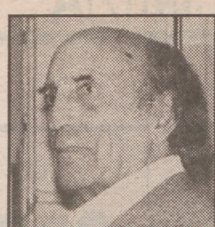

Bell Haddad:
«Algerian emakumeak
emakume direlako
hiltzen dituzte» / 17

Mikel Saralegi:
«Suerte pixka
batekin atxatuko
dugu harria» / 20

Miguel Angel Alvarez:
«Oraindik ere neure
buruaren bila
jarraitzen dut» / 23

EUSKALDUNON

Egunkaria

Ostirala, 1995eko martxoaren 24a / VI. urtea / 1.329. zenbakia / Salneurria: 110 pta. / 5,5 libera

ANTZERKIA

Brecht obra baten estreinua

Iruña Pequeño Teatro konpainiako bederatzi akoreek Bertolt Brecht 'Santa Juana de los mataderos' obra estreinatuko dute bihar Gaiarre antzokian. / 24

Zazpi enpresa nagusiek atzerrian inbertitzeko taldea eratu dute

Euskal Autonomi Elkarteko zazpi enpresa nagusiak bildu dira eta Nazioarteko Kooperaziorako Elkartea (ACI) eratu dute. Atzo osatu zen ofizialki Bilbon eta aurkezpenean zazpi enpresetako ordezkariak eta Eusko Jaurlaritzakoak izan ziren.

Taldea Arrasate kooperatibak (MCC), CAF, Iberdrola, BBV Trade, Babcock Wilcox, IDOM

BESTERIK

POLITIKA

Miguel Sanzen arabera Juan Cruz Allik berak utzi du bere burua zerrendatik kanpo / 6

GIZARTEA

Ingurugiroan duten eragina gutxituko dutela hitz eman dute EAEko 33 enpresak / 11

EKONOMIA

ELA ezezik, LAB sindikatua ere sartuko da Nafarroako Kontseilu Ekonomikoan / 14

ESTATUAK

Frantziako Gobernuak ukatu egin du Irangoari misilak saldu zizkiola 1994an / 15

NAZIOARTEA

Europako Batasunak presio egin dio Turkiari kurduen aurkako ofentsibari amaiera emateko / 16

eta Guascor enpresek osatu dute eta helburua nazioarteko fondoen bitartez garapen bidean diren herrietan inbertitzea da. Aldi berean, euskal industriak bide berriak urratzeko aukera izango duela eta enpresa txikiek ere irabaziak lor ditzaketela aurreratu zuten aurkezpenean.

Garapen bidean dauden herrietan inbertitzeko erakundeek bideratzen dituzten fondoak 50.000 milioi dolarretik gorakoak (6,45 bilioi pezeta, 268.000 milioi libera inguru) dira. Guillermo Barredo talde berriko lehendakariaren aburuz, «zaila» da bakarka proiektu hauei aurre egitea; horregatik taldea eratzea erabaki zutela azaldu zuen.

Urtebeteko lana behar izan da taldea eratzeko. Ideia EAEko enpresen kanpo merkataritza bultzatzeko plan estrategikotik sortu zen. Gasteizko Gobernuaren ekimen honek alde anitzeko munduko finantzetak eskaintzen dituen aukerak aztertu zituen. / 13

ANDER GILLENEA

Korrikan Lasa eta Zabala omendu dituzte

Goieritik zetorren Korrika-9 Tolosan sartu zen atzo bigarren aldiz eta bertako korrikalariak Joxean Lasa eta Joxi Zabalararen hauen omenez Benta Haundin eginiko oroitarrian omenaldi xume bat eskaini zieten. Argazkian ageri diren Manu eta Iñaki Azkarate anaiek eta Ramon Sagastibeltzak —preso ohi eta Lasa eta Zabalararen lagun minak hirurak— krabelinak eta Korrikako petoak utzi zituzten oroitarrian berriro korrikari ekin aurretik. Bestalde, atzo Barrionuevoren dimisio eskaeraren inguruan polemika berpiztu zen, eta gaur Tolosaldean greba orokorrerako deialdia egin du HBk eta 'borroka egunerako' Hego Euskal Herriko gainontzeko herrialdeetan. / 4-5 eta 10

Gasteizek Elkarri saritu duela salatu dute PPk eta PSE-EEK

Eusko Jaurlaritzak loteriaren ustiaketa Elkarri-ri eman izanak PP eta PSE-EE alderdien protestak eragin ditu. Bi alderdion ustiez, Elkarri-k Bilbon antolatutako Bake Konferentzia «autodeterminazioari buruzko eztabaida bilakatzeagatik saritu du Joko Zuzendaritzak». Guillermo Etxenike, Gipuzkoako PSE-EEKo idazkariorde nagusiaren iritziz, «gizarte eskandalua» ez da sortzen legez kanpoko jokabideengatik soilik, «baita hartzen diren erabakien etikagatik ere».

Jaime Mayor Orejari deitoragarria iruditu zitzaion Eusko Jaurlaritzaren erabakia, nahiz eta legezkoa dela adierazi. Hala ere,

PPk baimen hori aztertu egingo du sailburuari dagozkion azalpenak eskatzeko.

Elkarri-ren izenean Jonan Fernandezek hitz egin zuen eta erabakia irizpide politikoetan oinarritu dela ukatu egin zuen. «Holako ebazpen batean irizpide politikoak erabiliko balira, denok kontra jarriko ginateke, holako kontzesio batean aukeraketak teknikoak izan behar du, baldintzen arabera ikusita zein egokitzen den hobeto baldintza teknikoetara». Irizpide politikoengatik, ordea, ustiaketak ez ematea «aberrazioa eta onartezi-na» litzatekeela gaineratu zuen. / 8

Nekazaritzarako Nafarroako ubidea ezinbestekoa dela esan du Lapazarane

Jose Cruz Lapazaren Nafarroako Gobernuako Nekazaritza sailburuak datoen 20 urteetarako ureztapen egitasmoa aurkeztu zuen atzo Iruñeko Legebiltzarrean. Horren arabera, Itoizko urtegia egiteaz gain beste batzuk eraikitzea beharrezkoa izango da urte hauetan. Gainera, Nafarroako nekazaritzaren garapenak ubiderik gabe porrot egingo lukeela azaldu zuen sailburuak. / 9

Lustrea, koipea, karea

LUIS FERNANDEZ

INDIGNATZEKO orduan, ez dago espainola baino hoberik. Indignazio espainola, nonbait, duintasun seinaletzat hartua dago, baina, finean, afektazio ikur erridikulua eta keinu hipokrita besterik ez da. Neurrigabeko hunkidura, mina eta indignazioa adierazten duenari koipelustrea esaten zaio nire herrian. Ezbarhen bat gertatzen zaizunean, itxura hutsezko negarrez eta minez kontsolatzera datorkizun senide gorrotatua da koipelustrearen paradigma: lustrea ematen diolakoan, koipea besterik ez darie bere pena adierazpen higuinagari. Koipea eta lustrea ederto nahastu ziren joan den asteburuan Sevilla partean. A ze espektakulua. Eta, dena biribiltzeko, indignazio paregabe hori, hotel-zerbitzarien greba saioa zela-eta, edo telebista italiarreko iruzkin batzuen inguruan (Claudia Schifferrekin konparatu zuten gure Elena moñoña, podologoaren emazte berria).

Baina are lotsagarri eta koipetsuagoa da, dudarik gabe, GAL auziaren inguruan espektro politiko espainol osoak erakusten duen indignazio hori. Hamar urteren buruan, demokraziako desagertuen hezurak kare artetik desitxuratuta azaldu direnean, dena da kondena, indignazioa, justiziazko balio demokratikoaren aldarrikapena. Nor dira indignatzen diren horiek? Krimena nahita ahaztu eta justifikatu zuten haietxek berak. Zalantza dut, ea agerira irtengo diren gai ilun honetan balak jarri zituztenen izenak, baina behintzat, hilketa hau ezkutatzeko karea jarri zutenak nor diren jakiteko ez dut behar ikerketarik. Indignatzen diren berberak dira, albistearen argitalpena ezkontza jakin batzuek atzeratzea erabaki zuen egunkari-zuzendari koipelustreagandik hasita.

Quosque tandem?

IÑAKI MENDIGUREN

«**ARAKATU** du-gu lurra, eta bakean eta bare aurkitu dugu» esaten diote zaldizkoek Jaunaren aingeruari Zakariasen lehen ikuskarian (Za 1, 11). Zein mundutan ibili ote ziren haiek? Gurean ez!

Ingurutzen gaituen zurrunbiloaren erdian, errealtate iraunkor bat agertzen da nagusi: atsekabea eta samina nonahi; gizakia gaixo, gizartea ondoezik. Eta kontsolamendu urria da soziologiek esatea krisia berezkoa duela gizarteak, horrelaxe egiten duela aurrera. Hori bezain egia baita sufrimendua —neurri handi batean— geure bidegabekeriaren ondorio soil dela, eta, beraz, ezinbestekoa ez.

Itxaropen-izpi bat nonbait aurkitu nahi, eta gogoratu dut badela euskal poeta bat gure Herriaz 'hazi ustelduaren' teoria duena. Alegia, landare berria ernetzeko hazia usteltzen den legez, egoerak ere hondo jo behar duela bizi-proiektu berria sortzeko. Baina noiz arte horrela? Azken aldikoak ikusita...

Asko pentsaten ote da hainbeste giza sakrifizio ezin dela antzu eta alferrikako izan? Lasa eta Zabalatarrek justiziá eskatu dute, mendekurik ez. Justiziarik onena, gatazkaren konponbideetan aurreratzea litzateke. Gezurra dirudi, baina agian, hezur zahar horiek diotena entzunda, katarsi kolektiboaren ostein, lotsatuta, izu-ikaraz, zentzubidean sartu eta gizarte sanoagorantz abiatzeko indarrak sendotuko dira. Sufrimendua emankor balitz bederen!

EL MUNDO

Lasa eta Zabala

Hemen dugu, bai, hondo jo dugu, geure buruekin topo egin dugu, min egiten duen lekuan zizt egin dugu. Larritzen ari garena ez da ETAKide bat, goardia zibil bat edo partikular bat, ez eta biktima bat edo borrarero bat ere, Espainia larru-karezta-tzailearen gorputza bera baizik, eta horregatik batek apenas ikusten duen irtenbiderik gai hori konpontzeko. Hemen demokrazia dago arriskuan, herria, Estatua. Ez litzateke lehen aldia izango batzuen eta besteen artean suizidio kolektiboa gauzatzen duguna, baleen

gisan. Gure gerra zibil guztiak suizidio kolektiboak izan dira. Orgia beltzean sartu nahi ez duenari gorria edo marikoia deritzote.

FRANCISCO UMBRAL

DEIA

Barrionuevo edo PSOEn ordua

Sozialistek bakarrik babesten dute Barrionuevo, bere alderdikideek. Gai nontzekoek, gero eta aldarriz ozenagoa eginez, ministro ohiak ardura politikoko keinu bat eskaintzeko eta egun duen diputatu kargua uzteko eskatzen dute.

EL ROTO / DIARIO 16

Horrelakorik egin nahi ez duenez, Barrionuevo susmo bat indartzen ari da, alegia diputatu kargua utziko balu aforatu gisa duen ezkutu ba-

besgarria galdu eta berehala GALen sarea ikertzen ari den epailearen aurrean agertzeko deia jasoko lukeela.

EDITORIALA

ZUZENDARIARI

Izarraizpe Kooperatibako Batzordearen oharra

Akordioak eta negoziaketak hitzetik hortzera dabilten une honetan Izarraizpe Iraskaskuntza Kooperatibako Batzorde Burgoak zera adierazi nahi du:

- 1.- Elkarrizketaren aldeko agertu izan dela beti eta elkarrizketaren aldeko gaitasuna orain ere.
- 2.- Elkarrizketan alternatiba guztiak aztertu behar direla.
- 3.- Elkarrizketak gardentasunez, transparentziaz eta irekitasunez burutu behar direla, alde bakoitzak dituen proposamenak, dauden adostasunak, desadostasunak eta akordioak bazkide guztiei zehatz-mehatz eta puntualki azalduz.
- 4.- Orain arte bezala, zerbait berria dagoenean, adieraziko dugula, zurrumurruak baztertuz.
- 5.- Zenbaitzuren arazo pertsonalak eta zenbait erakunde eta talderen interes eta komenentziak alde bat utziz,

ifarra eta helburua ikastolaren Hezuntz Proiektuak izan behar duela.

6.- Erabakiak Batzar Nagusian kooperatibako bazkideek hartu behar dituztela eta ez inongo bulegotan gutxi batzuk hartutakoak inposatu.

7.- Izarraizpe Iraskaskuntza Kooperatibako Batzorde Burgoa beti egon dela irekia eta oraintxe ere irekia dagoela Urola bailarako ikastolaren proiektuari irtenbiderik onena bilatzeko eta emateko.

IZARRAIZPE IRASKASKUNTZA
KOOPERATIBAKO BATZORDE
BURGOA

Azpeitia (Gipuzkoa)

Okerra zuzendu nahian

Martxoaren 18an, iluntzeko 8etan, 'Gaur Eguna' albistegian, Euskal Herriko zenbait ezkontza azaldu ziren, horietako bat Mutrikukoa. Honen inguruan aipatu zena ez dator bat gertatutakoarekin, eta beronen azalpena emango dugu:

Egun horretan, eguerdiko 12.30etan,

Txurruka plazan eta Korrika 9a aitzakia izanik, herriko txankamakilarik, trikitilariak, bertsolariak eta beste hainbat jende bildu ginen aipatu plazan Korrikaren aldeko kuestazioa egiteko eta ez ETBn aipatu zen bezala ezkontza animatzeko. Guk ez genuen zerikusirik ospakizun honekin, gu Korrikaren ekitaldian geunden eta honen froga ETBko kamarek jarritako pegatak.

Esaerak dioten bezala «Olloa eta egia doaz gainera».

Manipulaziorik ez!

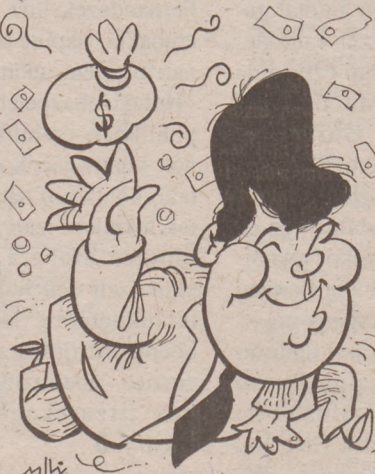
MUTRIKUKO TXANKAMAKILAK,
TRIKITILARIAK ETA AEK

Oharra:

Iritzi ezberdinek tokia izan dezaten, ez da komeni makinaz idatzitako 20 lerro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta NANen zenbakia agertu behar dago. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere esku du horretarako eskubidea.

GAIA JARRITA

JOHN SOSACK

John Toshack

Toshack Reala utzi ta joan zanean duda bat gelditu zan gure barrenean, sendiko arazoak zeuzkala aldean. Okerrak zuzenduta jarri da lanean: Deportibon fitxatu dute azkenean.

JON AZPILLAGA

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 8000

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALBA

Kontseilari Ordezkarria: IÑAKI URÍA

Zuzendaria: MARTXEL OIAMENDI

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Publizitate: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Egoitza nagusia: Gudarien etorbidea, z/g / 20140 Andoain

☎ 30 02 22 / Erredakzio faxa: 30 02 55 / Publizitateko faxa: 30 02 55

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 72

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea

☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo

☎ 410 40 46 / Faxa: 410 37 15

Lapurdi / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1/503 P

kutxatila, / 64100 Baiona / ☎ 59 52 35 75 / Faxa: 59 25 75 11

har duzun etsaia da. Eta batez
ere orain, inoiz baino zailagoa
baita jasotzea»

Lasa eta Zabalen

gorpuzkinen aurkikuntza

Donostiako bi forense Alacanten dira gorpuei proba berriak egiteko

Hango epaileak ez du oraingoz auzia Entzutegi Nazionalaren esku uzteko asmorik

Donostiako Entzutegiko bi mediku forense Alacantera abiatu ziren atzo, ustez Joxean Lasa eta Joxi Zabalenak diren gorpuzkinen behin-betiko identifikaziorako azterketa berriak egitera. Bestalde, Alacanteko epaileak ez du auzia Entzutegi Nazionalaren esku uzteko asmorik.

DONOSTIA

Alacanteko kanposantuan dauden gorpuek Joxean Lasa eta Joxi Zabalenak direla baieztatzeke datuak eskaini dituen azterketa bakarra Francisco Etxeberria Gabilondo Donostiako mediku forenseak joan den astean eginikoa da. Etxeberriaren azterketa, ordea, ez da ofiziala, senideek eta ez epaileak eskatuta egin baitzuen. Hori dela eta, Donostiako Entzutegiak bi forense bidali zituen atzo Alacantera, bertan duela hamar urte aurkitutako gorpuzkinen behin-betiko identifikazioa ahalbidetuko duten proba berriak egin ditzaten.

Iturri juridikoez azaldu duteenez, bi gorpuen identifikazioa doi-doi zehaztuko duen probetako bat ADN analisia da, ziur aski Madrilgo Toxikologia Institutu Nazionalan egingo dutena. Azterketa hau gorpuzkinen lagin baten (hezur edo hortz bat) ADN molekula eta senideek emandakoenak kontrastatzean datza.

Horrez gain, balistika proba egin beharko dute heriotzaren arrazoiak argitzeko eta, ahal ba-

Joxean Lasa eta Joxi Zabalen gorpuek Alacanteko hilerrian daude oraindik.

EFE

da, hilketen egileak zehazteko. Ondoren, iturriek azaldu zuten, litekeena da gorpuzkinak zein egindako diligentziak Entzutegi Nazionalaren esku gelditzea. Une horretan ere, Lasa eta Zabalen desagertzeagatik Donostiako Entzutegian zabaldua-ko sumarioaren diligentziak Entzutegi Nazionalaren esku utziko ditu Fernando Andreu epaileak, hark baitu talde armatuekin lotutako delituak eta Estatutik kanpo gertatutako bahiketak —bi tolosarrak Baionan harrapatu zituzten— ikertzeko eskumena.

Dena den, Alacanteko epailea oraingoz ez dago prest auzia Ma-

drilen esku uzteko, duela hamar urte bertan irekitako sumarioaren eskumena duela uste baitu. Sumarioa 1985ean ireki zen ehiztari batek bi gorpuek aurkitu ondoren, baina beherala itxi zuten gorpuek identifikatu gabe, mediku forenseek tortura eta biolentzia arrastoak atzeman bazituzten ere.

«Epaitegi honetan dagoen dokumentazio guztia ez da hemen- diko aterako, oraingoz», adierazi zuen Carmen Menarguez Alacanteko 2. Instrukzio Epaitegiko buruak atzo. Lasa eta Zabalen gorpuek Alacanten segituko dutela ziurtatu zuen epaileak eta ez zuen baztertu sumarioa berri-

irekitzea. Alacanteko Entzutegi-ko presidentearen ustez ere kasuak ez du bertatik atera behar.

INFORMAZIOA GOARDIA ZIBILARI BURUZ

Bestalde, Donostiako Epaitegiak 1983an Gipuzkoako mugan lanean ari ziren goardia zibil guztien izenak emateko eskatu dio Barne eta Justizia Ministerioari. Iñigo Iruin senideen abokatuak ere 1984ko urtarrilean Tolosan izandako atxiloteketei buruz Goardia Zibilak egindako atestaturak eskatuko du, Lasa eta Zabalen desagertzearen eta polizi operazioaren artean loturarik badagoen jakiteko.

KAS: «Joxean eta Joxiren hilketak zigorgabetasunaren ondorio dira»

BILBO

KASen iritziz «Joxean eta Joxiren bahiketa, tortura eta hilketa marko konstituzional goardizibilizatu onartu zuten alderdiek eskaintako zigorgabetasunaren ondorio dira». KASen ustez, gaur Tolosaldean iragarrita dagoen greba orokorrak eta borroka egunak «erakutsi behar diete Espainiako Estatuari eta bere kolaboratzaile erregionalistei beraien biolentziak sortzen duen ikarlarria borroka ahalmen bertutua bilakatu dela». KASEk, bestalde, Joxean Lasa eta Joxi Zabalen sufrimenduak Euskal Herriaren eraikuntzaren fruitu jaso dezan lan egingo duen konprometua hartu du.

«Tortura eta guda zikina erabiliz Euskal Herriari eskubide demokratikoak ukatzen dizkion estatu terrorista espainiarrari eskura dauden arma guztiez aurre egitea behar etiko eta politiko saihestezina da herri honen askatasunaren alde benetako apustua egiten dutenentzat» adierazi zuen Koordinadora Abertzale Sozialistak prentsa agiri batez.

KASEk hipokritatzat jotzen du EAJren jarrera, «Txilen Demokrazia Kristauak Pinocheten estatu kolpea lagundu zuen bezala, EAJk Espainiako Estatu laguntzen du euskal mugimendu independentistaren aurka daraman attergabeko borrokan». GAL zuzendu zutenekin gobernatzera helduz», KASEk dio EAJk PSOErekiko ituna bultzatu zuela «guda zikinarren urterik onenetan».

Madriren agindutako ikerketak ez du ezer argituko HBren ustez

A.U. / IRUÑEA

Herri Batasunaren iritziz, Espainiako Barne Ministerioak Lasa eta Zabalen hilketak argitzeko asmoz agindu duen ikerketak ez du deustarako balioko, «ikerketa egin behar duten segurtasun indarrak beraiek direlako hilketen erantzunle».

Hala adierazi zuen atzo eguerdian Adolfo Araizek, Madrilgo Gobernuak Iruñean duen ordezkariaren aurrean egindako protesta ekintzan. HBko hainbat hautetsi (Araiz bera, Floren Aoiz eta Itziar Gomez parlamentariak eta Marine Pueio eta Alberto Petri Iruñeko zinegotziak, besteak beste) «Estatu espainola, estatu

hiltzailea» zioen pankarta baten atzean elkartu ziren Gobernuaren «gerra zikina» salatzeke.

Araizen arabera, Lasa eta Zabalen hilketak «estatu krimenak» izan ziren eta «hogeita zazpi lagun hil zituzten Madrilgo Gobernuaren sosekin». Ildo beretik, diru bereizien eta torturaren aurka deus egiten ez dutenak ere hilketa horien erantzunle direla gehitu zuen HBko foru parlamentariak. Araizen irudikoz, «ezker abertzalearen kontra dena onargarria dela dioten horiek dira gertatuakoaren erantzunle. Beraz, orain ez dute ezer esateko eskubiderik, urteetan tortura zegoela ukatu eta diru bereizien erabilera defenditu baitute».

Lasa eta Zabalen hilketaren aurkako enkartelada egin zuen HBk Iruñean.

JOXE

Lasa eta Zabalen

gorpuzkinen aurkikuntza

Gonzalezek «zentzugabekotzat» jo du Barrionuevoren dimisioa eskatzea

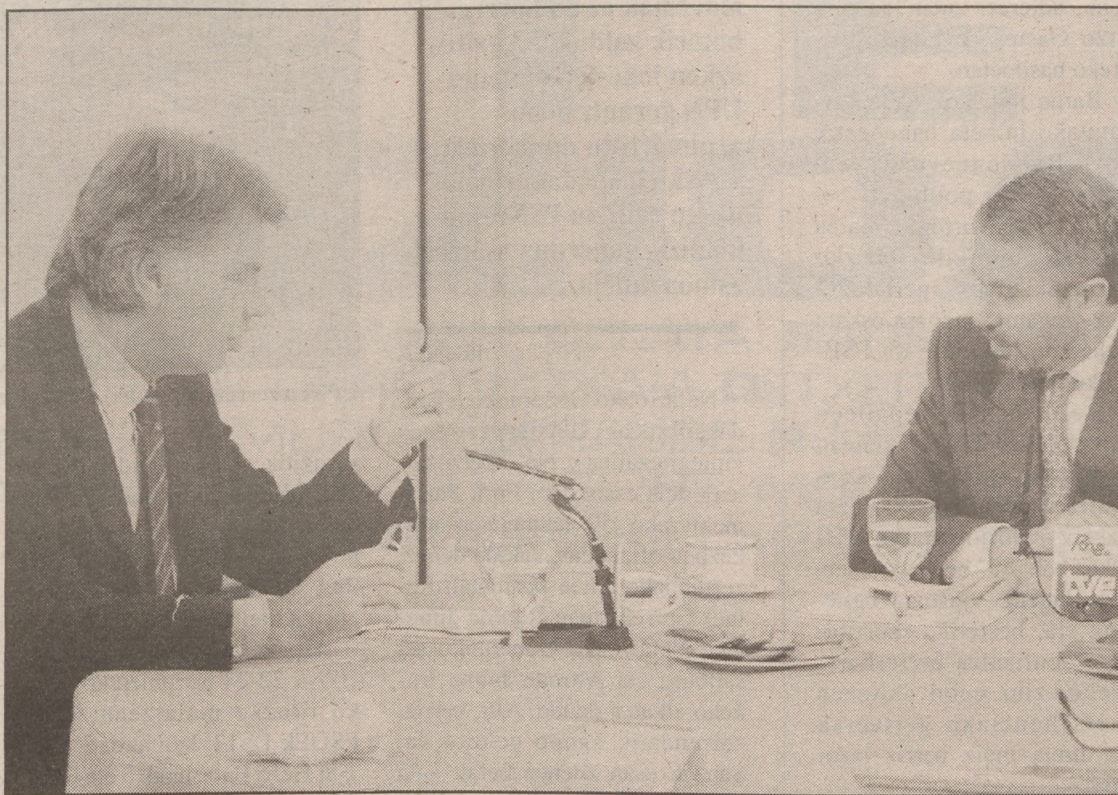
EAJk ez du erantzukizunak eskatzeko legimitaterik, Alvarez Cascosen ustez

Felipe Gonzalez Espainiako gobernuburuak «absurdutzat» jo du Jose Barrionuevo PSOEko diputatuaren dimisioa eskatzea hamar urte pasatu ondoren. Bide batez, Barrionuevoren ministro lana babestu egin du Gonzalezek eta 1986tik aurrera Lasa eta Zabalen hilketen moduko gertaerarik ez dela izan ziurtatu.

MADRIL

Ordubete aritu zen Felipe Gonzalez Espainiako gobernuburu atzo goizean RNEko 'Los desayunos de Radio 1' irratia eta aipagaien artean Lasa eta Zabalen gorpuzkien aurkikuntza izan zuen. Gonzalezen irudikoz, «horrelako ekintzak 1986an desagertu ziren; dena dela, kasu guztiak ez dira berdinak. Adibidez, bi gorpu agertu eta identifikatu izana aurkikuntza egin ahal izan duen norbait egon delako izan da; ez dira bazterrak nahasi behar, krimen izugarri baten garrantzia du eta espero dut guztiz argituko dela».

Barrionuevo ministro ohiaren dimisio eskaerei dagokienez, «zentzugabekotzat» jo ditu Felipe Gonzalezek eskaera horiek. Jose Barrionuevok Barne Ministerioa buruzagitzan egindako lana goraiatu eta babestu zuen Gonzalezek. «Oso lan ona egin zuen, oso momentu zailean, entrega osoz; beraz, harrigarria da hamar urte geroago eskatzea ministro gisa legokiokeen erantzukizuna diputatu bezala or-

Felipe Gonzalez RNE irratan elkarrizketatu zuen atzo Julio Cesar Iglesias kazetariak.

EFE

daintzeko, hori zentzugabekoa iruditzen zait, kasu batzuetan egin badugu ere», adierazi zuen Felipe Gonzalezek irratia.

PPk Parlamentuko osoko bilkura berezira deitzeko eskatu du, bertan Gonzalezek GALi buruzko azalpenak eman ditzen. Barrionuevoren dimisio eskaerei buruz, «hau ez da menpekoen arazoa», esan zuen Alvarez Cascosek. PPren ustez, EAJk ez du legimitaterik erantzukizunak eskatzeko PSOEko Gobernua laguntzen ari delako eta bere Gobernuaren barruan Jauregi daukalako.

Iuren ustez, «Barrionuevo Gonzalezen babes bakarra» da eta horregatik ari da bere alde agertzen Gonzalez.

Enpresa ugarik egin dute bat gaurko greba deialdiarekin

TOLOSA

HBK eta LABek gaurko Tolosaldean egin duten greba deialdiarekin enpresa eta zerbitzuetako langile ugarik egin dute bat. Tolosako, Ibarako, Billabonako, Zizurkilgo eta Lizartzako udaletako langileek greba egitea erabaki zuten atzo egindako batzarretan. Tolosako Udaleko langileek oharra kaleratu zuten Joxi Lasaren eta Joxean Zabalen hilketak gaitzetsiz. «Herri honek bizi duen gatazkaren irtenbidea elkarrizketaren bidetik lortuko dugu eta ez errepresio,

tortura eta guda zikinaren bide-tik», dio agiriak.

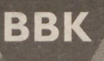
LAB sindikatuak emandako datuen arabera, Tolosaldeko ondorengo enpresa nagusiek egingo dute gaur greba: Asuncion klinika, Unipapel, Calcosa, Pannelfisa, Boinas Elozegi, Udal Euskaltegia, Udal Hiltegia, Sacem, Canguros, Comercial Laga, Insalus, Leibi, Manipulados Araxes, Etxesa, Papelera Galparsoro, Voite, SAM eta Reciclajes del Nortek. Gainera, bihar ez da ogirik egingo eta kioskoak goizeko bederatzieta itxiko dituzte.

Barrionuevok ez du dimititzeko asmorik

MADRIL

Jose Barrionuevo Barne ministro ohi eta diputatu sozialistak bere alderdikideen laguntza eskertu zuen atzo Kongresuko pasiloetan egindako adierazpenetan. Dimisiorako motiboa izateko ezer ez duela egin adierazi zuen Barrionuevok. Bere ustez, dimititzeko kausak «subjektiboak» ala «politikoak» izan daitezke. Lehenengo kasua zerbait gaizki egin delako ustearen ondorioa izango litza-teke eta «neuk ez daukat sentimendu hori».

«Politikoan erabakia ez dagokit niri, baizik eta nire alderdiari eta talde parlamentarioari, eta nik bat egingo dut esparru horretan erabakitzen denarekin», gaineratu zuen Barrionuevok. Barne ministro ohiak eskertu egin zituen elkartasunezko adierazpenak. «Konfiantza agerpen guztiak eskertze-koak dira eta hori Gobernu-ko lehendakariak egiten badu oso laguntza koalifikatua da, baita eskertzekoa ere», esan zuen.

Bilbao Bizkaia Kutxa,
Repsol-en akzioak
saltzeko jendaurreko eskaintzaren
Erakunde Aseguratzaila da.

95-3-21etik
Prorratea badago, 95-4-1 baino lehen emandako
aginduek izango dute lehentasuna.
50.000 pezetatik gora.

Repsol eskaintza
interesatzen bazaizu,
erabili ezazu BBKren edozein
bulegok ematen dizun zerbitzua.

BBK

Bilbao Bizkaia Kutxa

Erantzuleak kartzelan ikusi nahi dituela dio Jauregik

GASTEIZ

Joxean Lasa eta Joxi Zabalen hilketen erantzuleak epaileen aurrean ikusi nahi ditu Ramon Jauregik, «legearen zama beren gainean eror dadin eta kartzela zigorrak bete ditzaten». PSE-EEko bu-ruzagiaren ustez, gertaera hauek «amaieraraino iristea eskatzen dute», baina aldi berean «ezinbestekoa da gizarte-ari esatea instituzio eta Zuzenbideko Estatuarekiko konfiantzari eutsi egin behar diola».

Jauregi Juan Alberto Belloch Barne eta Justizia ministroarekin elkarriketatu zen herenegun, eta Lasa eta Zabalen gorpuen aurkikuntzarekin sortutako egoera aztertu zuten. «PSE-EEko idazkari nagusi eta Eusko Jaurlaritzako sailburu gisa, argi utzi nahi dut amaieraraino iritsiko den ikerketa sakona desiatzen eta exigitzen dugula. Erantzuleak

epailearen aurrean ikusi nahi ditugu, legearen zama beren gainean eror dadin eta krimen izugarri hauengatik zigorrak kartzelan bete ditzaten», adierazi zuen Jauregik atzo Gasteizko Legebiltzarreko pasiloetan.

Barne ministroa zela gertatutako hilketa hauengatik Jose Barrionuevori orain erantzukizun politikoak eskatzeari «azkarregi» joatea deritzo Jauregik. Balizko erantzukizunak «gertakizunak frogatu» ondoren eskatu beharko direla uste du PSE-EEko buruzagiak.

Bellochen eta epaileen lan polizial eta judizialean konfiantza osoa duela azpimarratu zuen Jauregik, eta azken ondorioetaraino iristeko beharra berretsi zuen, alde batetik «justizia egiteko» eta, bestetik, «herritarren konfiantza berreskuratzeke, ziur egon daitezen mota honetako gertaerak ez direla inoiz berriz jazo-ko».

Batzar Nagusiek aho batez gaitzetsi dituzte gertaerak

DONOSTIA

Adierazpen instituzional bat onartu dute Gipuzkoako Batzar Nagusiek Josean Lasaren eta Joxi Zabalen heriotza gaitzetsiz. Aho batez hitzartu zuten agiria atzo egindako Bozeramaileen Batzordean.

Bertan esaten denez, «zinez samin egunak dira hauek beren senideentzat, tolosarrentzat, gipuzkoar guztiontzat, eta, jakina, euskal herritar guztiontzat». Gipuzkoak une kritikoak bizi dituela diote Batzar Nagusiek eta hildako gazteetako baten anaiak herenegungo prentsau-

rrekoan esan zituen hitzak hartuz, zera gaineratu dute agirian: «Ez dugu mendekurik nahi, guda zikina amaitzea nahi dugu. Eta tamalez, guda guztiak dira zikinak».

«Guda eta gatazka guztiak amaitzea da gure ametsa», diote aurrerago, «bereziki euskal herritarrok bizi ditugun gatazkak konpontzea nahi dugu. Eta hori geure esku dago neurri batean, gu guztion lana da». Batzar Nagusiek ahalegina eskatzen dute «gure sufrimendu eta oinazea gaindituz, Euskal Herriarentzako etorkizun hobea sor dezagun».

Sanzen arabera Allik berak utzi du bere burua zerrendatik kanpo

Horregatik botorik ez dutela galduko dio UPNko lehendakariagaiak

Miguel Sanzen arabera, Juan Cruz Alli bere borondatez gelditu da UPNren hauteskunde zerrendatik kanpo eta alderdiak ez du horregatik botorik galduko. Aitzitik, azken inkestek diotenez UPN gorantz doala azpimarratu du Sanzek. UPNko lehendakariagaiak ukatu egin du PSNrekin koalizio gobernua osatzeko asmoa dutela.

A. UNANUE / IRUÑEA

Nafarroako Gobernuak lehendakariordeak UPNren zerrenda «integratzailea» eta «berritzailea» dela esan zuen Foru Parlamenturako 50 hautagaien aurkezpen ofizialean. Jakina denez, zerrendako lehen postuetan Rafael Gurra, Juan Ramon Jimenez, Nafarroako Gobernuko sei sailburu eta Alfredo Jaime Iruñeko alkatea daude. Alli, berriz, zerrendatik kanpo gelditu da, Sanzek esan zuenez berak hala nahi izan duelako. UPNko lehendakariagaiaren arabera, «beren burua baztertu dutenak besterik ez dira gelditu zerrendatik at».

Alliren eta Sanzen arteko lehiak alderdi barruan tirabira ugari sortu duen arren, UPNk ez du uste horiek eraginik izango dutenik maiatzeko hauteskunde emaitzetan. Sanzen irudikoz, UPNk ez du botorik galduko Alliren bazterketaren eraginez.

UPNko zerrendaburuak, atzo egindako aurkezpenean.

JOXE LACALLE

«Aitzitik, Alli zerrendaburua ez zela izango jakin ondoren egin dugun inkestak abendukoak baino emaitza hobeak aurrikusten ditu UPNrentzat», azpimarratu zuen Korellakoak.

Aipatu inkestaren arabera, UPNk 22-24 parlamentari lortuko lituzke maiatzean; PSN-PSOE 12-13; Izquierda Unidak 7-8; Herri Batasunak 5 eta Eusko Alkartasunak 0-2 (Sanzek esan zuenez, Garaikoetxearen alderdia Parlamentuan sartzeko eskatzen den boto portzentaiaren, hain da, % 3aren azpitik gera liteke). Hala ere, Alli hauteskundera beste zerrenda batean aurkezteko aukerak UPNn «kezka» eragin duela aitortu zuen Sanzek.

UPNko zerrendaburuak ukatu egin zuen PSN-PSOErekin koalizio gobernua osatzeko hitzar-

mena dutela. «Hori oposizioko zenbait alderdik diote, intentzio maltzurrez. gainera. Gure asmoa gehiago zabala lortzea eta gobernu propioa osatzea da», azpimarratu zuen. Haatik, ez zuen baztertu hauteskunde ondotik sozialistekin edo EArekin hitzarmen bat egiteko aukera. Nahiz eta marko politikoari dagokionez EArekin ados ez egon, gainerako gaietan akordioak lortu ditzaketela aipatu zuen Sanzek.

Azkenik, eta Allik bestela uste arren, UPNk berregituraketarik ez duela behar esan zuen Korellakoak. Honen irudikoz, alderdia etengabe ari da berritzen eta, ondorioz, ez du aparteko alderdiarik behar. Honi lotuta, Sanzek gezurtatu egin zuen bere eskuetik UPNk eskuinerako joera areagotu egingo duela.

Poliziak bi bizilagun atxilotu ditu Barakaldon, lehergai zulo bat dela eta

BILBO

Espainiako Poliziak bi gazte atxilotu zituen herenegun gauean Barakaldon, Efe eta Vasco Press agentziek polizi iturriak aipatuz jakinarazi zuten. Atxilotuak Sergio Ortiz de Zarate, 20 urte-

koa, eta Oscar Ameza Maeso, 27 urtekoa, dira.

Atxilotetak asteazkenean gertatu ziren Barakaldoko Kareaga aldean, bi lagunek aldean zeramaten lehergai 'zulo' batean gordetzeko asmoz. Antza denez, poliziek kontrolatuta zu-

ten 'zuloa' eta gazteak hurbiltzean atxilotu eta Indautxuko komisaldegira eraman zituzten. Bi atxilotuei ETARI laguntzea leporatu die Poliziak.

Aipatutako iturrien arabera, atxilotuek zeramaten poltsan gasolina, azido sulfurikoa eta goma motako 200 gramo lehergai atzeman zuen Poliziak. Beste bertsio baten arabera, 'zuloan' zeudenean atxilotu zituen Poliziak eta bertan bi bidaiari gasolina eta indar gutxi lehergai bat zeuden. Polizi iturrien arabera, sabotajeak egiten dituen talde bateko kideak omen dira Barakaldon atxilotutako bi gazteak.

Atxilotuetako bat, Oscar Ameza, aurretik ere atxilotu izan dute kale istiluekin lotuta. Azkenengoz 1988an, eta auto kontzesionario batzuen kontra molotov koktelak jaurtitzeko leporatu zitoten baina aske utzi zuten kontrako kargurik gabe eta epailearengana eraman gabe.

Egunkaria

Pertsona bat behar du **DEBA-BEHERAN** lan komertziala egiteko.

Ezinbestekoa: — eskualdea ezagutzea.
— kotxea izatea.

Interesatuok deitu martxoaren 31 arte
Andoingo **300222** telefonora.

UNIVERSIDAD PUBLICA DE NAVARRA
NAFARROAKO UNIBERTSITATE PUBLIKOA

HITZALDI ZIKLOA: 100 MILIOI EMAKUME FALTA DIRA
Emakumeen diskriminazioa Hegoaldean

Ostirala, martxoak 24, 12.00etan:
Emakume etorkinen egoera.
Emakumeen asoziazionismoa

Remel Sipi (Ekuatore-Ginea)
Kataluniako emakume etorkinen
erakundearen koordinatzailea.

Ostirala, martxoak 31, 12.00etan:
Magrebeko emakumeen egoera.

Saida Dorra Mahfoudh
Soziologoa. Tunisko Unibertsitate
eta Tunisiako Emakumeen le-
hendakaria.

29 GELA

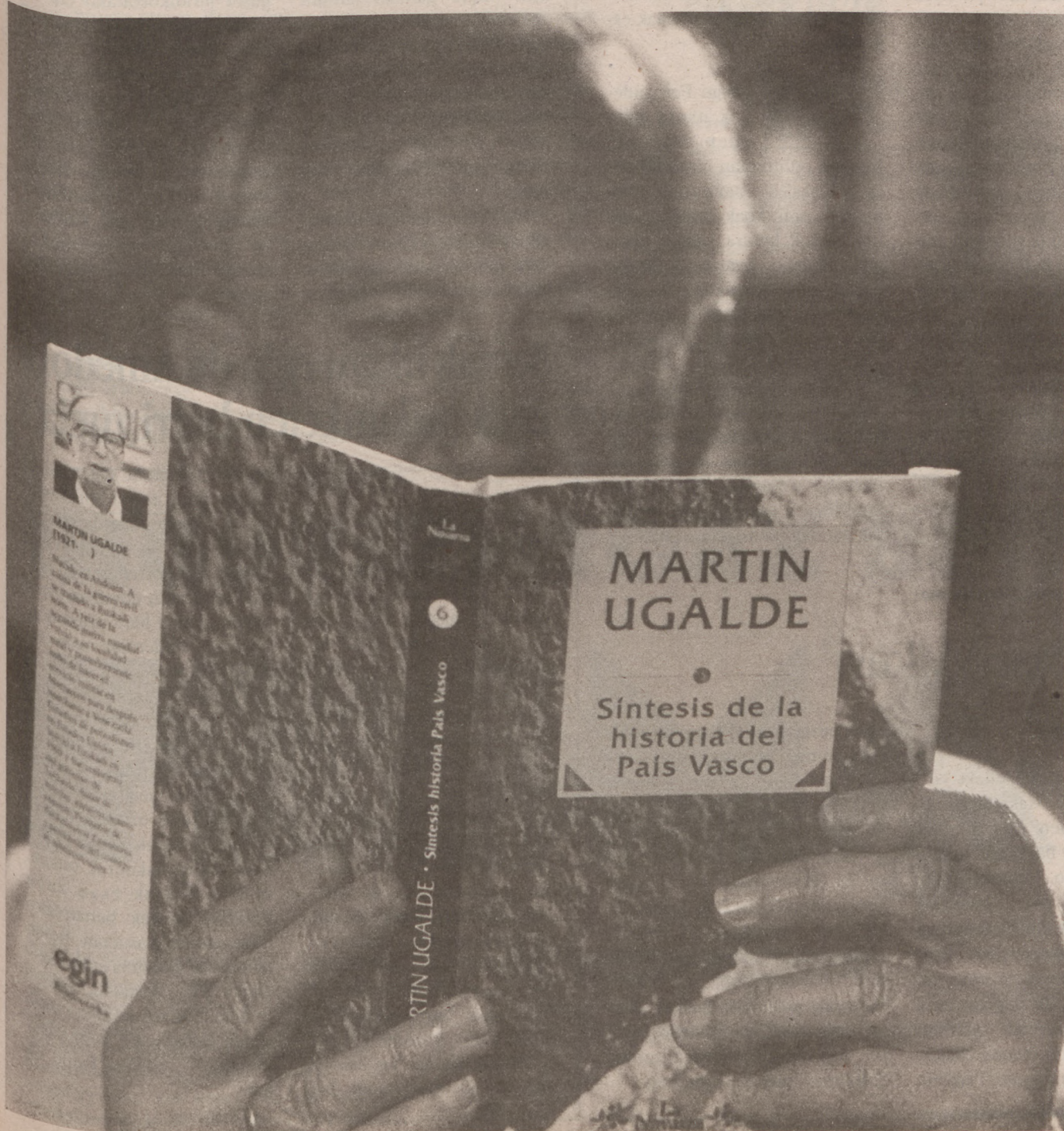
29 GELA

— IPESen LAGUNTZAREKIN —

egin B i b l i o t e k a

30 LIBURU BAT EN PREZIOAN

ATXAGA ARESTI BARANDIARAN CELAYA SARRIONAINDIA LEGASSE
SAIZARBITORIA SASTRE URRETABIZKAIA DETXEPARE AXULAR LIZARDI
SAMANIEGO CHAHO AMURIZA MIRANDE R.MARIA DE AZKUE ORIXE
LAUAXETA CAMPION KIRIKIÑO AGIRRE MOGEL OTERO LARZABAL
MONZON UGALDE SATRUSTEGI TXILLARDEGI FOREST IZAGIRRE

MARTXOAREN

26TIK aurrera

liburu bat

eskeintzen dizu

EGINek

asteartero eta

igandero

EGIN+150
pzta.

Elkarri-ren Adi Fundazioaren proiektuak finantzatzeko erabiliko dute 'Ikusi Makusi' loteria.

SIMAL

Elkarri-ri loteriaren ustiaketa eman izana gaitzetsi dute PSE-EEK eta PPk

Ebazpena erabat teknikoa izan dela dio Jonan Fernandezek

PSE-EEK eta PPk ez dute begi onez ikusi Herrizaingo Sailak Elkarri-ri EAEn bat-bateko loteriaren ustiaketa eman izana. Guillermo Etxenikeren ustez EAJk saritu nahi izan du Bilbon izandako Bake Konferentzia «autodeterminazioari buruzko eztabaida bilakatu izana». Carmelo Barrio PPko parlamentariak «gizarte eskandalutzat» jo du erabaki hau.

INAKI URIARTE / BILBO

PSE-EEK eta PPk azalpenak eskatuko dizkiote Herrizaingo Sailari EAEn bat-bateko loteriaren ustiaketa Elkarri-ren eskaintzari eman izanagatik. Bi alderdi hauen iritziz ezinduen elkarteak jaso beharko zukeen Eusko Jaurlaritzaren baimena eta ez orain jaso duenak.

«Eusko Jaurlaritzako Joko Zuzendaritzak Elkarri iragan egunetan egindako konferentzia autodeterminazioari buruzko eztabaida bilakatu izanagatik saritu du» adierazi zuen Guillermo Etxenik. PSE-EEKo Gipuzkoako idazkariorde nagusiaren iritziz bakea jarrera eta hausnarketaren kontua da, Elkarri-ri ekonomi bitartekoak eman izanak, oster, «biolentzia geldiarazteko ezinbestean aurreargiak eta publizitate ugari izango dituzten bilerak egitea ekarriko du, hots ikuskizun propagandistikoa bilakatzea».

PSE-EEKo burukide honen aburuz «armak dituztenei eta botoekin babesten dituztenei bakea eskatzeak ez du diru gas-

turik ez loteriarik eskatzen, hiltzeari utzi eta biolentzia alde batera lagatzea baizik». Bere ustez, «gizarte eskandalua» ez da sortzen lege kanpoko jokabideengatik soilik, «baita hartzen diren erabakien etikagatik ere».

Ramon Jauregik ez zuen deklarazio luterik egin nahi izan, «harritu egin nau eta ez dut gogoko izan» baino ez zuen esan. Rodolfo Ares parlamentariaren iritziz, erabaki honek lehiaketara aurkeztu ez diren mugimendu bakezaleekiko bereizkeria sortzen du, «ziurrenik uste izan dutelako oinarrien helburuak ez zirela elkarte baten ekitaldiak finantzatzeko».

Carmelo Barriok «estetikaren aldetik deitoragarritzat» jo zuen erabakia. «Teknikoki zuzena izan arren, eta elkarte jakin batzuen finantzabidea, zentzuz aztertuta erabaki deitoragarria da, Eusko Jaurlaritzak Bakearen Aldeko Koordinakundeari, Bakea Oraini edo Denon Arteani be-

raien ekinbide nagusiarekin bat ez datorren ekinbide bat eman izan balio bezala». Antzeko hitzekin mintzatu zen Jaime Mayor Oreja ere Donostian. PPk baimen hori aztertu egingo du sailburuari dagozkion azalpenak eskatzeko.

IRIZPIDE POLITIKORIK GABE

Jonan Fernandezek ukatu egin zuen erabakia irizpide politikotan oinarritu dela. «Holako ebazpen batean irizpide politikoak erabiliko balira, denok kontra jarriko ginateke, holako kontzesio batean aukeraketak teknikoa izan beharko du, baldintzen arabera ikusi zein egokitzen den hobeto baldintza teknikoei. PP eta PSOEek planteatzen dute guri ez digutela kontzesiorik eman behar irizpide politikoengatik, eta hori aberrazio bat da eta ezin daitekè onartu». Elkarri-ko koordinatzailearen ustez erabakia «erabat teknikoa» izan da.

‘Ikusi Makusi’

BILBO

■ Elkarri-k aurkeztutako eskaintzak, ‘Ikusi Makusi’ izenekoak, lortu zuen Jaurlaritzatik bost urterako baimena loteria arina ustiatzeko. Lehiaketara bi talde aurkeztu ziren, irabazlea eta Ezinduen Euskal Kolektiboa.

Txartelean datorren sari ezkutu lortzeko erosleak txartela haraskatu behar du azpian saria egokitu zaion jakiteko. ‘Harraskatu eta irabazi’ izenaz ezagutzen den jokoa alegia. Txartela

ehun pezetan (lau libera) salduko da taberna, denda eta supermerkatuetan. Salbuespen bakarra erakunde publikoen bulegoak eta ikastetxeak dira.

Adi fundazioak Tolosan izango du egoitza nagusia eta beste hiru bulego Gipuzkoa, Araba eta Bizkaian. Zuzenean 25 pertsonari emango die lana. Elkarri-k hiru hilabeteko epea du jokoa martxan jartzeko. Lehen momentuan 1.222 saltoki izango ditu, nahiz eta aurrerantzean 2.400era iristeko asmoa izan.

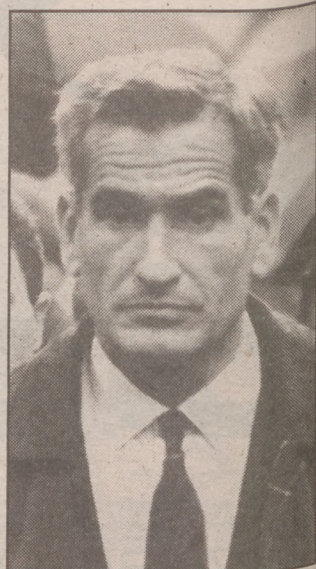
Vera, Justo eta Barrionuevoren defentsa PSOE ordaintzen ari da

MADRIL

Rafael Vera, Juan de Justo eta Jose Barrionuevoren defentsako abokatuak PSOE ordaintzen ari da, ‘El Pais’ egunkariak atzo argitaratu ondoren Francisco Fernandez Marugan PSOEko finantza idazkariak baieztatu zuenez. Rafael Vera eta bere idazkari ohia, Juan de Justo, kartzelan daude ‘GAL auziarekin’ zerkusia izan zutelakoan. Dagoeneko, hamar milioi pezeta (400.000 libera inguru) ordaindu dizkie PSOEek hiruren abokatuei.

Ordainketa hauek berak baimendu zituela aitortu zuen Fernandez Maruganek, eta «jardura politikoaren kontzeptzio fraternal eta solidario» batetik abiatuz egin zuela esan zuen. Horrez gain, De Justok, Verak eta Barrionuevok abokatuei ordaintzeko dirurik ez dutela eta, «defentsako eskubiderik gabe ez uztearren» beren defentsa PSOEek ordaintzea erabaki zuela azaldu zuen Maruganek. «Bere garaian jardura politiko batzuk beren gain hartu zuten kide hauei babes eman behar diegu, batez ere kasu honetan bezala, beharrezko baliabiderik ez dutela, bestela defentsako eskubiderik gabe-utziko genuke», esan zuen.

PSOEko finantza ardura-dunak Alfonso Guerra alderdiko idazkariorde nagusiarekin kontsultatu zuen erabakia,

Rafael Vera.

SIMAL

baina ez ordea Felipe Gonzalez idazkari nagusiarekin ezta Cipria Ciscar antolakuntza idazkariarekin ere. Hala ere, Fernandez Marugan ziur agertu zen zuzendaritza osoak erabakia onartu eta babestu egingo duela. Buruzagi sozialistak azaldu zuenez, PSOEren aurrekontuetan 60 milioi pezetako partida dago gastu juridikoetarako eta finantza arduradunak erabakitzen du zertan gastatu.

Jose Barrionuevo Barne ministro ohiak «normal» iritziz «kargu publiko gisa egindakoarengatik zenbait akusaziori aurre egin behar dieten militanteen defentsa alderdiak bere gain hartzeari». «Arraroa» ez ordaintzea izango litzatekeela gaineratu zuen.

Serrak ukatu egin du Amedori egin ordainketen berri zuela

MADRIL

Narcis Serra Espainiako Gobernuako presidenteordeak esan duenez, «gezurrak» dira Luis Roldan Goardia Zibileko zuzendari nagusi ohiak egin berri dituen akusazioak. Serrak eta Jose Luis Corcuera Barne ministro ohiak Jose Amedoren emazteari Suitzan egindako diru ordainketen berri bazutela adierazi zuen Roldanek epailearen aurrean.

«Ezin dugu prozesu judicial baten barruan dagoen pertsona batek egiten dituen adierazpenen atzetik ibili», esan zuen atzo Serrak Madrilgo Kongresuko pasiloetan. «Roldanek zer den egia eta zer gezurra esan behar du, baina niri buruz esandakoa gezurra da», gaineratu zuen.

PSOEek Rafael Veraren eta Juan de Justoren —biak dau-

de espetxeratuta ustez GALekin izan zuten loturagatik— abokatuak ordaindu al dituen galdetu ziotenean, ez dituela gai horren zehaztasunak ezagutzen erantzun zuen Serrak, baina bere ustez normala da «alderdiak bere kideak babestea».

Joxean Lasaren eta Joxi Zabalaen gorpuen agertzea dela eta, Felipe Gonzalez presidentearen adierazpenekin bat egin zuen Serrak. Jose Barrionuevo orduan Barne ministro zenak dimititzeko egin diren eskaerei buruz, berriz, Serrak esan zuen PSOEko kideek beharrezko ikusi duten kasuetan beren gain hartu dituztela erantzukizunak. PPri, bestalde, leporatu egin zion egiten duen oposizioa Gobernuko partaideen dimisioak eskatzea baino ez dela.

Ureztapen Planerako 75.000 milioi pezetako gastua iragarri du Nafarroako Gobernuak

Nekazaritza garatzeko ubidea «ezinbestekoa» dela dio Perez Lapazaranek

Jose Cruz Perez Lapazaran Nafarroako Gobernuako Nekazaritza sailburua atzo Parlamentuan izan zen, HBk ureztapen planei buruz egindako galderei erantzuten. Ikerketa berriak aurkezteaz gain, Nafarroako Ureztapen Planaren berri eman zuen: datozen 20 urteetan gauzatuko da eta denbora horretan 75.874 milioi pezeta gastatuko ditu Gobernuak ureztapenerako 54.000 hektarea martxan jartzen.

T. SATRUSTEGI / IRUÑEA

Nafarroako Ureztapen Planak Gobernuaren eginberrara zehazten du datozen 20 urteetarako, hiru arlotan: dauden ureztapenen finkatzea, ohizko ureztapenen berrikuntza eta ureztapen berrien sorrera. Ezarritako helburuak lortu ahal izateko hainbat urtegi eraiki beharko dira Nafarroan, horien artean Itoitz, ondoren Nafarroako ubidea erabiltzeko.

Dauden ureztapenak finkatzeko arloan zazpi urtegi erabiliko dira, batzuk eginak eta beste batzuk proiektuan daudenak, horien artean Itoitz eta Esako presaren handitzea. Amaieran, 2015. urtean 31.000 hektarea finkatuko dira plangintza honen arabera. Ohizko ureztapenen berrikuntzari dagokionez, eta berrikuntza hau ureztapen berriak sortzea baino garestiagoa dela esan arren, 7.500 hektarea berrituko dira egitasmo honekin. Ureztapen berriek, berriz,

54.461 hektarea hartuko dituzte 20 urteren buruan, Planak azaltzen duenez. Horiatarik 31.000 hektarea Nafarroako ubideari esker egingo dira. Hau, ordea, ubidearen lehen faseari soilik dagokio, Gobernuaren Ureztapen Plana 2015 urtera artekoa delako, eta ubidearen bigarren fasea 2042an amaituko da. Bigarren fase honetan beste 20.000 hektarea jarri nahi dira martxan.

Hau guztia egiteko, Nafarroako Gobernuak 75.874 milioi pezeta gastatuko ditu, fintzaketa Estatuak ere parte hartuko duelako. Diru kopuru hau 20 urteren buruan ordainduko da, urtero 3.794 milioiko partidetan banaturik. «Diru kopuru handia da, baina asumitu daiteke aurrekontuetan horren truke lanpostuak lortu eta garapena lortzen badugu», Lapazaranen irudikoz.

Ureztapen Plan hau egin eta Espainiako Nekazaritza Ministeriora bidali du Nafarroako Gobernuak, honek Ureztapenen Plan Nazionala egiterakoan lehentasunak aztertu eta izendatu behar baititu. Hidrologi Plangintza Nazionalak erabakiko du Estatu osoan ureztapenerako zenbat hektarea berri jarriko diren martxan, eta kopurua zehaztu ondoren Ministerioak komunitateetako lehentasunak markatuko ditu. Sailburuak azaldu zuenez, «gure planak garantia nahikoa du lehentasunen artean sartu ahal izateko». Gaia, ordea, Ministerioaren esku dago eta ezezean gera daiteke, beste komunitateetatik ere presio handiak jasoko baititu.

Atzoko agerraldian Lapazaranek hainbeste datu berri eman zituen oposizioko alderdiek heldu den atera zuten galderekin. Atzoko agerraldian Lapazaranek hainbeste datu berri eman zituen oposizioko alderdiek heldu den atera zuten galderekin.

Jose Cruz Perez Lapazaran Nafarroako Nekazaritza sailburua. LACALLE

Errentagarritasun ikerketak

T. S. / IRUÑEA

■ Nafarroako ubidearen ingurugiro azterketa oraindik egin gabe badago ere, Jose Cruz Perez Lapazaran Nekazaritza sailburuak azken urte hauetan egin diren ubidearen errentagarritasun ikerketa batzuen berri eman zuen atzo eginiko agerraldian. 1986an, 1993an eta 1994an MOPTMAk eta Riegos de Navarra elkarteak egindako ikerketak izan dira Nafarroako ubidea-

ren errentagarritasuna aztertu dutenak.

Hiru ikerketen arabera, Nafarroako ubidearen errentagarritasuna nabaria da Lapazaranen ustez. Zehazki, abantaila hauek ekarriko lituzke: populazioaren hazkundera, lanpostuen gorakada, BPGren handitzea prozesua, Foru Administrazioako sarreraren gehikuntza, herrialdeko zonaldeetako biztanleria orekatuagoa eta produktu barietate handiagoa.

Hego-haizearen eraginez sute txikiak gertatu dira Gipuzkoan

DONOSTIA

Azken orduetan sute txiki ugari gertatu dira Gipuzkoako mendietan, baserritarrek erretzen jarritako sasiak eta hego-haizeak eraginda. Zehazki Erreterian, Elgoibarren, Orion, Aian eta Azpeitian izan ziren suteak, asteazken eguerdian hasita. Nolanahi ere, sute guztiok txikiak izan dira eta ez dute kalte handirik sortu.

Gipuzkoako Mendi Zerbitzuek jakinarazi dutenez, guztietatik itzaltzeko lan gehien eman duen sutea asteazken gauerdia pasatxo zela piztu zen Erreteria Alduna mendian, eta goizaldeko hirurak arte suhiltzaileek ez zuten amatatzeko modurik izan.

Elgoibarren, erretzen jarritako sastrakek sutea sortu zuten San Agustin izeneko parajeetan. Inguru hori oso arbola gutxiko mendialdea da. Atzo goizaldeko 02.00etan lortu zuten itzaltzea, Diputazioako ibilgailu bat laguntzera bertaratu eta gero.

Beste sute txiki bat, Orioko Mendizorrotz inguruan gertatu zen atzo goizeko zortziak baino lehentxeago. Hamaiketarako itzalia zegoen, ordea, Zarauzko suhiltzaileei esker. Sute honen arrazoiak ere baserritarren batek erretako sasiak izan dira agi danek. Hego-haizea baretu arte, sasiak erretzea galarazi du Diputazioak.

INGURUGIROAZ BETE-BETEAN

INGURUGIROARI
BURUZKO
NAZIOARTEKO
AZOKA

Bilbo, 1995eko martxoak 22/25

Antolakuntza eta informazioa:

FERIA
INTERNACIONAL
DE BILBAO

BILBOKO
NAZIOARTEKO
ERAKUSTAZOKA

Posta Kutxatila 468 - 48080 BILBO - TF. (94) 427 72 00 - Telex 32617 FIMB-E - Fax (94) 442 42 22

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

IBERIA
LINEAS AEREAS DE ESPAÑA
Garraiolan Ofiziala

CDI

IHDUNALDI TEKNIKOA

- Ingurugiroari buruzko V. Foruma.
- Ingurugiro-ingeniaritzari buruzko IV. Biltzarra.

PROMA'95en 500etik gora erakuslek ingurugiroarekin zerikusia daukaten arloetan airea, ura, hondakinak, akustika eta ingururekiko eragina sor daitezkeen arazo eta beharizanetarako erantzun eta konponbidea eskaintzen dituzte. Ingurugiroaz zer esan edo zer eskaini daukaten guztiak PROMA'95en daude.

korrika 9

Omenaldia egin zitzaion atzo Korrikan Joxi eta Joxeani.

ANDER GILLENEA

Gipuzkoan zehar, jende asko eta giro oso ona

Tolosako Benta Haundin Joxi eta Joxean omenduak izan dira

Arabatik gipuzkoar Aeremura egin zuen salto atzokoan aurtengo Korrika 9ak. Deba Garaia, Goierri eta Urola eskualdeak zeharkatu zituen hurrenez hurren euskararen aldeko lasterketa erraldoiak. Eta atzo ere, orain arte bezala, jende oldea bildu zen tropelera.

P. GAZTELUMENDI / DURANGO

Aste osoa daroa Korrikak Euskal Herria alderik alde zeharkatzen. Atzokoan Gipuzkoari egoitu zitzaizkion euskararen aldeko kilometrorik gehienak. Gau partean Bizkaia aldera jo zuen, geroago berri ere Gipuzkoara bueltatzeko. Gipuzkoarrena izan zen atzo Korrika, inolako dudarik barik. Eguzkiaren lehenengo

printzetan Aramaiotik Aretxabaletara egin zuen Korrikak, arin batean Arrasaten sartzeko goizaldeko zazpiak aldera.

Arrasaten, sei kilometro egiteko hogeita zazpi elkarte eta erakundek pasa behar izan zioten lekukoa elkarri herrian zehar. Goiztiar zebiltzan Deba Garaiko euskaltzaleak, goizeko zortzietarako Oñatin baitzegoen martxa. Bertan, ikasleek batez ere, gustora asko ekin zioten herritik Udanarako bideari.

Bertatik gutxira, prest zeuden legazpiarrak, korrika hasteko prest. Legazpiako kaleetan barrera jende asko eraman ostean, 'Jalgi hadi euskaraz!' lemadun lasterketa eroak Urretxu eta Zumarragara eroan zituen euskazale eta korrikalariak.

Goierriko herrietan, kaleetan erabat luzatu zen lasterketa, karreraren burutik ia ezinezkoa zen

bukaera ikustea eta haur eta gazteen euskararen aldeko oihuek burrunbada itzela sortarazi zuten inguruetan, Beasain eta Ordizian batez ere. Lekuko eramaile izan genituen Kisku 'Super 1-eko' aurkezlea, Jose Felipe Auzmendi

lekukoa

Aspaldion biztanleriaren gainera datuak egun bitik behin ematen dituzte; jaiotze tasa zenbakitan, haurrak gora eta behera. Euskal Herrian hegaletik magalera mugitzen ari garen honetan, ene begiek ikusitakoa azaltzen saiatuko naiz une batez: gure herri zahar hau umez josita dago, herri txikietan bezala handiagoetan, kale kantoietatik haur mordoa gehitu zaio Korrikari. Haurrak izan dira, egunez bederen, martxa kolorez jantzi dutenak, oihuak garrasi bilakatu dituztenak, kilometroak laste-

barrez lehertu beharrean eta beste asko. Bi hauek Beasainen ikusi eta gero, Legorretan 'Goenkale-ko' Iker (Asier Zinkunegi) eta telesail arrakastatsutik jada desagertu dagoen Martin (Jose Ramon Soroiz).

Karrera burua Tolosako Benta Haundira heltzean, Joxi Lasa eta Joxean Zabala omendu zituzten

euren oroitarriaren aurrean. Karreraren lekukoa eramaten, Manu Azkarate preso ohia eta Ramon Sagastibeltza errefuxiatu eta preso ohia eta bere laguna. Lasterketa oroitarri aurrean geratu zen une batez. Korrikan isiltasuna nagusitu zen orduan eta lore eskaintzaren osteko txalo zaparrada izugarria izan zen.

Patxi Gaztelumendi

Etorkizuna zuen esku dago

raldi bihurtu eta bertan ginenon pozari irribarrea atera diotenak. Nafarroa Behereko umeak eza-gutu ditugu, Zuberoako herri ttipietakoak, lapurtarrak, kostaldekoak, gipuzkoar euskaldun peto-petoak, Donostiako kalekumeak, Nafarroako ume astakilo-txoak, Hegoaldeko ume euskaldunberriak, Goierriko ume euskaldunenak; bizkaitarrek ere hemendik aurrera nahiko gerra emango dutelakoan gaude.

Umeak dira bizitza, umorea, alaitasuna, poza. Umeak dira etorkizuna, hizkuntza ere be-

raien eskuetan da, eta Korrikan aritzen diren moduan, gogoz, mintzatzen badira, hizkuntzaren afera irabazia dugu. Korrikan azaltzen duten ausardia beharko du herri honek aurrera egiteko.

Eskola eta ikastoletan, herri eta auzoetan, kalean, jolastokian, lagunekin, etxean. Etorkizuna beraien esku dago. Gu guztion laguntzaz, nagusi eta gazteen laguntzaz, herri euskalduna lortzeko bidean gara. Korrika. Umeak eta guztiok euskararen alde tinko, gelditu barik. Biba zuek!

Musika atsegina

Kontzertuak

AXULAK

Giro jatorra

Kultur mugimendu ezberdinak

HERRIKO TABERNA - IGORRE

MARTXOAK
25
larunbata

IGORRE
0:04AUDIO
2:35BALMASEDA
7:57ORTUELLA
10:43BARAKALDO
13:13ALGORTA
16:43BILBO
20:16ETXEBARRI
23:31

1.995eko martxoaren 17tik 26ra GARAZI-GASTEIZ

Jalgi Hadi euskaraz!

korrika laguntzailea

Egunkaria

Ingurugiroan duten eragina gutxituko dutela hitz eman dute EAEko 33 enpresak

Inguruarekiko Euskal Industriaren Konpromezua aurkeztu zuten atzo

EAeko 33 enpresak Inguruarekiko Euskal Industriaren Konpromezua sinatu zuten atzo. Enpresa hauek energia eta natur baliabideen erabileran metodo eraginkorragoak garatuko dituztela hitz eman dute. Era berean, beren jardueren eta ekoizten dituzten produktuen ingurugiro eragina murriztuko dutela agindu dute.

GORANE AGIRRE / BILBO

Ingurugirori eta lehiakortasuari buruzko kongresua egin zen atzo. SIMAL

Promag azokaren testuinguruan IHOBek antolatuta atzo izan zen Lehiakortasuna eta Ingurugiroa Biltzararen barruan, Inguruarekiko Euskal Industriaren Konpromezua aurkeztu zuten Confebask-eko ordezkariak.

Agiria sinatu duten EAEko 33 enpresak energia eta natur baliabideen erabileran metodo eraginkorragoak garatzera konprometitu dira. Baita, beren jarduerak eta lantzen dituzten produktuen ingurugiro eragina murriztera ere.

Ekintza hauek garatu eta martxan jartzeko enpresak ingurugiro alorreko agintariekin batera egingo dute lana. Hogeitamar bat enpresa hauek indarrean dagoen legediak zehazten dituen ingurugiro kalitate mailak baino altuagoak lortu nahi dituzte.

Patxi Ormazabal Eusko Jaur-

lartzako Ingurugiro sailburuak positibotzat jo zuen atzo enpresak bereganatutako konpromezua. Izan ere, bere hitzetan, «enpresak garapen ekonomikoa eta sustengarria egitea bide eraginkorra da».

Enpresari sinatzaileen arabera, «aspaldidanik euskal enpresak jakin badaki bere konpetitibitate maila hobetu behar duela. Orain gutxi, gure produktuen lehiakortasuna eta ingurugiro mailako eraginaren arteko harremanaz jabetu da».

Konpromezua bere egin duten enpresa hauek lau alorretan garatuko dituzte beren ekintzak. Batetik, lehentasun berezia emango diote hondakin eta isurketa kutsakorren ekoizpenen aurrezaintzari. Bigarrenik, honda-

kinen ekoizpenaren minimizazio jardura saiakera iraunkor eta jarraikorra izango da eta etorkizunean enpresa hauen kudekateran eguneroko jardura izango da.

Bestetik, ekoiztutako hondakinak, eta isurketa likido eta gaseosoak tratatuak izango dira beharrezko neurri zuzentzaileak erabiliz. Neurri hauen funtzionamendu egokia kontrolatuko dute enpresa hauek. Era berean, neurri hauek bestelako segurtasun neurriez lagunduko dituzte, istripuren bat izanez gero ingurugiroan eraginik izan ez dezan.

Azkenik, sinatzaileek beren langilegoa hezitukodute ingurugiro alorrean eta ingurugiroa babesteko hartutako neurrien berri eman beharko dute.

Bidesariekin Euskal Herria «desegituratu» egin dutela dio HBk

G. AGIRRE / BILBO

Gaur egungo azpiegituren eta, bereziki, autopisten bidesariekin Euskal Herria «desegituratzen» ari direla salatu zuen atzo Tasio Erkizia HBko Mahai Nazionalako kideak. Horregatik, Hegoaldeko hiriburuak batzen dituzten autopistetak bidaisariak luzatzearen kontra agertu zen alderdi abertzalea.

Bere hitzetan, «Euskal Herriak barne komunikaziorako gero eta oztopo gehiago ditu eta barne egituraketa ez da garatzen ari. Eta alderantziz, Euskal Herriak kanpora joateko erraztasunak gero eta nabariagoak dira».

Erkiziaren ustez, gaur egun eraikitzen ari diren azpiegiturak ez dira Euskal Herriaren «nazio garapenean pentsatu-

rik egiten, baizik eta Espainiako proiektu batean finkaturik».

Hego Euskal Herriko errepide azpiegiturak «inkomunikazio faktore» bat direla nabarmendu zuen Mahai Nazionalako kideak. Izan ere, berak nabarmendu zuenez, Hegoaldeko bost hiriburuak autopistaz lotzen dira eta ordaindu beharreko bidaisaria «eragozpen ekonomiko bat» da, euskal herritaren arteko komunikazioa «oztopatzen» duena.

Azpiegituren egungo egituraketak kultura, ekonomia, politika eta demografia alorretan «ondorio larri eta berebizikoak» dituela salatu zuten iturri berberak. Horregatik, Hegoaldeko barne komunikazioetan bidesaririk ez egotea exigitu zuen.

Osakidetzak ordezkaketetan gastatu diruaren berri eman du

GASTEIZ

Osakidetzak 5.585 milioi pezeta (223 milioi libera) gastatu zituen ordezkaketetan iazko ekitaldian, Iñaki Fernandez Osakidetza Langilerien Kudeaketa arduradunak atzo Eusko Legebiltzarrean eskaintako datuen arabera. Ordezkaketa horiek eragin zituzten arrazoiak honako hauek izan ziren: behar-

ginen oporrak, sindikatueta lana egiteko liberazioak, lan istripuak, lizentziak eta amatasun lanuzteak, besteak beste.

Langilerien Kudeaketa arduradunak Unidad Alavesa alderdiak hala eskatuta aurkeztu zen zegokion Eusko Legebiltzarreko batzordearen aurrean, EAEko osasungintza publikoan dauden lanuzteen berri emate aldera.

korrika

Jalgi Kadi euskaraz!

Azken jaia!

MARTXOAK 26 igandea

GASTEIZen

bertsolariak, agaitariak, herri bazkariak, fanfarreak, trikitilariak, albokariak, txalapartariak, txiste kontalariak, larrain dantza, erramun martikorena, huts-hots, txatanuga futz band, trabuko, bizkar hezurra, maixa, itziar eta garbiñe, exkixu, sorotan bele

kolokotatu zure sarrera!

laguntzailea:

Egunkaria

Azken jaia!

9

MAR. 26 1995

korrika

Zarraoa: «Medioa ez ezagutzearen ondorio dira egin zaizkigun kritikak»

EITBko zuzendariak Herri Kontuen Auzitegiak esanei erantzun die

Iñaki Zarraoa Euskal Irrati Telebistako (EITB) zuzendari nagusiaren iritziz «medioa ez ezagutzearen ondorio dira EITBri egin zaizkion kritikak». Era horretan erantzun zizkien atzo Zarraoak Eusko Legebiltzarrean Herri Kontuen Euskal Auzitegiak EITBri eginiko kritikei.

GASTEIZ

Izan ere, Herri Kontuen Euskal Auzitegiak eginiko auditoriak zera zioen, besteak beste: EITBren kudeaketa, nahiz eta legezkoa izan, maiz ez dela batera eraginkorra. Auditoria horretan bertan, estudio eta unitate ibiltarien erabilera urria kritikatzeko da, eta baita kazetariak euren lanorduen % 5 prentsa irakurtzen ematea ere.

Zarraoak garrantzia kendu zien kritika horiei. Bere ustez, «edozein elkarteri, edozein motakoa izanda ere, auditoria bat egiten zaionean logikoa da jasoko duen puntuazioa hamarrekoa baino dezente baxuagoa izatea; beti aurkitzen dira gutxieneko arazo batzuk».

Hori dela eta, Herri Kontuen Euskal Auzitegiak bere auditoriatik atera dituen ondorioek ez dute Zarraoa «beldurtzen», bere ustez «ez dutelako aparteko garrantzirik, auditoria egin dutenek telebista munduaz duten ezagutza faltaren ondorio baitira».

ALBISTEGIETARAKO BI ESTUDIO Estudioen erabilera urriari dagokionez, EITBko zuzendari nagusiak ETBk Durangon albistegiatarako bi estudio dauzkala azaldu zuen. Nolanahi dela, bere iritziz «begi-bistakoa da ez dela orduro albistegirik izaten. Eta estudioak gutxiegi erabiltzen ditugula esatea zera esatea bezala da: gure etxeetako jantokiak gutxiegi erabiltzen ditugula, uneoro jaten ez gaudelako».

Unitate ibiltarien gaiari helduz, bestalde, «batez ere astebu-

Legebiltzarrean agerraldia egin zuen atzo Zarraoak.

XOUSA SIMAL

‘Dragoi Bola Z’ hizpide

GASTEIZ

Unidad Alavesa alderdiko kideek eginiko galderei erantzunez, ‘Dragoi Bola Z’ Japoniako teleseriea izan zuen atzo hizpide Zarraoak Eusko Legebiltzarrean. Saio hau iragan urtarrilaz geroztik 21.00etatik aurrera ematen dute ETBren lehen katean, eta polemika ugari sortu du duen biolentzia dela eta ez dela.

Zarraoak azaldukoaren arabera, seirearen emisio ordua haurren programaziotik at geratzen da, programazio hau

ruetako kirol emanaldietan erabiltzen dituztela gogorarazi zuen. «Kirol ekitaldiak», gaineratu zuen, «asteburuetan izaten dira, eta guk ezin dugu behartu kros baten antolatzailea lasterketa astearte batean egitera guk unitate higikorra listo ez daukagulako».

17.00etatik 20.30ak bitartekoa baita. Horrez gain, apirilaz geroztik bere emisioa ordu erdi atzeratuko dutela gehitu zuen.

Hala ere, Zarraoak zalantzan jarri zuen serieak haurrengan izan dezakeen eragin txarra, berak esandakoaren arabera, «duela gutxi eginiko ikerketek fikziozko saioek haurren nortasunean eragin gutxi dutela frogatzen baitute». Bere ustez, askoz eragin txarragoa izan lezakete albistegi bateko irudiek, «umeez horiek benetakoak, eta ez fikziozkoak, direla badakitelako».

Azkenik, «harriturik» ere agertu zuen, «zenbaitek ez dutelako ulertzen kazetari batek kazetak irakurri eta albistegiak prestatzeko hogeita minutu behar izatea». Kazetariak denbora hori beharrezko du, eta harriagarria da Herri Kontuen Euskal Auzitegiako kideek hori ez ulertzea».

Osasun erreforma kontrolatzen ez uztea egotzi dio ELAk Jaurilaritzari

L.K.G. / GASTEIZ

Adolfo Muñoz eta Patxi Agirrezabala ELAko bozemaileek Euskal Autonomi Elkarteko osasun erreformaren inguruan Administrazioak kontrolatzeko modurik ez ematea kritikatu zuten atzo Gasteizen egin prentsurrekoan. Osasuna Zaindaz plangintza Legebiltzarrean onartzean ebazpen parlamentarioak Jaurilaritzari «parte hartzeko bideak eskaintzea» eskatu ziola gogorarazi zuten, baina harrezkero pare bat urte inguru igaro arren oraindik gizarteko agente sozialek ez dutela ezer jasotzen salatu zuten.

«Administrazioak printzipio bati eusten dio: zenbait kontu kontrolaezina izatea, eta horrela ibiltzen dira osasun erreformarekin zerikusi duten kontuei dagokienez», deklaratu zuen Muñozek. Agenteen kontrolak ebitatzea «eraginkortasunaren ize-nean» arrazoitu ohi dela esplikatu zuen.

ELAren ustetan, osasun

erreformari buruzko kontuen berri ez emateak «eztabaidarik eza» dakar, «eta hori egundoko arriskua da osasun alorrean, adibidez, liberalizaziorako bidea eman dezakeelako eta horrek hainbat jende izugarri aberastuko luke». Muñozek kezak agertu zituen «pribatizazioa eraman gaitzakeen liberalizazioaren» inguruan.

Agirrezabalak, berriz, Administrazioaren «jarrera itxia» eta «kontzepzio patrimonialista» salatu zituen. Esaterako, gaur egun Osasun Ordenakuntzarako Legearen zirriborroa tajaturik dagoen arren Administrazioak ez diela inolaz ere sindikatuei honen guztiaren berri eman nahi informatu zuen.

ELAk «benetako partehartzerako bideak» eskatu zituen eta Osasuna Zaindaz planarekin gertatu zena berriro ez jatzeko exigitu zuen, eta Administrazioak azken orduan planaren berri emanez agenteak kontuan hartzeko «itxura» besterik ez zuela egin kritikatu zuen.

Federazioko elkarteek Pizkundearen geroa aztertuko dute larunbatean

L.F. / BAIONA

Pizkunda federazioko kideak eta adiskideak bilduko dira datorren larunbatean, martxoaren 25ean, goizeko 10 orenetan Uztaritxeko Lota jauregian. Euskaraz eta euskaltasunaz arduratzen diren guztiei gomita egin zien taldeak gai nagusia aztertuko: euskal federazioaren geroa. Biltzar nagusia eginu zuen elkarteak joan den otsailaren 28an baina jende gutxi bildu zela aitortu zuten eta «Deiadarren biltzarretan bezalatsu eta jende bertsuak». Horretarako bilkura berezira deitzea erabaki zuen taldeak argi eta garbi bere egituraren geroaz eztabaidatzeko, «geldi ala jarrai».

Lehen bileraren arrakasta

tipia ikusiz, federazioaren beharraz eztabaidatu ziren elkarteak kideak, batez ere kontuan hartuz erakunde ofizialak sortu zirela euskararen zaintzeko eta euskal kulturaren aitzinarazteko. «Baina nork ez du ikusten erakunde horien ahalak mugatuak direla bai botere bai diruaren aldetik?», taldeak azpimarratu zuenez. Bere ustez aterabidea etor liteke federazio batetik, Pizkunda eta Deiadar biek helburu berak dituztelako «batzuek negoziaketak jarraikiz, besteek mobilizazioa sustatuz, bulego berriago eta zabalago baten koordinazio izpi batekin». Proposamen hori aztertuko dute bihar goizean Uztaritxeko eta «faltarik gabe etortzeko» eskatu zuen elkarteak, denen afera baita.

HILDAKOAK

ARABA

■ GASTEIZ Jose Manuel Moreno Fernandez, Julian del Rio Saez, 64 urte. Fidel Guinea Herran, 88 urte. Luciano Cantero Cotrina, 75 urte.

■ LAUDIO Jose Miguel Vicente Molinuevo, 36 urte.

BIZKAIA

■ BILBO Antonia Camarero Camara, 88 urte. Ramiro Alonso Ruiz, Higinia Lapuente Olmos, 79 urte. Juan Benito Akosta Pagoaga, 84 urte. Mari Nieves Fernandez del Blanco, 33 urte. Carmen Canduela Fernandez, Daniel Luengas Ortiz, 80 urte.

■ AREATZA Jose Etxebarria Santamaria, 90 urte.

■ BALMADEA Ignacio Arisketa La Serna, 88 urte.

■ BARAKALDO Aurelio Ruiz Villa, 63 urte.

■ BERANGO Ignacio Madariaga Albizuri, 57 urte.

■ DERIO Mercedes Perez Gonzalez, 57 urte.

■ GALDAKAO Manuel Henales Castaños, 64 urte.

■ PORTUGALETE Nieves Gonzalez Lopez, 71 urte.

■ UGAO Antonio Angoitte Gabancho, 90 urte.

■ URDUÑA Daniel Luengas Ortiz, 80 urte.

GIPUZKOA

■ DONOSTIA Agapita Gorrotxategi Arrieta, 77 urte. Jose Maria Moraza Moraza, 67 urte. Maria Jesus Da Concepcion Lopes, 58 urte.

■ ATAUN Aurelia Urrestarazu Lasa, 51 urte.

■ BERGARA Luis Txintxurreta Etxebarriarteun, 53 urte.

■ HONDARRIBIA Rosalia Alza Altuna, 63 urte.

■ LAZKAO Sebastiana Garcia Hernandez, 96 urte.

■ LEZO Andres Aiestaran Intxaurrandieta, 81 urte.

■ USURBIL Pakita Maiatz Aizpurua, 50 urte.

LAPURDI

■ BAIONA Pierre Tremoulet.

■ HENDAIA Denis Candite, 49 urte.

■ MIARRITZE Henriette Dalauny, 89 urte.

■ UZTARITZE Andre Lapeyrate, 31 urte.

NAFARROA

■ IRUÑA Florentina Ibars Gabas, 87 urte. Julia Alvaro Txarrualde, 91 urte.

■ AEZKOA-HIRIBERRI Visitacion Juandeaburre Chiquirrin, 77 urte.

■ ALTSASU Juanita Larraza Ormazabal, 77 urte.

■ LIZARRA Angel Puente Gutierrez, 78 urte.

■ LUZAIDE Inocente Lopez Izquierdo, 91 urte.

■ NOAIN Justo Ibiriku Bergara.

NAFARROA BEHEREA

■ AIZITZE Bernard Egurbide, 89 urte.

■ ARMENDARITZE Arnaud Ohako, 74 urte.

■ ORAGARRE Luce Labegeri, 96 urte.

■ UHARTIRI Raymond Soumade, 70 urte.

ESKELAK

**ESKELAK
ARRATSEKO 7AK
ARTE HARTZEN DIRA:
(943) 300 222**

Zazpi euskal enpresa nagusiak kanpoan inbertitzeko bildu dira

Nazioarteko fondoan bitartez garapen bidean diren herrietan inbertituko du taldeak

Arrasateko kooperatibak (MCC), CAF, Iberdrola, BBV Trade, Babcock Wilcox, IDOM eta Guascor enpresek Nazioarteko Kooperaziorako Elkartea (ACI) eratu dute. Nazioarteko fondoan bitartez garapen bidean dauden herrialdeetan inbertitzea litzateke helburua. Euskal industriak bide berriak urratuko dituela eta enpresa txikientzat onuragarria izango dela deritzote partaideek.

M. ARREGI / BILBO

Garrantzitsuenetakoak diren zazpi enpresatako ordezkariak eta Diezek aurkeztu zuten atzo elkartea. X. SIMAL

Atzo eratu zen ofizialki Nazioarteko Kooperaziorako Elkartea (ACI) Bilbon. Ekitaldian zazpi enpresetako ordezkariak eta Rosa Diez Eusko Jaurlaritzako sailburuak hartu zuten parte. Guillermo Barredo talde berriko lehendakariak adierazi zuenez, xede nagusia enpresa partaideen nazioarteko jarduerak areagotzea litzateke.

Besteak beste Munduko Bankuak eta bere filialek, BIDEk (Garapenerako Banku Interamerikarra), Berreraikitze eta Garapenerako Banku Europarrak zein Europako Batasuneko hainbat programak fondoak bideratzen dituzte garapen bidean dauden herrialdeetan inbertitzeko programetarako. Taldean progra-

motan parte hartzeko aukera gehiago izango dituztela uste dute enpresok.

Garapen bidean dauden herrietan inbertitzeko erakundeek bideratzen dituzten fondoak 50.000 milioi dolarretik gorakoak (6,45 bilioi pezeta, 268.000 milioi libera inguru) dira. Barredoren aburuz, «zaila» da bakarka proiektu hauei aurre egitea. ACIren bitartez enpresek beren indarrak bildu nahi dituzte zailtasunak gainditzeko.

Urtebeteko lana behar izan da taldea eratzeke. Ideia EAEko enpresen kanpo merkataritza

bultzatzeko plan estrategikotik sortu zen. Jaurlaritzako ekimen honek alde anitzeko munduko finantzaketak eskaintzen dituen aukerak aztertu zituen.

TALDEA ZABALTZEKO AUKERA

Euskal Herriko enpresa garrantzitsuen artean daude ACI osatzen duten zazpiak, baina elkarteko kideak hamar bazkide izatea aurrikusi dute. Elkartea 35 milioi pezetako kapital sozialarekin sortu da, partaide bakoitzak milioi bateko bost partaidetza eskuratuta. Taldeak legeak jasotzen duen esen-

tzio fiskala eskatu du.

Rosa Diezek eraketa ekitaldian adierazi zuenez, Estatuan egiten den mota honetako lehen ekimena da eta «Eusko Jaurlaritzako kide moduan» poztasuna azaldu zuen. «Epe luzera begira oso proiektu garrantzitsua da EAEko enpresa zein herritarren garapenerako», ziurtatu zuen.

Nazioarteko fondoan bitartez bideratzen diren proiektuen adjudikazioa lortzea zaila dela nabarmendu zuen Diezek. «Lehiaketara atera aurretik lortu behar dira proiektuak, eta hori da lobby baten betebeharra», esan zuen.

Espainiako Fordek 66.000 Fiesta esportatuko ditu Hego Amerikara

BILBO

Espainiako Ford konpainiak Fiesta modeloko 66.000 auto esportatuko ditu Hego Amerikara, 54.000 Brasilera eta 12.000 Argentinara hain zuzen ere. Alain Batty Ford-Españakó kontseilari-delegatuak atzo Bilbon jakinarazi zuenez.

Autogintzako bezeroen eta hornitzaileen arteko harreman mota berriei buruzko jardunaldi batean hartu zuen parte Battyk Bilbon. Jardunaldi hau APD (Zuzendaritzaren Aurrerapenerako Elkartea) eta SPRI (Industriaren Sustapen eta Garapenerako Baltzua) elkarteek antolatu dute, eta bertan Ford-Españakó arduradunak bere konpainiaren egitasmo estrategikoaren berri eman zuen.

Hego Amerikara esportatzeaz gain, Espainiako Forden

konpainiak Europako Ekialdeko lurraldeekin, Israelekin eta Txinarekin ari dira harremanetan Almusafeseko (Valentzia) falktoriako autoak esportatzeko. Gaur egun, Fordek faktoria horretako produkzio ahalmen guztia erabiliko du ekainera arte.

Datorren urteko irailean Ford auto mota berri bat hasiko da fabrikatzen lantegi horretan. Proiektu horretarako 30.000 milioi pezetaren inbertsioak egingo ditu konpainiak, eta autoaren osagarrien % 90 Espainian egingo dira.

Ford-Españakó mota horretako 200.000 auto ekoiztuko ditu, eta horietatik % 90 esportatzeko izango dira. Battyk ez daki modelo berri hau egiten hasten direnean Fiesta eta Escort modeloak egiteari utziko ote dioten.

Yves Fasquellek Brigantine Aircraft osorik hartzeko proposamena egin du

HUR GOROSTIAGA / BAIONA

Yves Fasquelle ingeniari eta industriari paristarrak Brigantine Aircraft Angeluko goi mailako teknologiko lantegian 13 milioi liberako (325 milioi pezeta inguru) inbertsioa egiteko laguntzaileak topatu ondoren, lantegiak dituen bi atalak hartzeko prest dagoela adierazi zuen atzo.

Brigantine Aircraft etendura judizialean dago joan den martxoaren 14tik, eta Baionako Merkataritza Auzitegia enpresarentzako hartzaile posibleen bila dabil. 13 milioi liberetarik 8 enpresari inbertsioak dira, eta gainerako 5 milioiak bankuen mailegu.

Brigantine Aircraften lehen sailak aluminiozko xafla arin eta sendoak egiten ditu, tren eta

itsasontzien baitan biziki garrantzitsua izan ohi den materiala. Aurreko urteetan arrakasta nabaria izan du ekoizpen sail honek.

Bigarren sailak, berriz, aluminio edo metalezko xaflak mozteko laser makineria moderno eta arinak egiten ditu, baina egun arte bat bakarra produzitu du, oraino ikerketa eta garapen fasean baitaude.

Joan den otsail bukaeran enpresa krisian zegoela oharturik, Yves Fasquellek lehen saila hartzea proposatu zuen. Langileek, aldiz, ez zuten ontzat eman, eta geroztik Justiziako arduradunek etenduran ezartzea erabaki zuten. Orain, Fasquellek bi sailak hartzea proposatu du. Horrez gain, bigarren sailarekin erabat loturik dagoen eta etenduran dagoen Bordeleko

Enpresa txikien kopurua % 18 handitu zen iaz Espainian

DONOSTIA

Enpresa txikien kopurua % 18 egin zuen gora iaz Espainian, eta Europako Batasun osoan % 1 egin zuen behera 1988 eta 1993 urteen artean. Enpresa hauetatik gehienak (% 66,1 Espainian eta % 79,1 Europan) zerbitzu alorrekoak dira, Ikeri aholkularitza enpresak eginiko txosten batek dioenez.

Enpresa txiki eta ertain guztietatik % 70ek gehienez hiru urte irautea dute. Iraupen hau negozio motak, prestakuntzak, gestoreen esperientziak eta motibazioak baldintzatzen dute. Negozio aukera eta independente izateko go-goa izaten dira enpresa hauek sortzeko arrazoiak, Ikeren arabera.

Enpresa hauetako langileek lan baldintza eskasagoak izaten dituzte handietakoei baino. Azken hauetan, langileek prestakuntza, segurtasun, soldata eta kontratazio baldintza hobeak izaten dituzte.

Esportazioei dagokierik, enpresa zenbat eta handiagoa izan esportazioak orduan eta handiagoak izaten direla jasotzen du Ikeri egindako ikerketak.

Espainian hemeretzi langiletik behera dauzkaten enpresen % 18k esportatu egiten dute; 500 langiletik gorakoan artean, berriz, % 89 izaten dira esportatzaileak.

Adron Sources zortzi pertsonako lantegi txikia ere berekin hartzeko prest dagoela adierazi du.

Hala ere, Yves Fasquellek azaldu duenez, Baionako Merkataritza Auzitegiari gehienez heldu den apirilaren 15era arteko epea ematen dio bere erabakiaren berri eman dezan, bestela euren «dirua bertze norabide batera bideratuko» dutela errateko.

Bere lehen asmoen artean, 1995aren bukaerarako 28 langile berrartzea du xedeko eta 1998rako 50 langile izatea.

Salmentari dagokionez, lehen sailean bikoiztea espero du hurrengo hiru urteetan, eta bigarren saileko makinerien produkzioa hilabeteen bateko mediara iristea espero du 1997ko.

Nekazaritza aurrekontuak ez murrizteko eskatu du EHNEk

GASTEIZ

Euskal Autonomi Elkarteko aurrekontuen inguruan Nekazaritza Sailekoak ez murrizteko eskatu du Euskal Herriko Nekazarien Elkartasunak. Fondo publikoen gestio eredu berria proposatu du EHNEk, «klientelismoa alde batera utzi eta heziketa, antolaketa, merkataritza egitura eta nekazaritzako elikagai industrien laguntza arloetan sektoreak dituen beharrei eraginkortasunez erantzutera bideratzeko».

1993an Eusko Jaurlaritzako Nekazaritza eta Arrantza Sailak 8.800 milioi pezetako (352 milioi libera) aurrekontua izan zuela eta hurrengo urtean 8.000 milioira jaitsi zela nabarmendu du sindikatuak. Ildo honetan, aurrekontuak murriz ez daitezzen eta 1993ko maila berreskura dezaten Gasteizko Administrazioarekin eta Legebiltzarreko talde guztiekin bildu dira EHNEko ordezkariak.

Iazko kontratuen % 20 eredu berrietakoak dira

GASTEIZ

Euskal Autonomi Elkartean iaz egin ziren kontratuen % 20 inguru lan erreformak jasotzen dituen hiru kontratazio eredu berriei dagozkiela adierazi zuen atzo Ramon Jauregi Eusko Jaurlaritzako Lan sailburuak.

Gasteizko Legebiltzarrean azaldu zuenez, guztira egin ziren 280.000 kontratazioetatik % 16 denbora partzialerako kontratuak izan ziren, % 1,54 praktiketakoak eta % 2,08 ikasketak motakoak.

Kontratazio eredu hauek 1993tik 1994ra izan duten hazkunde nabarmendu zuen sailburuak. Bere iritziz denbora partzialerako kontratuak % 47 gehitu dira, praktiketakoak % 1,291 eta ikasketetakoak % 61. Datuok lan erreformak «funtzionatu» duela erakusten dute Ramon Jauregiaren arabera.

Iaz egin ziren kontratuen erdiak baino gehiago zerbitzu sektorekoak izan ziren, eta % 30 inguru industrian gauzatu ziren.

LABeko ordezkariak Nafarroako Legebiltzarrean bildu ziren diskriminazioa salatzen.

JOXE

ELA ezezik, LAB ere sartuko da Nafarroako Kontseilu Ekonomikoan

KESen egoteko eduki beharreko ordezkaritza % 10ean utzi dute

Nafarroako Parlamentuak Kontseilu Ekonomiko eta Sozialaren osaketa berria onartu zuen atzo. Parlamentuak arautu duenez, % 10etik gorako ordezkaritza duten sindikatu guztiak izango dira KESen. Aldaketa horri esker ELA ezezik LAB ere sartuko da orain arte sindikatu abertzaleentzat itxita egon den erakunde horretan.

A. UNANUE / IRUÑEA

UPN alderdiak LABen sarrera galarazteko egin zituen ahaleginak antzuak gertatu dira azkenean, PSN-PSOE, HBk, EAK eta IUK bat egin baitzuten Gobernuak aurkeztutako lege proiektuaren zenbait punturen aurka.

Gobernuak % 15ean finkatu

nahi zuen sindikatuak KESen egoteko behar zuten ordezkaritza maila, nahiz eta jatorrizko proiektuan % 10 besterik ez zen eskatzen. Arrazoi politikoak zirela medio, UPNko zuzendaritzak lege proiektua aldatzera behartu zuen Gobernuak, «KASEn inguruko sindikatu batek» Nafarroako erakundeetan egotetik ez zeukala argudiatuta. Gobernuak ordezkaritza maila % 15era igo zuen orduan, ELAren sarrera ahalbideratuz, baina LAB kanpoan utzita.

Erabaki honek sindikatu abertzaleen haserrea eragin zuen, LABena batez ere. Sindikatu honetako ordezkariak Nafarroako Gobernuaren egoitzaren parean elkartu ziren atzo eguerdian, protesta modura, KESen osaketa berria «demokraziaren aurkakoa eta baztertzalea» zela salatzen. Artean ez zekiten arratsaldean Parlamentuan zer gertatuko zen.

Parlamentuan bat egin zuten

oposizio alderdi guztiek eta zuzenketa bateratua aurkeztu zioten UPNren proiektuari. Zuzenketaren bitartez % 15etik % 10era jaitsi zuten KESen egoteko eduki beharreko ordezkaritza maila. Oposizioak beste aldaketa bat lortu zuen: Nafarroako Unibertsitate pribatuko ordezkari baten ordezkari talde ekologistetako bat izango da KESen.

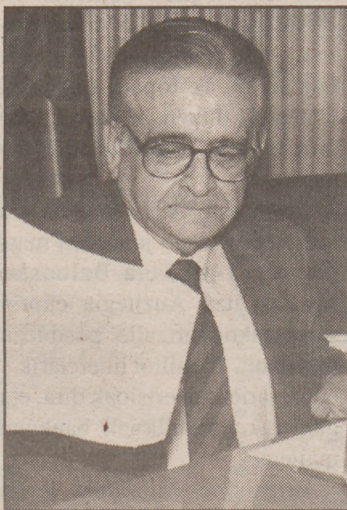
UPNren kontrako botoarekin onartutako lege proiektuaren arabera, Nafarroako KES berria 28 ordezkari osatuko dute. Horietatik zazpi Gobernuak berak izendatuko ditu eta zazpi horietatik bi Nafarroako Udal eta Kontzeju Federaziokoak izango dira. Enpresariak eta sindikatuak ere zazpina ordezkari izango dituzte.

Azkenik, kooperatibek eta elkartek laboralek bi ordezkari izango dituzte eta kontsumitzaileek, UAGNk, EHNEk, talde ekologistek eta Nafarroako Unibertsitate Publikoak bana.

Espainiako Bankua kapitalen zirkulazio librea murrizteko neurrien aurka dago

MADRIL

Pezetaren aurkako espekulazioak eragozteko, kapitalen mugimendu liberaren aurkako neurriak «ez dira ez gomendagarriak, ez eraginkorak, eta oso garestiak dira», adierazi zuen atzo Luis Angel Rojo Espainiako Bankuko gobernadoreak Madrildako Legebiltzarrean. Nazioarteko inbertsoreek merkatuetan pezetaren inguruan agertu duten mesfidantzaren arrazoiak «Espainiako egoera politikoaren inguruko zalantza» eta «nazioarteko moneden koordinazio desagokoa» direla ziurtatu zuen.

Luis Angel Rojo.

EFE

Egoera politikoak merkatuetan duen eragina dela eta, Rojok azaldu zuen arazo politikoak oztopo izan litezkeela neurri ekonomiko egokiak hartzeko. Horretaz, Espainiako ekonomia arazo nagusietako bat defizit publikoa dela azaldu zuen, eta arazo hau lehenbailehen konpontzeko eskatu zuen.

Rojok ukatu egin zuen Espainiako Bankuak kapitalen mugimendua oztopatzeko neurriak hartuko duela. Horrelako neurriak hartzea nazioarteko akordio baten ondorioa izango litzatekeela azaldu zuen, «ez estatu bakar baten erabakiaren ondorioa».

LABURREAN

ETXENIKE

Arrasateko Enpresa Zentroaren alde

Guillermo Etxenike Gipuzkoako diputatu nagusiak Arrasateko Enpresa Berritzaileen Zentroaren alde dagoela adierazi zuen atzo, bertako sindikatuak kontrakoa uste duten arren. Hala ere, Etxenikek Gipuzkoan horrelako zentroetarako egitura bakar bat zabaltea proposatu du, Europako Batasunak zentro bakoitza 250.000 biztanlerentzat izatea gomendatzen baitu.

VITALEK % 9,71 gehiago irabazi zuen

Arabako Vital Kutxak 3.626 milioi pezeta irabazi zituen 1994. urtean, urtetik urtera emaitzak % 9,71 hobetuz, entitateko iturriek atzo jakinarazi zuten. Kutxa honen bezeroen baliabideak 280.000 milioi pezetara iritsi ziren (% 16,76 gehiago). Maileguak, berriz, % 2,94 gehitu ziren eta 171.000 milioi pezetara iritsi ziren.

FEVEko langileen greba astelehenean

FEVE tren konpainiako langileek greba egingo dute datorren astelehenean, zuzendaritzari hitzarmen kolektiboa sina dezan exigitzeko. Grebak eragina izango du Bizkaian, eta probintzia honetako langileek Madril enpresaren egoitzaren aurrean egingo den kontzentrazioan hartuko dute parte. CCOO eta UGT sindikatuak salatu dutenez, enpresak langileen eros-ahalmena «murriztu» nahi du.

BILBOKO

autobusetan greba apirilean

Bilbo barruko garraioaz arduratzen den Transportes Colectivos SA konpainiako enpresa batzordeak lau orduko grebara deitu du apirilaren 5, 7 eta 10erako, eta egun osokora hilabete bereko 12, 24 eta 28rako. Zuzendaritzak lanordua gehitu, antzinakotasuna izoztu, soldatarik ez igo eta indarrean dagoen hitzarmena apurto nahi duela salatu dute langileek.

Delitu fiskala 15 milioi pezetara igotzea eragotzi du IUK Kongresuan

PSOE, PP, CiU eta EAJ ados jarri dira iruzur egin dutenei aukera gehiago emateko

Iruzur fiskala delitu izateko gutxienezko kopurua bost milioi pezetatik 15 milioira igotzea oztopatu zuen atzo IUK Kongresuan. PSOE, PP, CiU eta EAJ ados jarri dira orain arte delitutzat jo diren bost eta 15 milioi arteko iruzurrak delitu gisa ez zigortzeko.

MADRIL

«Maltzurkeria fiskaltzat» jo zuen Espasak beste taldeen asmoa. EFE

Milaka iruzurgileren amnistia ekarriko lukeen Kode Penalaren aldaketa onartu behar zuen atzo Kongresuan. IUK, ordea, ustekabea eman zien gainontzeko taldeei, Kongresuaren araudia- ren trikimailu baten bidez eten egin baitzuen aldaketa. Ramon Espasa Iuko diputatuak argudiatu zuen araudiko artikulua baten arabera, talde batek atzera bota dezake beste guztiek osoko bilkuran aurkeztutako zuzenketak. Lehen aldiz erabili den artikulua horri helduta ez du eragotziko, ordea, Senatuak talde gehien- tsuenek onartutako Kode Penalaren aldaketa ontzat hartzea.

Aldaketa horrek dioenez, ez dute delitu fiskala egingo urte- betean 15 milioi pezeta bitarteko iruzur fiskala egiten dutenek. Gaur egun bost milioikoa da muga eta delitua sei hilabete eta sei urte arteko espetzeaz zigortzen da. Iruzur egin dutela ez dakitenei ere ez zaizkie kontuak eskatuko, bere aurkako prozesua ireki aurretik zor dutena Haziendari

ordaintzen badiote. Arau honi esker, delitua egin baina oraindik epailearen esku geratu ez diren iruzurgileak errurik gabe geratuko dira, baina zorra pagatu beharko dute. Hauen artean lirateke Mariano Rubio Espainiako Bankuko gobernadore ohia, BEZaren iruzurrean inplikaturako gehientsuenak eta kreditu irre-

gularren ematean zerikusia dutenak.

Barkatuta geratuko dira beren aurkako ikerketa hasi eta berehala zorra kitatzen dutenak, baldin eta iruzurra guztira Haziendari zor diotenaren % 20 baino gehiagokoa ez bada.

Azken puntu honek jaso ditu, hain zuzen, Iuren kritika gogo-

✓ Iruzurra delitutzat jotzeko heina handitzen bada epaiketarik libratuko direnen artean Mariano Rubio dago.

rrenak. «Maltzurkeria fiskal ikaragarria da portzentaia hori indarrean jartzea, horren bitartez eskularri zuriko lapurrak ugaltu egingo baitira». Espasak jarri zuen adibidearen arabera, guztira Haziendari 200 milioi ordaindu beharko dizkion partikularrak edo enpresak 39,9 milioi pezetako iruzurra egin ahal izango du delituan erori gabe eta kopuru hori handitu egingo da zorra handiagoa den heinean.

Iuko diputatua kexu zen gainontzeko taldeek delitu fiskalaren erreformatik at utzi zutelako, eta amarrua «testua irakurtzeko nahiko denbora izan ez dudalako» justifikatu zuen.

Luis Martinez Noval ordezkari sozialistak denbora ez zutela izan argudiatu zuen, eta ez zuen Espasaren oztopatzea kritikatu nahi izan, «araudia bete duela». Emilio Olabarria jeltzalearen iritziz, Iuko diputatuak egindakoa «legezkoa izan zen baina ez zilegi» eta talde nagusien borondatea ez duela murraraziko ohartarazi zuen. Espasak «negoziazio hauetan» ez zuela parte hartu nahi azaldu zuen Sanchez Llibre CiUkoak.

Frantziako Gobernuak ukatu egin du Irani misilak saldu zizkiola 1994an

A. SOKARROS / BAIONA

Frantziako gobernuburuaren zerbitzuek eta Barne Ministerioak erabat ukatu dute Frantziak Irani misilak saldu zizkiola 1994. urtean, hala atzoko 'L'Express' informazio astekariak argitaratu zuen berria gezurtatuz. Astekariko informazioaren arabera, Frantziako agintariek Irani misilak saltzeko baimena eman zuten, eta astekariko artikulua zehazten zuenez, hori gertatu zen 1994ko udazkenean, hain zuzen ere Irango Xah zena- ren azken gobernuburu izan zen Xapur Bakhtiarren uestezko eraile eta laguntzaileen auzia hasi baino lehentxeago.

Algeriako agintariak ere operazioan inplikatu dituen informazio hori plazaratu bezain laster, Barne Ministerioak «erabat

gezurtatzen» zuela jakinarazi zuen agiri baten bidez, «desinformatze operazio larria» zela gehituta. Agiri berean, Charles Pasqua ministroaren zerbitzuek Pierre Mehaignerie Justizia ministroari eskatu zioten auzibide bat irekitzeko 'L'Express'-eko artikulua izenpetu duten kazetarien eta astekariko lege zuzendariaren aurka.

TRATU EZKUTUEN SUSMOAK

Gobernuaren egoitzaren Matignonek ere iharduki zion 'L'Express'-ek argitaraturiko albisteari eta atzo goizean bertan plazaratutako agiriak zioenez, «Irani edo Algeriari misilak saltzeko inolako baimenik ez da eman 1993, 1994 eta 1995 urteetan». Lehen ministroaren zerbitzuek gehitu zuten, beraz, «L'Express-en» agertutako in-

formazioak zeharo funtsik gabekoak dira».

Algeriako enbaxadoreak ere gezurtatu egin zuen 'L'Express'-ek kaleratutakoa eta astekararen aurkako kereila aurkeztutako duela iragarri zuen. 'L'Express'-ek argitaratu duenez, Algeriako Bufarik base militarretik atera zen Air Algerie hegazkin konpainiako aparatu batek jaso zituen misilak Chateaurouxeko basetik eta bertatik Txiprera eramane zituen. Iranian ere gain hartu zuten Nicosiako aireportuan hegazkina eta bere herrialdera eramane zuten.

Ez da, haatik, Frantziaren eta Iranen artean, ofizialki armen kontuan enbargoa egon arren, tratatu ezkutuak izan direla aipatu den lehen aldia. Iaz, Suitzako Justiziak beren estradizioa eskatzen zuelarik, Barne Ministe-

Charles Pasqua.

L. E.

rioaren aginduz hiru irandar Frantziatik Teheranera haizatu izanak bi gobernuren artean traturik izan zen zurrumurruak gehitu egin zituen. Bestetik, 1986-1987 urteetan Paris su eta odolatan jarri zuten islamista integristen atentatuak bat-batean gelditu zirenean ere, Teherango agintariek nola baita tratatuak izan zirela susmatu zen.

LABURREAN

Vigoko portura heldu da 'Estai' arrantzontzia

Duela bi aste Ternuatik 300 milatara zegoela Kanadako Itsas Armadak harrapatu zuen 'Estai' arrantzontzi galiziarra Vigoko portura ra iritsi zen atzo Atlantiko itsasoa zeharkatu ondoren. 'Estai-ko' arrantzaleek milaka lagunena harrera beroa jaso zuten kostaldera hurbildu ahala. Europako Batasunak Kanadarekiko jarrera «biguina» azaldu duelako kexu dira marinela. ●

ERAIKUNTZA krisitik irten dela dio patronalak

Eraikuntza sektoreak % 1,2ko hazkuntza izan zuen 1994an eta % 2-3 artekoa espero du aurtenean, atzo Fernando Bilbao SEOPAN patronaleko buruak jakinarazi zuenez. 1992 eta 1993 «mendeko urterik okerrenak» izan ziren Bilbaoren arabera, % 6 eta % 7,5eko jaitsierarekin. Krisiaren larriena amaitu bada ere, hazkuntza % 3koa baino txikiagoa bada, agian sektore honetan 15.000 langile kalera joango direla iragarri zuen. ●

LAOSko agiriei buruzko sekretua altxatu du Garzonek

Luis Roldanen atxilotetari buruz uestez Laosek egindako agiriaren sumarioaren sekretua altxatu egin zuen atzo Garzon Entzutegi Nazionalako epaileak. Roldan Bangkokenean harrapatu zuten polizietako batek atzo deklaratu zuen epailearen aurrean eta pasaportea utzi egin behar izan zion. Polizia honek deklaratu zuen beren bidaiari buruzko agiri guztiak —hegazkin txartela, hotelek eta abar— txikitu dituztela, «diru bereziekin ordaindu genituelako». ●

ALCATELgo 7.000 langile kalean

Alcatel enpresa frantziarrak Espainian dituen lantegietako 7.000 langile —5.000 Poliziaren arabera— manifestatu ziren atzo Madrilen zuzendaritzak agindu duen erregulazio espedientearen aurka. Manifestazioarekin batera, bigarren egunez jarraian greba egin zuten Alcatelen. ●

Soldadu turkiarrak tankeetan Irakeko iparraldeko operazioetan parte hartzen.

EPA

EBk presio egin dio Turkiari kurduen aurkako ofentsibari amaiera emateko

Aduana batasunari buruzko akordioa arriskuan jarri duela ohartarazi dio Ankarari

Europako Batasunak presio egin zion atzo Turkiako Gobernuari, joan zen astelehenean Irakeko iparraldean gerrilari kurduen aurka hasi zuen eraso militarri amaiera eman diezaion. Klaus Kinkel Alemaniako Atzerri ministroak atzo Ankaran adierazi zuenez, EBk Turkiarekin hitzartutako aduana batasuna martxan jartzea arriskuan dago operazio militar hauek direla eta.

ANKARA

Alemania, Frantzia eta Espainiako Atzerri ministroek osutako EBko *troika* Turkian izan zen atzo, bertako agintari eta alderdi politikoei Armadak Irakeko iparraldean ekin dion kanpaina militarrek eragindako krisiaz hitz egiteko. Blindatuz, hegazkinez eta helikopteroz lagunduta, Turkiak 35.000 soldadu barneratu zituen astelehenean Iraken Kurdistango Langileen Alderdiko (PKK) gerrilarien aurka. Operazio horietan guztien berrehun gerrilari eta hamalau soldadu hil dira, baina datuok astelehenekoak dira eta, beraz, biktima kopurua askozaz handiagoa izango dela uste dute.

Turkiako Gobernuak agindutako operazioak gero eta kritika gehiago eragin ditu nazioartean, batez ere gune zibilak ere bonbardatu dituztela jakin denean. Europako estatuek kezkatuta daudela adierazi duten arren, ez dituzte ekintza hauek gaitzetsi, nahiz eta herritarrek gaitzetsi duten.

Javier Solana Espainiako Atzerri arduradunak PKKren «terrorismoari aurre egin beharra» dagoela onartu zuen arren, Turkiak hasi berri duen ofentsiba ahal bezain laster amaitu beharra dagoela iritzi zion. Alain Juppe frantziarrak, berriz, Kinkerek

esandakoari jarraituz adierazi zuen une honetan nekez jarriko litzatekeela aduana batasuna martxan. Hasiera batean datoren urtearen hasieran jarri beharko litzateke indarrean akordio hori, baina aurretik Europako Legebiltzarrak onartu behar du Ministroen Kontseiluak hitzartutakoa. Jupperen iritziz, «une honetan bozkatuko balitz, aduana batasunaren aurkako botoek irabaziko lukete Strasburgen».

Diplomatiko frantziarrak PKKren borroka armatuari aurre egin behar zaiola onartu arren, gatazkari konponbidea emateko neurri militarrez gain neurri po-

litikoak ere hartu behar direla azpimarratu zuen. Horren haritik, Turkiako Gobernuak giza eskubideen babesa garantizatu eta kurduen zenbait aldarrikapen onartu beharko dituela ohartarazi zuen.

Giza eskubideei dagokienez, EBko *troika*-k konpromezua ateratzen zion Tansu Ciller lehen ministroari iritzizko delituak egi-teagatik kartzelan dauden presoek amnistia emateko, eta terrorismoaren aurkako legea mugatzeko. Ministro europarrak Ankaran zeuden bitartean, ordea, Irakeko iparraldeko operazioek aurrera jarraitu zuten atzo.

Zibilik ez hiltzeko eskatu du Moskuk

MOSKU

■ Ezin esan daiteke Errusiako agintariek esaten dutena eta egiten duten bat datozenik. Eurak Txetxeniako gerran zein jomugari erasotzen dioten erreparatu gabe ari diren bitartean, kurduen kontrako operazioan zibil errugabe gehiago ez hiltzeko zioten atzo Turkiako Gobernuari.

Gregori Karasin Errusiako Atzerri Ministerioko bozeramai-

learen arabera, Moskuk «arduraz jaso ditu handik datozen berriak, operazio militarrek biktima zibilak eragin baititu». Halakorik gerta dadin odol isurketak geratzeko neurriak har ditzan eskatu zion jarraian Ankarako Gobernuari. «Biziki garrantzitsua da inguru hartan tentsioa larriagotuko duten ekintzak ez egitea», argudiatu zuen diplomatikoak Irak iparraldean gatazka zabaltzea zein arrisku-

tsua izan litekeen ohartarazi nahian.

Errusiako diplomaziako ordezkariak prentsaurrekoan azaldu zuenez, kurduen kontrako operazioa «denboran eta neurrian mugatua» izango den esperantza dauka Moskuko Gobernuak. Horrezaz gainera, Kremlinen Iraken subiranotasuna eta lurralde batasuna «baldintzarik gabe» babesten dutela azpimarratu zuen Karasinek.

Japoniako Polizia Egia Gorena sektako buruaren bila ari da

TOKIO

Japoniako Polizia Shoko Asahara, Aum Shinrikyo (Egia Gorena) sektako buruzagiaren bila ari da, joan den astelehenean Tokioko metroan izandako atentuari buruz galdeketa egiteko. Herenegun segurtasun indar bereziek sekulako operazioa zabaldu zuten sektak dituen 25 egoitzatan, eta 'sarin' gasa osatzeko gai toxikoak atzeman zituen.

Atzo iturri ofizialek zabaldu zuten, gai horiek asteleheneko toxikatzeko masiboarekin lotuta dauden konfirmatu nahian ari da Polizia. Adituen arabera, asteazkenean atzemandako gai kantitateak ikusita arma kimiko arriskuak sortzeko gai ziren sektako kideak, 'sarin' gasa haien artean.

Atzo Kamikuishikin sektak duen egoitzan fosforo trikloruro, sodio fluoruroa, zianuro potasikoa eta beste produktuz osatutako pote pila bat aurkitu zuten. Bertaratutako segurtasun indar bereziak 1.100 kideek, baina, eten egin behar izan zuten operazioa, han topatutako gaiekin toxikatzeko arrisku handia baitzeukaten.

Tokion argitaratzen den prentsak atzo jakinarazi zuenez, Aum Shinrikyo erakundeak ikerketa kimikoen departamentu bat du, eta bertako laboratorietan Tokio eta Osakako unibertsitateetako aditu kimikoek lan egiten dute gainera. Hori guztia argitu nahian, sektako buruzagiak galdekatzen aritu zen Polizia egun osoan.

**«SUIZIDIOA
ITXURATU
DU»** Asteazkenean sektaren kontrako operazio poliziala

hasi baino lehentxeago, Asahara buruzagiak bere erakundea Tokioko atentatuarekin lotu duten berri guztiak gezurtatu zituen Japoniako eta atzerriko komunikabideetara bidaltzeko. Hark salatu zuenez, Japoniako Gobernuak sektako kideak desagertarazteko ahaleginetan ari da, eta suizidio kolektibo baten itxura eman nahi du bere erantzukizuna ezkutatzeke. «Orain dela gutxi egindako txosten batek suizidio masibo bat egingo genuela zioen», azaldu zuen buruzagiak.

JONE LARRAÑAGA / DONOSTIA

Souad Bell Haddad

JATORRI ALGERIARREKO KAZETARI FRANTZIARRA

■ Gurasoek Algeria aspaldi utzi zuten arren, Souad Bell Haddadek ez ditu sekula herrialde horrekiko loturak hautsi nahi izan. Horregatik espezializatu zen herrialde horretako gaietan, eta feminista delako bertako emakumearen gaietan. 1989 urtetik Algeriako emakumeak bizi duen egoerari buruz erruz idatzi du, are gehiago Magrebeko herrialde horrek bizi duen egoera larri gaiztotu denetik. Donostiara egin duen bisitaldia aprobetxatuz mintzatu gara berarekin. ■

«Jadanik emakumeak emakume direlako hiltzen dituzte Algerian»

Krisiaren aurretik ere bazen haien kontrako biolentzia

«Algeriako emakumeek ez dute onartzen erlijioaren zentzua irauli eta euren kontra jartzea». ANDER GILLENIA

ere ezagutzen ez dituen arren, terroristek indarrean jarri dute epe jakin baterako ezkontza. Algeriako emakume asko euren borondatearen kontra ezkondu dituzte osotara ilegala den kontratu horren bidez. Gaur egun, Algeriak beste arazo larri bat du gainera. Izan ere, neskato horiek haurdun daude, eta euren senitatean ere baztertu egin dituzte. Algeriako amak ere kontuan hartu behar dira; han bizi den biolentzia, hain da bortitza, ezen intelektual, armadako kide baten edo islamista baten ama izateak seme-alabak galduko dituen ama

▼
«Taldea armatu islamisten logikan, duintasuna aldarrikatzen duen emakumea hil egin behar den pertsona da».

izatea esan nahi baitu.

EGUNKARIA: Azkenaldi honetan emakume ugari irten dira kalera Liamine Zeroual lehendakariari babesa ematera. Babes hori benetakoa da edo islamista arma-

tuei aurre egiteko modu bakarra delako hartu dute jarrera hori?

BELL HADDAD: Gobernu honek berak onartu zuen 1984. urtean Familiaren Kodea, eta hark gizonarena baino estatus txikiagoa ematen zien emakumei bizitza osorako. Babesik baldin bada, babes hori koiunturala da guztiz; baina Algeriako emakumeek badakite behar duten babesa emakumeena euren dela.

EGUNKARIA: Berriki Algeriako krisia irtenbidean jartzeko saio garrantzitsua egin zuten oposizioeko alderdiek Erroman. Eki-men horrek badu aurrera atera-

tzeko aukerarik batere?

BELL HADDAD: Ni frantziarra naiz, eta kazetari gisa hari buruzko iritziak baditudan arren, ez dagokit niri ekimen hura aztertzea. Algeriak duen arazo nagusietariko bat horixe da hain zuzen ere, alegia, jende ugari pentsatzen duela algeriarren ordez.

EGUNKARIA: Algeriak duen egoera 1991. urtean eten egin zuten hauteskunde prozesuaren ondorioa da hein handi batean. Halakorik gertatu izan ez balitz zein izango zen gaurko giroa?

BELL HADDAD: Batek daki. Ez dago horrelakorik iragartzetik. Baina biolentzia eta emakumeaz ari garela, garrantzitsua da emakumearen kontrako biolentzia integrista hauteskundearen aurretik ere bazela azpimarratzea. Ez zegoen orain bezain mediatizaturik, baina bazen dudarik gabe. Orain lehen existitzen zen biolentzia hori gaiztotu egin da, eta

okerragora doa egunetik egunera. Emakumeen giza eskubideen kontrako bortxaketen inguruko zenbaki izugarriak ikustea besterik ez dago. Gatazkak egin dituen hiru urte hauetan 30.000 hildako inguru izan dira. Datu ofizialen arabera, 150 emakume hil dituzte azkenaldian, baina zenbaki hori bikoiztu egiten da emakume taldeek emandako datuei erreparatu gero. Bortxaketak zenbat izan diren jakiterik ez dago, emakumeek eurek ez baitituzte salatzen. Alargunak, intelektualen emazteak, polizienak, pertsona anonimoenak, amak... guztiak dira biktimak.

EGUNKARIA: Gauzak dau den moduan, zein da epe motzean Algeriako emakumeek aurrean duten etorkizuna?

BELL HADDAD: Momentu honetan bizitza edo heriotzara mugatzen da euren etorkizuna. Bi aukera horiek baino ez dituzte aurrean. Bizirik irauteko ahaleginak egiten ari dira. Izua etengabe ari da gora egiten. Orain gutxi arte etxetik irteteak izutzen zituen emakumeak, baina orain etxean geratuta ere izuak jota daude, terroristak zuzenean egiten baitiete eraso euren etxetan. Mehatxuak ez du etenik, ez dute arnasa hartzeko lekurik.

EGUNKARIA: Emakume eta gizonen arteko berdintasuna lortu ahal izango al da Algerian erlijioak emakumeak beti menpean egotera behartzen dituen bitartean?

BELL HADDAD: Emakumeek orain dutena ezin aldera liteke Erdi Aroan zutenarekin. Baina emakumeek garai hartan zuten estatusa oraingoa baino aurrerakoiagoa zela esango nuke. Gaur egun borrokan ari diren emakume askok eta askok oso ondo ezagutzen dute Koranaren testua; musulmanak dira eta harrotasunez defenditzen duten euren erlijioa. Baina emakume eta musulman diren aldetik ez dute onartzen erlijioaren zentzua irauli eta euren kontra jartzea.

Hilketak etenik gabe

ALGER

■ Atzokoa ez zen bestelako eguna izan Algerian. Lau seme-alaba zituen emakume bat hilik topatu zuten segurtasun indarrekin. Emakumea bezperan bahitu zuten talde armatu islamistik, eta gehienekin egiten duten moduan, hura ere hil egin zuten.

Baina izan zen beste hilketarik atzo, horien artean independentzi gerrako historiko baten semearena. Abdeluahab Ben Buali 45 urteko gizonetako Mustafa bere aitaren jaioterrira autoz zihoala, gizonetako armatu batzuek eraso zioten. Mustafa Ben Buali Algeriako Iraultzako buruetako bat izan zen, eta 1956ko mar-

txoaren 23an hil zuten borrokan.

Algeriako iturri polizialek atzo jakinarazi zuten, berriz, herenegun zenbait eskualdetako segurtasun indarrek talde armatuetako ustezko 13 kide hil zituzten eta beste bat atxilotu. Operazioak Algeria, Tipaza, Tiaret eta Skikda probintzietan egin zituzten.

EGUNKARIA: Talde armatu islamisten jomuga nagusia emakumeak dira nagusiki azken aste hauetan. Intelektualekin ere berdin gertatzen da. Nola bizi da Algerian emakumea eta intelektualala den pertsona bat?

SOUAD BELL HADDAD: Guztia euren kontra daukate oraintxe. Gaur egun ez dago bere etxean bizi den kazetari bakar bat ere; kontu handia dute ordutegiarekin, ez dira sekula ordu berean sartu edo irteten; ez dute etxe berean lo egiten. Garrantzitsua da azpimarratzea, gaur egun islamisten jomuga bihurtzeko arrazoirik batere ez dagoela. Martxoaren 8tik hona emakumeak oldeka hil dituzte; Martxoaren 8ko prezioa ordaintzen ari dira guztiak. Hil dituzten emakumeen artean bazeuden beloa zeramatenak, ez zeramatenak, nerabeak, ikasleak, langileak, lan egiten ez zutenak... Guztiak dira talde armatuen jomuga, ez dago bereizketarik.

EGUNKARIA: Zerk arrazoik bultzatu ditu talde armatu islamikoak emakumeen kontrako eraso olde horretan hasiera?

BELL HADDAD: Batzuek uko egiten diote faxismoaz hitz egiteari integrismoaz ari direnean. Baina kontuz, islamista ez da halabeharrez terrorista, baina terrorista den integrista, semantikoki faxista da. Ulertzen baita ez duela onartzen aurrean bera bezala pentsatzen ez duen pertsona izatea; pertsona hori ezberdina bada legezko eta logikotzat jotzen dute hura akabatzea. Zehaztapen hau egin nahi dut nik faxismoaz ulertzen dudana azaltzeko. Logika honetan, bere duintasuna eta bizitzeko eskubidea aldarrikatzen duen emakumea hil egin behar den pertsona da. Ez dute jada hiltzeko arrazoirik; baina Martxoaren 8tik emakumeak emakume direlako hiltzen dituzte. Desagertarazi egin nahi dituzte.

EGUNKARIA: Heriotza da, beraz, gaur egun Algeriako emakumeak duen arazorik larriena?

BELL HADDAD: Bai, baina biziki inportantea da Algerian egun bizi duten egoera guztiz espezionala dela azpimarratzea. Egoera horretan, heriotza ez da nahikoa, horren inguruan eszenategi berezi bat eratzen dute. Eta egoera larri horri emakumeen kontrako bortxaketak gehitu behar zaizkio. Gazteak bahitu egiten dituzte indarrez, eta terroristen ezkutalekuetara eramaten. Haiei edozer gauza egiteko gai dira, haien borondatearen kontra ezkondu ere bai askotan. Islama bi adarretan banatzen da, sunismoa eta xiismoa, eta azken horretan denbora tarte jakin baterako hiltzartzen den ezkontza dago, normalean kontratu batez egiten da eta hiru ordu, hiru urte edo hogeita hamar iraun dezake. Algeriako islamismoa izatez sunita izan da eta ohitura horiek inolaz

Washingtonen eta Moskuren arteko harreman 'gozoak' amaitu dira

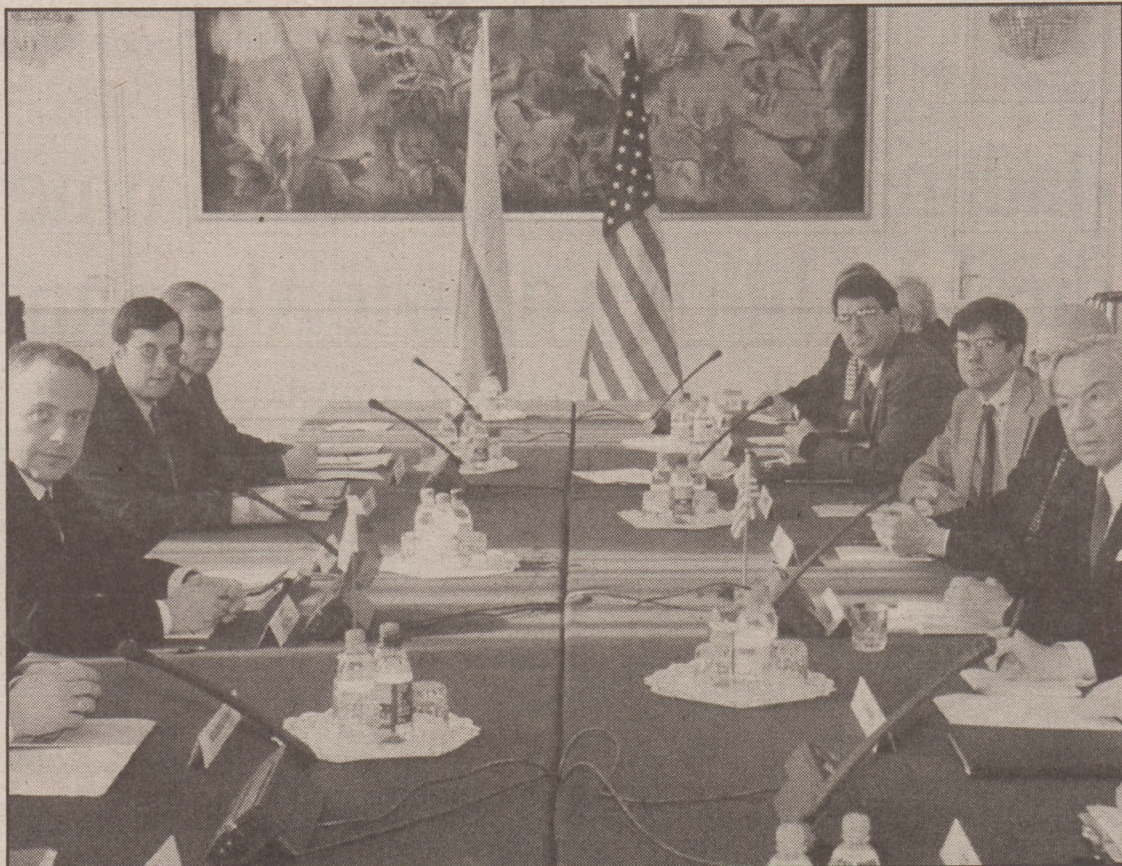
Bi potentziek ikuspegi desberdinak dituzte Txetxenia, Jugoslavia ohi eta Irani buruz

Estatu Batuen eta Errusiaren artean orain arte izan diren harreman 'gozoak' amaitu dira, bi potentzien artean zenbait gairi buruz dituzten desadostasun handiak direla medio. Dena den, «hausturarik» ez dela izan adierazi zuten atzo Warren Christopher eta Andrei Kozirev EEBBetako eta Errusiako Atzerri arduradunek.

GENEBA

Geneban bi herrialdeek atzerri politikari buruz dituzten ikuspuntuak eta azken hilabeteetan bakoitzak hartu duen jarrerari buruz hitz egiteko Christopherrek eta Kozirevek egindako bilera ez zen izan besteetan bezain «lasaia». Txetxeniako gerran Moskuk hartutako bideak, Boris Ieltsinen gobernuak Irangoari teknologia nuklearra saltzeko sinatutako akordioak, Bosniako gerraren inguruan bakoitzak duen ikuspegi desberdin eta kontrajarriak eta NATOk Sobiet Batasun ohiko zenbait errepublikatara hedatzeko duen asmoak, horrek guztiak Sobiet Batasuna desegin eta gero Moskuren eta Washingtonen artean izan den harremanari kalte egin dio.

Goizean goiz hasi eta eguerdi-arratsaldera bitarte iraun zuen gailurrean, EEBBetako Estatu idazkariak bere gobernuaren desadostasuna adierazi zion Kozirevi Moskuk Txetxenian hartu-

Kozirevek Christopherren kritikak jaso behar izan zituen atzo Geneban egin zuten bileran. MICHEL EULER / AP

tako bide militarri buruz. Christopherrek negoziazio bidea hartzeko eskatu zion bere kide errusiarrari gatazka horri amaiera emateko.

Baina Etxe Zuria Txetxeniak baino gehiago Errusiak Irani teknologia nuklearra saltzeko hitzartu duen akordioa arduratu du. EEBBentzat erabat arriskutsua da «nazioarteko terrorismoari laguntza emateaz susmagarri den herrialde bati horrelako teknologia saltzea». Bi arrazoi dauzka Washingtonen akordio horren

beldur izateko: lehena, Iranek berak arma nuklearrak egiteko gaitasuna lor dezakeela da, eta bigarrena, Iranek arma nuklearrak saltzea.

Christopher Kozirev konbentzitzen saiatu zen NATO Errusiaren antzinako aliatu izan ziren herrialdeetara hedatzeak Errusiari ez diola inolako arriskurik eragingo, eta aldi berean gogorazi zion herrialde horiek estatu subirano diren heinean libre direla norekin bildu eta norekin hitzarmenak sinatu erabakitzeke.

Genebako bilerako iturriek adierazi zuten, Kozirevek EEBBen kritikak irentsi egin zituen, lasai baitzegoen, kritika horiek ez dutelako ekarriko Washingtonen ekonomikoaren programaren kentzerik. Washingtonen askotan esan du dirulaguntza hori Errusian pribatizazio prozesuak aurrera egin dezan eta demokrazia sendotzeko dela, eta, beraz, ez dela beste gauza batzuegatik zalantzan jarri behar.

Londres eta Sinn Fein harremanetan jarri dira hurrengo elkarrizketak prestatzeko

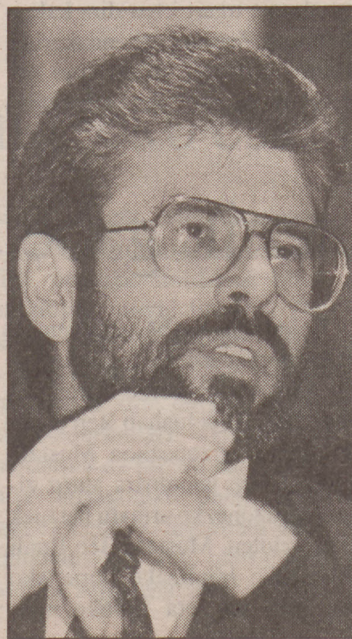
BELFAST

Erresuma Batuko Gobernuak Sinn Fein alderdi errepublikar irlandarrekin harremanetan jarri zen atzo, Ipar Irlandaren etorkizunerako elkarrizketa esploratorioetan ministerioetako ordezkarien parte hartzea ekarriko lukeen akordioa lortzeko, iturri ofizialek Downing Streeteko 10 zenbakian informatu zuten. Michael Ancram Ipar Irlandako ministroorde britainiarra Alderdi Unionista Progresistako (UPP) eta Ulsterko Alderdi Demokratikoko (UDP) ordezaritza banarekin bildu zen herenegun, gauza bera egiteko, lehenbiziko aldiz ministerio mailako elkarrizketei ekinez. Alderdiok Ipar Irlandako talde armatu unionis-

ten bozeramailatzat jotzen dira eta eginkizun garrantzitsua izan zuten joan zen urrian paramilitarrek, Irlandar Armada Errepublikarrak (IRA) abuztuaren 31n egin ondoren, su-etena aldarrikatzeko.

Atzoko kontaktoaren ondoren, badirudi Ancramen hurrengo interlokutoreak IRAren adar politikotzat jotzen den Sinn Fein-eko ordezkariak izango direla, oraindik bilera horretarako xehetasunak ezartzea falta badira ere, gobernu iturri britainiarrek adierazi zuten.

Downing Streeteko bozeramaile batek atzo errepikatu zuen Sinn Feinek oraindik ez duela beharrezko urratsik eman IRAk armak entregatzeko asmoa duela garantizatzeke. Hori bete be-

Gerry Adams.

SIMAL

harreko baldintzat jarri du John Major kontserbadorearen gobernuak Gerry Adamsen alderdiarekin ministerio mailako elkarrizketei hasiera eman aurretik.

Atzoko harremanetan zer ondorio atera zuten adierazi ez baldin bazuten ere, mugimendu batzuk izan dira Londres eta errepublikarren artean maila gogoak elkarrizketei hasiera emateko bidea irekitzeko. Ipar Irlandarako Bulegoak Sinn Feinen eta ministerio mailako ordezkariaren arteko elkarrizketak gaur bertan izatea «logistikoki ezinezkoa» dela adierazi bazuen ere, errepublikarrek Belfasten duten egoitzan elkarrizketa horiek gaur ostiralean izango direla uste zuten.

LABURREAN

KONTSERBADORE

britainiarrak bururik ezin altxatu

Erresuma Batuko Alderdi Kontserbadoreak bururik ezin altxatu jarraitzen du, eta John Majorrek ministro batzuekin dituen desadostasunek ez dute batere laguntzen alderdiak inkestetan gora egin dezan atzo 'The Times' egunkariak informatzen zuenez. Tory-ak botoen % 25 eskuratuko lituzkete hauteskundeak orain eginez gero, laboristek % 57 eta liberal-demokratek % 13. Kontserbadoreak % 30etik behera daude 1993az geroztik ●

ITALIAko Senatua eta kontzientzi eragozpena

Italiako Senatuak kontzientzi eragozpena «eskubide subjektibo ukiezintzat» jo zuen herenegun onartutako lege proposamenean eta soldadutza eta ordezkotzerbitzu sozialaren baldintzak parekatu zituen, sektore militarren haserre piztuz. Sektore hauetan bi gauzak parekatuz Armada «desagertzeko arriskuan» ikusi dute ●

HEBRONen etxeratze deia altxatu dute

Israelgo Armadak Zisjordania okupatutako Hebron hirian joan zen igandean jarritako etxeratze deia altxatu zuen atzo goizean iturri militarrek informatu zuten. Bi kolono israeldar hil ziren atentatuaren ondorioz jarri zuten etxeratze deia militarrek eta 160.000 herritarri eragin die. Autobus baten aurka eginiko atentatuan beste bost israeldar zauritu ziren ●

KRIMEAko ministroek dimititu egin dute

Ukrainiako Krimea penintsulako Gobernu autonomoko ministroek dimisioa aurkeztu zuten atzo, herenegun Parlamentuan eginiko bozketan lehen ministroak konfiantzazko mozioa galdu eta gero. Legebiltzarrak Anatoli Frantxuk gobernuburua kargutik kendu zuen herenegun eta bere ordezkari Anatoli Dobrotov izendatu zuen ●

SASKIBALOIA

Aspaldiko Murcia onenaren aurka jokatu du gaur Taugresek

Baskoniaren aurkariak Real Madridi irabazi zion etxeko azken neurketan.

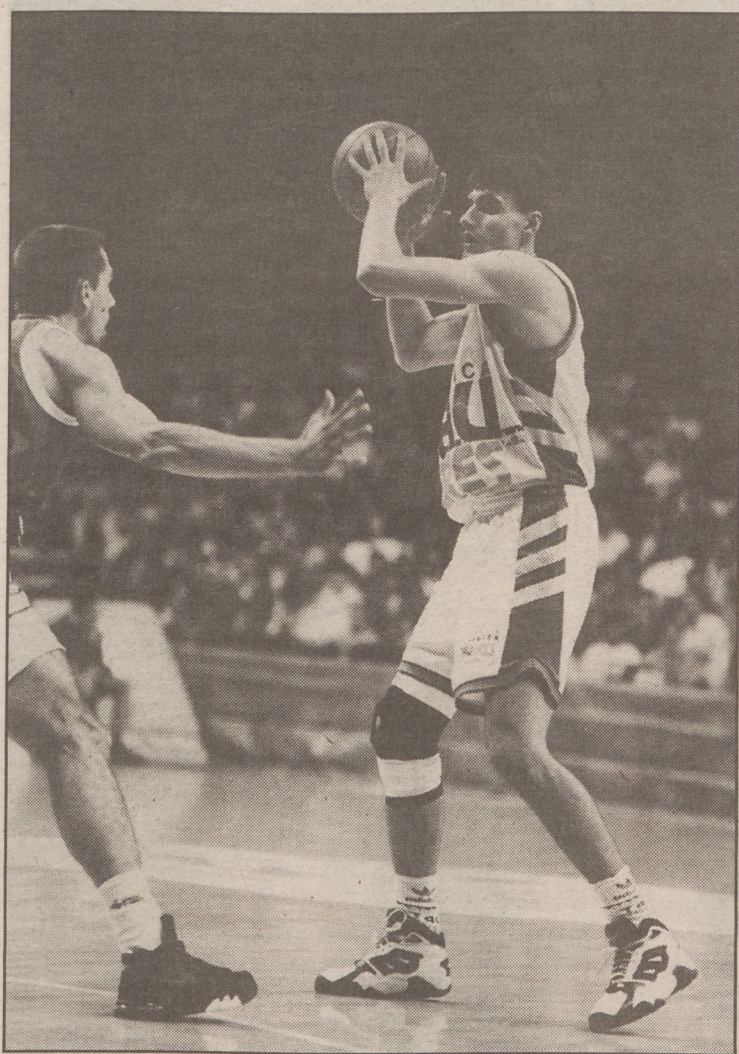
Taugresek Murcian jokatu du gaur gaueko 9etan eta aspaldidanik egungo sasoiaren ez zegoen aurkari batekin egingo du topo. Izan ere, Murcia Real Madridi irabazi zion joan zen astean errendimendu handiko hiru atzerritarrei esker: Bobby Martin, Johnny Rogers eta Mike Anderson.

LUIS KARLOS GARCIA / GASTEIZ

Murcia taldea bikain dabil aurtan. Lau gizon funtsezko ditu —hiru estatubatuarrak eta Piñero eskolta—, eta jokalariek nahiko zaharrak izanik ere, arazo fisikoak ez dira Levante aldean agertu eta minuturik galdu gabe taldeak garaipen kopuru ona lortzen eraman dute (16 garaipen), denboraldia salbatzeko dutelarik. Josep Maria Oleart entrenatzaileak, bestalde, zerikusi handia izan du horretan.

Esate batera, Murcia Real Madridi irabazi zion etxean joan zen asteko partiduan eta Olearten bikarrezurrak ezin hobeki jardun zuen: Piñero (11 puntu), Anderson (34 puntu eta 9 errebote), Rogers (24 puntu eta 7 errebote) eta Martin (21 puntu eta 12 errebote). Hain zuzen ere lauok soil-soilik lortu zuten punturik egitea, murciarren erasoetan finen ezuste handirik ez dago-eta.

Taugresek, oster, askoz ere baliabide gehiago dauka. Velimir Perasovic kroaziarraren eskumuturra —32 puntu egin zion Leoni— Istanbulgo finaleko porrotetik errekupekatuta eta azkeneko partiduetan 15-20 puntutan eta 4-5 erreboteetan dabilen Marcelo Nicolak erregulartasuna lortuta, Baskoniak hainbat aukera ditu aurkariari eraso egiteko;

Eskumuturra bero duela baieztatzen aukera du gaur Perasovicek. OLALDE

bestetik, ez du inolaz ere galdu zona barruko indarra.

LEHENAK ERABAKITZEKO ASTEA

Gaurkoa barne, ACB Ligako fase erregularra bukatzeko 5 jardunaldi falta dira eta Gasteizkoak sailkapeneko hirugarren postuan dira, Unicajatik garaipen bakanerara. Zailtasun handiak dituen gaurko neurketaren ondotik, Taugresek etzi FC Barcelona hartuko du (eguerdiko 12,15etan La2 katean) eta gaur zortzi Malagan jokatu du partidua era-

bakigarria. Hots, hiru zita klabe hiru aurkari finen aurka. Hurrengo neurketa hauek Manel Comasen taldea sailkapeneko lehen zortzien azken lekuetara bidali ala bigarren postuan finkatzea ekar dezakete.

Falta diren jardunaldiak, Taugresi dagokionaz aparte, berez interesgarri samarrak izango dira. Kasurako, Joventut eta Estudiantes taldeak titulurako play-off-eko lekuetatik garaipen bakar batera daude, baina biek ere izerdi asko bota beharko dute sailkatu ahal izateko, eta ondo-

Sailkapena

	J	I	G
1. Barcelona	33	27	6
2. Unicaja	33	21	12
3. Taugres	33	21	12
4. Amway	33	20	13
5. TDK	33	19	14
6. Real Madrid	33	19	14
7. S. Fernando	33	18	15
8. Festina	33	18	15
9. Estudiantes	33	17	16
10. Forum	33	17	16
11. Joventut	33	17	16
12. Leon	33	16	17
13. Murcia	33	16	17
14. Caceres	33	15	18
15. Coren	33	13	20
16. Salamanca	33	13	20
17. Pamesa	33	13	20
18. Valvi	33	12	21
19. Somontano	33	11	22
20. Breogan	33	7	26

Bost jardunaldiren faltan, honela geratuko lirateke titulurako play offak:

Barcelona-Festina
Unicaja-San Fernando
Taugres-Real Madrid
Anway-TDK

rioz, datorren denboraldirako porrot ekonomiko larria ebitatu ahal izateko. Azken jardunaldiko Estudiantes-Taugres partidua, esaterako, hil ala biziko neurketa gerta liteke madrildarrentzat gauzak dauden bezala egonda.

Horregatik, azken momentura arte itxoin beharko da, are gehiago play-off-etako neurketetan izan litezkeen kanporaketa ederrak direla-eta. Esate batera, une honetan fase erregularra amaituko balitz Taugres-Real Madrid izango litzateke lau kanporaketetako bat.

ARRAUNKETA

Deustuaren eta Ingeniarien arteko XV. estropada hilaren 30ean

RAMON BASALDUA / BILBO

Deustuko Unibertsitateko eta Ingeniaritzako Eskolako untzien arteko estropadaren XV. ekitaldia jokatu da datorren ostiralean Nerbioi ibaiko uretan, Bilbo Handiko Uren Patzuergetaren eskutik. Eguerdiko ordu bata t'erdietan emango zaio hasiera estropadari, Portugaletako dartsenaren aurrean. Bi zortzikoez lau itsas milia bete beharko dituzte, 7.408 metro hain zuzen, Bilboko udaletxearen parean egongo den helmugaraino.

Orain arte jokatu diren hamalau estropadetarik, Deustuko Unibertsitateko untziak hamar irabazi ditu eta lau bakarrik ingeniarienak. Nolanahi ere, azken hauek nagusitu dira azken bi estropadetan. Iaz ingeniariak 27 minutu eta 44 segundu behar izan zituzten lau itsas miliak betzeko. Deustukoak ia bi minutu geroago helmugaratu ziren. Estropadako errekorra Deustuko untziak lortu zuen 1992. urtean 23 minutu eta 48 segunduko denborarekin.

ESKUBALOIA

Europako Kopako finalaren zozketa gaur Vienen

P. AIESTARAN / DONOSTIA

Elgorriaga Bidasoak gaur jakingo du Europako Kopako finaleko bi partiduen zein ordenatan jokatu diren, goizeko 11.00etan Vienen egingo den zozketan. Beñardo Garcia Bidasoako lehen-dakaria izango da klubeko ordezkaria zozketa horretan. Partiduak apirilaren 16an eta 23an jokatu dira, eta Badel Zagreb Kroaziako taldea izango da irundarren aurkaria.

Elgorriaga Bidasoak nobedaderik gabe itzuli zen Pragatik, Duklaren aurka jokatu duen partiduan ostean. Juanxo Villarrealen gizonen Europako Kopa alde batera utzi, momentuz, eta bihar Cadagua Galdarren aurka Artalekun jokatu beharreko Ligako partidua prestatu beharko dute.

FUTBOLA

Iriarte pozik Beasainera eginiko irteerarekin

PELLO AIESTARAN / DONOSTIA

Giro izugarriarekin entrenatu zen atzo Real Beasaingo Loinaz zelaian. Hau izan da, Salva Iriartek taldea hartu zuenetik, txurirudinekin probintziako herri batera eginiko lehen bisitaldia, eta egia esan emaitza ezin hobea izan zen. Jende ugari bildu zen zelaian, gazteak eta ez hain gazteak, eta jokalariek animo faltarik ez zuten izan saioan zehar,

Ondoren, noski, autografoak eskatzeko borroka etorri zen, benetan ikusgarria.

Lehen taldeko hemezortzi gizon eraman zituen Beasainera Iriartek, denak alegia, Errusiako selekzioarekin dagoen Karpin izan ezik. Lehenik zenbait ariketa egin zituzten donostiarrek eta ondoren elkarren artean ohiko partidutxoak jokatu zuten, bederatzi bederatzirekin aurka.

Salva Iriarte pozik ageri zen

entrenamenduaren ostean. «Jokalariek gustura lan egin dute, gauza politak ikusi dira saioan zehar; hortaz, pozik egoteko modukoa da». Bihar, Mutrikun, hiruko torneo jokatu du Realak, Osasuna eta Bilbao Athleticekin batera. Deialdia gaur jakinaraziko du Iriartek, txurirudinekin Zubietan egingo duten entrenamenduaren ostean, baina badanik aurreratu daiteke Karpin eta Aranzabal, Errusia eta Espai-

niako Sub'21 selekzioekin kontzentratuta, ez direla bertan ariko. Iñigo Idiakez ere ez, beharbada. Baliteke egitarak igandean Beasainen aurka jokatzeko Real B taldearekin. Salva Iriartek atzo hartu behar zuen azken erabakia, baina lerro hauek idazterakoan oraindik ere ez zegoen erabaki horren berririk. Bigarren taldeko beste jokalaririk ez du deituko Iriartek, Beasainen aurkako Ligako partidua hori dela-eta.

HERRI KIROLAK

«Suerte pixka batekin altxatuko dugu»

Saralegi 321 kiloko harria jasotzen ahaleginduko da bihar Antzuolan

Huts gehiagorik ez. Helburu horrekin ekingo dio bihar Mikel Saralegi 321 kiloko harria altxatzeko eginahalari. Jarraian hiru porrot izan ondoren leitzarrek behingoz apurtu egin nahi du 320 kilotan dagoen marka. Gorputzaldi onean dago eta deus arrarorik geratzen ez bada bizkarreratuko du harria.

JON OLASKOAGA/DONOSTIA

Gimnasioan eta harriarekin denbora dexente pasatu du azken hilabetean Mikel Saralegi. Euskadiko Sei Orduetan izandako akatsak ez ditu berriro egin nahi eta harriarekin ibiltzeko teknika asko hobetu du. Entrenamenduetan behin baino gehiagotan altxatu du harritzarra. Horregatik baikor da hogeita zazpi urteko leitzarrek, «behintzat bidea ikasita dago».

EGUNKARIA.— Azken egunetan egin dituzun entrenamenduen arabera, 321 kiloak altxatzeko gorputzaldi onean zaude?

MIKEL SARALEGI.— Ongi ibili gara eta zuzenbidez, gauzak ongi joaten baldin badira, altxatuko dut problemarik gabe. Karga handia da eta gauzak estu daude. Edozein tontokeriagatik harria behean gelditzen da, baina nik uste dut altxatuko dudala.

EGUNKARIA.— Anoetako belodromoan kale egin zenuen lehen aldian 321 kiloko harriarekin.

SARALEGI.— Indarrez ongi nengoen, falta zitzaidana zen teknika pixka bat harriarekin. Beste exhibizioetan erabiltzen dituguenetik pixka bat diferentea da harri hori eta orduan harri horrekin gutxi samar ibilita geunden. Bagenituen posibilitadeak altxatzeko eta oso gutxi falta izan zitzaigun altxatzeko. Azken bote horretan eutsi banio altxatuta zegoen, berdintzea bakarrik falta baitzitzaidan. Bagenituen posibilitadeak baina ez zen ondo aterra. Orain ikusiko dugu eta suerte pixka batekin altxatuko dugu.

EGUNKARIA.— Zein da harria altxatzerakoan mugimendu zailena?

SARALEGI.— Maila horretan dena. Lehen ibiltzen nintzen hobeki goikaldea egiten. Orain pixka bat arinxeago daukagu harria behetik eta pixka bat erraxeagoa da harria ateratzeko. Lehen asko hustutzen ginen despege hori egiten. Lehen ateratzen zailagoa genuen eta orain goian problema gehixeago ematen digu. Jasotze guztia garrantzitsua da. Behean ez baduzu oso ongi ajustazen, gero goian ez zaik ongi etortzen eta hortxe gure falloa.

Euskadiko Sei Orduetan gertu izan zuen errekorra Saralegi.

EDURNE KOCH

EGUNKARIA.— Anoetan goi parte horretan izan zenuen hutsa.

SARALEGI.— Bai, bote handia ematerakoan balantza handia egiten du. Nola izkinan arin samar dagoen, buelta ematen diogunean eta goian gelditzen denean, balantza egiten du. Nerai mugiarazten banau oso zaila da eusteko eta hortxe etortzen da problema.

EGUNKARIA.— Antzuolan egin beharreko saioa oso garrantzitsua izango da. Hiru porroten ondoren erantzukizun handia izango duzu eta.

SARALEGI.— Presioa dexentea da. Badaukat gogoa altxaldia eman eta 320ko barrera pasatu eta hortik aurrera ibiltzekoa mantso-mantso.

EGUNKARIA.— Agian une honetan 320 kiloko marka ez gainditzea buruko arazoa da, harriak

«Nahiz eta sasoian egon burua ondo prestatuta ez baduzu, ba, nulo, ez da ongi ateratzen».

sortzen dituenak baino gehiago?

SARALEGI.— Bietatik. Nahiz eta sasoi onean egon burua ondo prestatuta ez baduzu, ba nulo, ez da ongi ateratzen. Baina burua ongi prestatu eta gorputza ez baduzu ondo zaintzen ez dago deus egiterik. Dena behar du oso konpleto. Karga ikaragarriak dira eta topea oso bertan dago.

EGUNKARIA.— Azken hilabeteetan zer izan da bereziki landu duzuna gimnasioan.

SARALEGI.— Pesekin eraman

dugu aurretik markatuta geneukan entrenamendua. Gehien landu duguna 321 kiloko harriarekin teknika izan da. Belodromoan joan ginenean, nahiz posibilitateak izan, oraindik rodajea geunden. Orain rodaje hori egina dago.

EGUNKARIA.— 321 kiloko harria altxatzen baduzu larunbatean Antzuolan, noraino iritsi daiteke Mikel Saralegi?

SARALEGI.— Ahal den gorenera heltzen saiatuko gara. Badira beste herri pare bat nahi dutenak errekor saio bat egitea eta Antzuolan ongi ateratzen bada saiatuko gara hortik. Normalean egiten dugu momentu ona aprobeztatu. Forma hau ez da hartzen nahi duzunean, ahal duzunean baino. Orduan forma onean bagaude, aprobeztatu egin behar da nola edo hala.

BEITIA Athletic B taldeko tekniko berria

Gonzalo Beitia izango da, paperetan baino ez bada ere, Athletic B taldeko entrenatzaile berria. Manolo Sarabia bigarren entrenatzaile izendatu arren, berak zuzenduko du egun Bigarren Mailako sailkapeneko zuloan dagoen taldea. Sarabiak ez du Bigarren Mailako talde batek eskatzen duen entrenatzaile titulua eta Gonzalo Beitia, ordea, bai.

DEPORTIVOK gaur aurkeztuko du John Toshack

Deportivo taldeak gaur aurkeztuko du ofizialki datorren denboraldian entrenatzaile postua hartuko duen John Benjamin Toshack galestarra. Augusto Cesar Lendoiro Deportivoko lehendakariak adierazi duenez, «hau zen tekniko berria fitxatzeko momenturik egokiena. Horrela zurrumurru guztiekin amaitu dugu, eta gainera Toshackek datorren denboraldiari begira lan egiten hasi ahal izango du».

CANTONARI bi asteko kartzela zigorra

Eric Cantona jokalaria frantziarrak bi asteko espetxe zigorra bete beharko du, azo Croydongo (Ingalaterra) epaitegi batek futbol partidu batean ikusle bat kolpatzeaz errudun jo eta gero. Epailaren arabera, «Cantona pertsona publikoa da, eta bi asteko kartzela zigorra da sententzia egokiena». Jokalariaren abokatuak baldintzapeko askatasuna eskatu zuen, eta epaileak onartu egin zuen, errekursoa aztertu bitartean.

MINALI azkarrena Setmana Catalanako laugarrenean

Nicola Minali txirrindulari italiarrak bigarren garaipena eskuratu zuen Setmana Catalanen, esprintean. Gewissekoak argi utzi zuen tropeleko gizonik azkarrena dela, Mateo Fagnini eta Gianluca Bortolami gainditzeko. Sailkapen nagusian ez dago aldaketa eta Francesco Frattinik segitzen du lidergoan.

Aro berriko manomanista

Santi eta Armendarizen arteko partiduekin hasiko da aurtengo

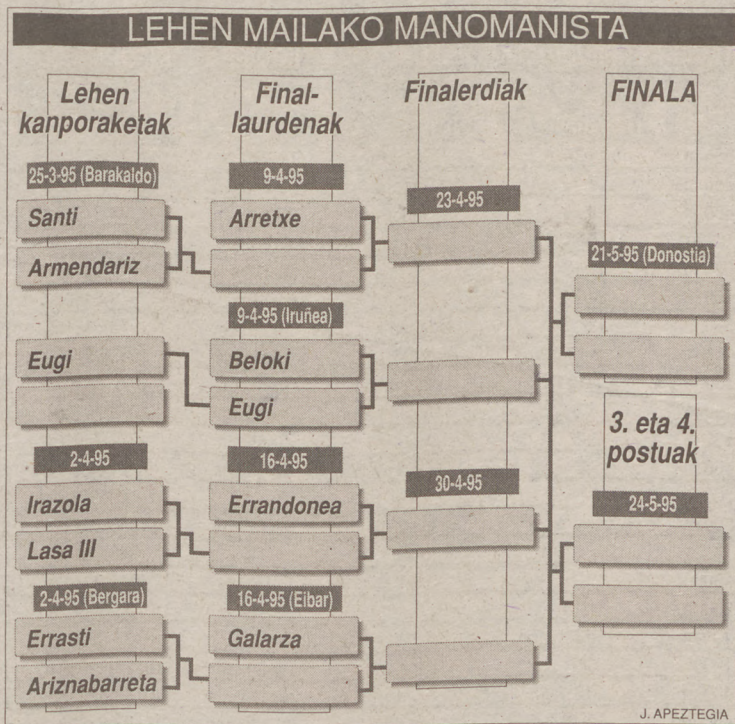
Bihar hasiko da aurtengo lehen mailako manomanista. Iaz bigarren mailako manomanistako finala jokatu ondoren, lehen mailan aritzeko eskubidea hartu zuten Santi eta Armendarizen arteko partiduekin hasiko da txapelketa. Iaz hasi zen txapelketa berritzeko prozesua sendotu nahi dute aurtengo txapelketa.

AITOR UGALDE / DONOSTIA

Baditu zenbait ezaugarri berezi aurtengo manomanistak. Batetik, txapelketa honen historian garaipen gehien lortu duen —historiako onena izan den ala ez eztabaidatzen hasi gabe— Retegi II.aren falta. Bestetik, txapelketa honi iaztik eman zaion egitura berriaren sendotzea.

Iaz baztertu egin zen ordura arte erabili zen eskailera sistema, hori bai, eztabaida ugariren ondoren. Aro berria hasi nahi zuten manomanistan, parte hartzen zuten pilotari guztiek irabazteko aukera gehiago izango zituen sistema bat eratuz. Ligatxoa sartu zen. Baina iazko Manomanista gaizki ateratu zen. Lehenik aurretiko sistema aldatu egin zen hasieran jokatzeko ziren hamar pilotaritatik lau (Retegi, Tolosa, Errasti eta Eugi) baja izan zirelako. Gero, uste baino ikusle gutxiago izan zituen, sarrera garestiegia izateagatik eta ez ohizko orduetan partidua jartzeagatik beste arrazoi batzuen artean. Azkenean finala abuztura arte atzeratu zen.

Iazkoa 'transizioko' Manomanista izan zen. Aurtengoan iazko espiritu berritzaileari jarraitzen dion sistema antolatu da, zenbait aldaketetarik. Ligatxorik ez da izango, eta beraz, partidu guztiak izango erabakiorrak, partidu bat galtzen duena txapelketatik kanpo geratuko da. Iazko txapelketan egindako mailaketaren arabera, zerrendako lau lehen pilotariak (Arretxe, Errandonea, Galarza eta Beloki) final-laurdenetan sartuko dira. Aurretik, lehen kanporaketak jokatu dira. Eugi kritikatu egin du mailaketa hau. Berak iaz ez zuen jokatu eta orain bi urte Belokiri irabazi egin zion baina zerrenda horretan Belokiren atzetik jarri dute, bosgarrena, eta hori ez zaio gustatu Agoizkoari. Dena den, horrek ez dauka praktikan garrantzi gehiegirik, laugarrena edo bosgarrena izan beraz, Belokiren aurka jokatu behar du zelako final-laurdenetan Retegik Manomanistari ezetza eman ondoren.

Aurtengoak datorren urteko mailaketa egiteko balioko du. Horri begira, hirugarren eta laugarren postua erabakitzeke partidua jokatu da. Gainera jaisierak egongo dira, bi pilotarik galduko dute lehen maila eta bigarren maila jokatu beharko dute datorren urtean. Iaz ere egitekoak ziren jaisierak baina azkenean sei pilotarik bakarrik parte hartu zuten, ez zen egin. Aurtengoan bi izango dira bigarren mailara jaisiko direnak. Lehen kanporaketak galtzen dituzten hiru pilotarien artean erabakiko dira jaisiko diren bi pilotariak.

Gaztetasuna da aurtengo bere urrezko ezteiak betetzen dituen

Egongo ez dena

Julian Retegi: Txapelketa honek eman duen pilotaririk handienak ez du jokatu aurtengo Manomanistan. Iaz ezetza eman zion txapelketari gustatzen zitzaion sistema eza-

gutu ondoren. Binaka bere betiko maila eman ondoren, berriro ere Manomanistaren harra sartu zitzaion aurtengo baina azkenean ez parte hartzea erabaki du. Oso aurrera helduko zela uste du baina asko dauka galtzeko. Pena handiarekin geratu dela aitortu du. Manomanistaren ereduak izan da Retegi, azkarra, ausarta, irabazteko grinaren jabe eta sufritzen dakiena. Horri esker etorri dira bere 11 txapelak, 17 ediziotan. Denera 33 partidu jokatu ditu lehen mailako Manomanistan eta 6 bakarrik galdu ditu.

Manomanista honen beste ezaugarri bat. Galarza, 34 urte, da berteranoena eta parte hartzen duten pilotarien batz bestekoa 27 urtekoa da. Lau pilotari dira lehen aldiz parte hartzen dutenak, Santi, Armendariz, Lasa eta Ariznabarreta. Azken biak ondo merezita lortu dute lehen mailan postua, baina hori lortzeko bigarren mailako Manomanistan egin duten bideak txikituta utzi ditu fisikoki eta psikikoki. Arretxe eta Galarza dira jokatzeko duten txapelak irabazi duten bakarrik.

GAZTEEN INDIARRIA Aipatu gazte hauek oso zaila daukate final-laurdenetatik aurrera egitea. Armendarizek ordea, aurtengo ezustekoak izango direla iragarri du. Baina berriak ez diren arren, gazteak diren bi pilotarik (Eugi eta Beloki) egin dezaketena erakartasuna jartzen dio txapelketari. Biak dira gai finalera heltzeko eta betiko faboritoei, Arretxe, Galarza eta Errandonea, irabazteko. Baina bietako bat final-laurdenetan utziko du txapelketa euren artean jokatu dutelako. Partidu hau, apirilaren 9an jokatu da Iruñean, hasi da jada ikusmina sortzen. Manomanista honetako lehen neurketa handia izango da.

Iazko finala Gasteizen jokatu ondoren, aurtengoan berriro Anoetan jokatu da Asegare eta Empresas Unidasek Donostiako Udalarekin lortutako akordioari esker. Aipatu bi enpresen arteko lehia ere aipatzekoa da, eta ez bakarrik kirol mailan. Euren pilotarien presentziarekin partidua antolatu eta sarrera onak lortzea bilatuko dute. Txapelketak dira, eta batipat hau, euren diru sarrera handienetakoak. Eta dirua ez dago soberan bi enpresetan.

PARTEHARTZAILEAK MAILAKATUTA

Fernando ARRETXE: 33 urte. 1,80m; 80k. (9. Manomanista).

Bere alde: Prestaketa eta defentsa bikaina. Txapelduna da.

Bere aurka: Azken aldian ez dabil ondoegi.

Inaxio ERRANDONEA: 30 urte. 1,80m; 82k. (9. Manomanista).

Bere alde: Erregularitatea eta bi esku onak. Pilota ondo mugitzen du.

Bere aurka: Aireko defentsa eskasa. Txikitzen duen joa falta zaio.

Ladislao GALARZA: 34 urte. 1,84m; 86k. (13. Manomanista).

Bere alde: Manomanista da, bi esku onak eta esperientzia.

Bere aurka: Ez du bere maila aspaldian erakutsi. Irabazle sena falta zaio.

Ruben BELOKI: 20 urte. 1,85m; 83k. (3. Manomanista).

Bere alde: Jo izugarria eta badaki dejadak egiten.

Bere aurka: Piloteoa sendotzea falta zaio.

Patxi EUGI: 23 urte. 1,79m; 74k. (3. Manomanista).

Bere alde: Sasoi onean dago. Joko erasokorra eta hanka onak.

Bere aurka: Urduritasuna eta arerio zaila Manomanista hasteko.

Jokin ERRASTI: 28 urte. 1,86m; 90k. (3. Manomanista).

Bere alde: Pilotaria da. Saiatua eta dejadak ondo botatzen ditu.

Bere aurka: Denbora asko eramandu jokatu gabe. Bere ezaugarri fisikoek mugatzen dute.

Juan Luis IRAZOLA: 33 urte. 1,86m; 92k. (3. Manomanista).

Bere alde: Aireko jokoa.

Bere aurka: Jo mugatua.

Santiago Garcia 'SANTI': 25 urte. 1,83m; 84k. (Lehen Manomanista).

Bere alde: Prestaketa fisikoa eta erregularitatea.

Bere aurka: Ez du asko jotzen.

Carlos ARMENDARIZ: 25 urte. 1,82m; 80k. (Lehen Manomanista).

Bere alde: Jo indartsua eskuinarekin.

Bere aurka: Ezker ahula eta urduritasuna.

Oskar LASA: 23. 1,85m; 90k. (Lehen Manomanista).

Bere alde: Pilotari saiaketa eta gogorra. Aireko joko ona.

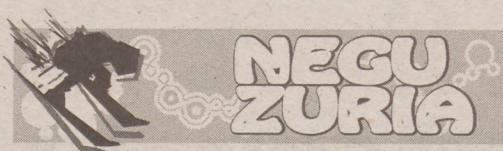
Bere aurka: Fisikoki eta psikikoki txikituta.

Karmelo ARIZNABARRETA: 25 urte. 1,90m; 87k. (Lehen Manomanista).

Bere alde: Sakatzaila ona eta aurrean ondo amaitzen du tantoa.

Bere aurka: Fisikoki eta psikikoki txikituta. Arazo asko ditu eskubiarekin.

■ Andres de Regil Kopa edo Elecnor saria jokatu da igande honetan Europako Mendietan. ■ Mendiko eskiz egiten den zeharkaldi klasiko honek 24. ekitaldia beteko du aurtan. ■ Espainiako txapelketako bi zeharkaldietan aurrenekoa izango da.

ESTAZIOAK	SARRERAK	PISTAK		ALTUERA		ERREMONTEAK	ELURRA	LODIERA	INFORMAZIOA
		Alpinoa	Iraupeneko	Min.	Max.				
Astun	Irekita	24/24	-	1.700 m.	2.350 m.	14/14	Gogorra	70-200 cm	(974)373034
Formigal	Irekita	21/43	-	1.500 m.	2.250 m.	17/19	Gogorra	30-140 cm	(974)490000
Candanchu	Irekita	46/46	-	1.500 m.	2.400 m.	23/24	Gogorra	25-170 cm	(974)373192
Panticosa	Irekita	7/20	-	1.140 m.	2.000 m.	5/7	Gogorra	25-65 cm	(974)487248
Cerler	Irekita	20/26	-	1.500 m.	2.600 m.	11/13	Hautsa	60-130 cm	(974)551111
Baqueira Beret	Irekita	47/47	-	1.500 m.	2.500 m.	24/24	Gogorra	60-140 cm	(973)645062
Boi-Taull	Irekita	28/30	-	2.000 m.	2.550 m.	13/13	Udaberrikoa	80-120 cm	(973)696195
SuperSpot	Irekita	18/30	-	1.500 m.	2.400 m.	8/10	Hautsa	20-60 cm	(93)2377306
La Molina	Irekita	10/27	-	1.600 m.	2.550 m.	7/15	Udaberrikoa	15-40 cm	(972)892031
Vall de Nuria	Irekita	5/11	-	1.960 m.	2.250 m.	4/5	Udaberrikoa	30-50 cm	(972)727031
Vallter 2.000	Irekita	5/12	-	1.950 m.	2.535 m.	6/8	Hautsa	40-65 cm	(972)740104
Arinsal	Irekita	20	-	1.550 m.	2.600 m.	13	Udaberrikoa	50-90 cm	(07-376)864389
Irati	Irekita	-	Itxita	1.200 m.	1.500 m.	-	-	-	(0733)59285129
Larra-Belagua	Irekita	-	20 km.	1.400 m.	1.800 m.	-	Gogorra	40-60 cm	(948)893234
Aralar	Irekita	-	-	-	-	-	-	-	(948)391000
Abodi	Irekita	-	-	1.400 m.	1.500 m.	-	-	-	(948)394022
Arette	Irekita	18/21	Irekita	1.500 m.	2.200 m.	11/16	-	25-75 cm	(0733)59662009
Gourette	Irekita	19	-	1.400 m.	2.400 m.	26	-	-	(0733)59051217
Artouste	Irekita	9/9	Itxita	1.400 m.	2.100 m.	9/9	Zapaldua	30-80 cm	(0733)59053400
Cauterets	Irekita	%90	Irekita	1.850 m.	2.400 m.	12	-	130-250 cm	(0733)62925027
Luz Ardiden	Irekita	30/32	Irekita	1.680 m.	2.450 m.	18/19	Zapaldua	80-120 cm	(0733)62928160
La Mongie	Irekita	30	-	1.800 m.	2.500 m.	28	-	100-140 cm	(0733)62919415
Superbagneres	Irekita	%97	-	1.440 m.	2.250 m.	16/16	-	40-120 cm	(0733)61792121
Valdezcaray	Irekita	-	-	1.530 m.	2.260 m.	2/11	-	-	(941)427040
Valdelinares	Irekita	1/5	-	1.800 m.	2.025 m.	1/6	Udaberrikoa	30-60 cm	(978)608181
Alto Campoo	Irekita	4/10	-	1.650 m.	2.175 m.	4/9	Udaberrikoa	40-80 cm	(942)779222
ALPEAK									
Chamonix	Irekita	56/62	Irekita	2.000 m.	3.300 m.	41/48	Hautsa	90-650 cm	(0733)50530024
Val Thorens	Irekita	61/61	Irekita	2.300 m.	3.200 m.	48/48	Hautsa	120-320 cm	(0733)79007979
Val d'Isere	Irekita	121/125	Irekita	1.840 m.	3.300 m.	89	Hautsa	185-400 cm	(0733)79060660

Europako Mendietako zeharkaldia

Andres de Regil Kopa-Elecnor saria jokatu da igandean espezialista onenekin

R. OLASAGASTI / DONOSTIA

Igande honetan jokatu da 24. Andres de Regil Kopa, mendiko eski zeharkaldietan klasikoetako. Antolatzaileak euskal herritarrek izan arren, Regil anaien Elecnor enpresa hain zuzen, Europako Mendietan egiten da zeharkaldia. Proba, gainera, Espainiako txapelketako bietan lehena izango da. Hurrengo heldu den apirilaren 2an jokatu da Benasquen. Bi zeharkaldi horien ondoren txapela lortzen duenak Europako Kopan esku hartzeko aukera izango du, baita txapeladunordeak ere. Lehia, beraz, estua izango da urtero legez.

Antolatzaileek jakinarazi digutenez orain arte 42 taldek eman dute izena. Gogorarazi behar da bikoteka lehiatzen direla partaideak. Ekitaldi honetan hiru euskal bikotek eman dute izena: Ander Rekero eta Jon Koldo Erdaide batetik, Josu Alonso eta Juan Carlos Fernandez bestetik eta Jose Luis Antxia eta Balentin Larramendik osatu bikoteka azkenik.

Ibilbideak 30 kilometro ditu; 2.350 metro goraka dira eta 3.100 metro beheraka; gainbehera, beraz, izugarria da. Fuente

Detik gora doan Teleferikoko estazioetik abiatuko da zeharkaldia eta Camino de la Jornan bukatuko. Dena den, ibilbidea osorik egin nahi ez dutenek zirkuitu motzago bat badute aukeran, 20

kilometrokoa. Lehen 15 kilometroak —Duermasko errekastora arte— ibilbide bera dira baina hortik zuzenean Teleferikoko estaziora jaisten da. Ibilbide hau egiten duenak ez du Espainiako

txapelketan parte hartuko.

Ibilbideko punturik altuena Llambrion gailurra da 2.642 metroekin; bajuena, berriz, helmuga edo Jornako bidea, mila metro eskasekin. Tartean Coriscao tontorra (2.234 m.) ere igaro beharko dute eskiatzaileek. Etzi goizeko 9.00etan hasiko da zeharkaldia. Sari banaketa eta agurra, berriz, lauretan.

Baina proba honek badu beste ohitura sano bat: ohorea eta txapela bikote irabazleak jasoko badu ere, zeharkaldian zehar gizatasun eta kirol jarrera jatorrena agertzen duenak Elecnor zilarrezko saria jasoko du. Hau ere nahikoa estimatua izan ohi da.

Zeharkaldi hau, Europako Mendietako Rallya izenarekin antolatu zuen Andres Regil bilbotarrak 1969. urtean. Hurrengo urtean, ordea, Gorbeia magalean amildu eta hil zen Andres. Harrezkero Andres de Regil Kopa deitzen da Europako Mendietako ibilbide hau. Hasierako urteetan, Euskal Herriko taldeek antolatu ohi dituzten gainerako zeharkaldien gisan, herrikoia zen proba, baina Espainiako txapelketako zirkuituan sartu zenez geroztik, lehia nagusitu da partehatzaileen artean.

Ezinduak Frantzian

Euskadiko selekzioako eskiatzaile ezinduek martxoaren 12tik 19a Praloupeko estazioan (Mediterraneoko Alpeak) jokatu Frantziako txapelketan hartu dute parte. Irudian Juan Antonio Garcia Gipuzkoako Federazioko lehendakaria, Javier Imaz eta Felipe Ezquevo. Ezquevok zilarrezko domina lortu zuen erraldoian eta brontzea supererraldoian eta jaitsieran. Imazek brontzezko beste bat lortu zuen konbinatuan.

PROBAK

Bost garaipen Eusko Jaurlaritzaren sarian

Aurreko asteburuan Eusko Jaurlaritzaren iraupen eskiko proba jokatu zen Candanchun. Sari honen bostgarren edizioan Hego Euskal Herriko eta Espainiako 168 eskiatzaile bildu ziren eta euskal herritarrek hamar probetatik erdiak irabazi zituzten. Mireia Salazar jaun eta jabe izan zen emakumezkoen senior mailan eta maila berean Aloña Egiak sailkapen nagusiko bigarren postua erdietsi zuen.

Mutiletan bostgarren postua baino ez zuen lortu Jose Manuel Ceciliak. Juniorretan beste bi euskaldun izan ziren garaile: Eneritz Gorostidi nesketan eta Haritz Zunzunegi mutiletan. Daniel Juradok agulutxo kategorian irabazi zuen eta bere arreba Evak benjaminetan. Mirren Arregi, Matxalen Salazar, Zigor Lampre, Iker Arregi eta Ilazki Lekuona ere hiru aurrenekoen artean sartu ziren, bakoitza bere mailan.

ALBISTEAK

Elurra urtzen ari da gutxinaka

Asteazken zehar Nafarroa eta Aragoiko Pirinioetan eguraldi eguzkitsua egin du eta gutxinaka urtzen da elurra. Hala ere, oraindik eskiatzeko nahi beste badago, baina elurra nahiko bustia da. Astebururako ere antzerako eguraldia iragarri du Zaragozako Meteorologia Institutua, nahiz eta larunbatean txartzeko joera izan. Elurrodeen arriskua ere gutxitu egin da: batetik bosterrako eskalan bikoa da arriskua gailur aldeetan eta batekora behean.

Martxoak 1-2

Gasteiz: Gasteiz Mendi taldekoek eskiko zeharkaldia antolatu dute Garmu Negrotik Panticosara.

Irun: Irungo Mendizaleak taldekoak, berriz, Piau Engalyra joanen dira eski alpinoa egiteko. Tel: 61 29 19.

Apirilak 1-2

Iruñea: Nafarroa Kirol Taldeak mendiko eski zeharkaldia antolatu du. Ibilbidea: Lizaratik abiatu eta Bois de Santanen (Somport) amaituko da. Tel: 22 43 24.

IRTEERAK

Miguel Angel Alvarez: «Oraindik ere neure buruaren bila jarraitzen dut»

Pintore tolosarraren atzerabegirako erakusketa zabaldu dute San Telmo museoan

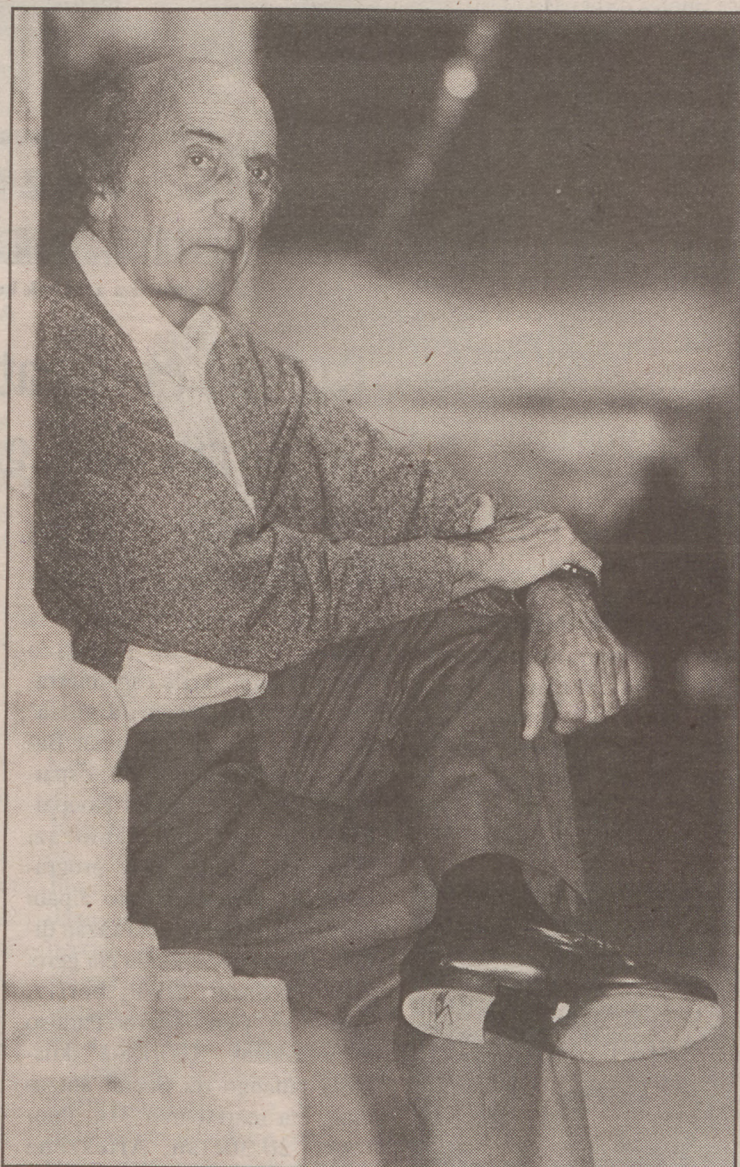
Miguel Angel Alvarez pintore tolosarraren atzerabegirakoa ikus daiteke egunotan Donostiako San Telmo museoan. Montserrat Fornellsek prestatutako erakusketa hau atzo aurkeztu zen, gaur zabalduko da eta apirilaren 23ra arte bisitatu ahal izango da.

JUAN LUIS ZABALA / DONOSTIA

Miguel Angel Alvarez pintore tolosarraren lana ezagutzeko parada ezin egokiagoa da Donostiako San Telmo museoak gaurtik aurrera eskaintzen duena. Pintorearen orain arteko ibilbide luzea pausoz pauso ikus daiteke Montserrat Fornellsek prestatu duen atzerabegirakoan.

Erakusketaz gain, Miguel Angel Alvarez buruzko katalogoa ere argitaratu dute San Telmo museoak, Kutxa Fundazioak eta Donostiako Udak Kultur Patronatuak. Montserrat Fornellsek idatzitako biografiarekin batera, Alvarez gertutik ezagutu zuten hainbat artistaren lekukotasunak ere bildu ditu katalogoak, Javier Arozena, Eduardo Txillida, Menchu Gal, Tomas Hernandez Mendizabal, Rafael Ruiz Balerdi eta Jose Luis Zumatzenak besteak beste. Alvarez lanen erreproduzioak eta Alvarez zein bere sendikoei egindako argazkiak ere baditu liburuak.

Tolosan jaio zen Miguel Angel Alvarez, 1927an. Bi urte zituela Donostiara aldatu zen bere familia eta harrezkero Donostian bizi izan da beti. Martiarena izan zuen irakslere 1942az geroztik, eta maisuari buruzko oso oroitzapenak gordetzen du oraindik, atzoko prentsaurrekoan esandakoa-
ren arabera: «Nire marrazkiak

Obra ugari eta aberatsa du Miguel Angel Alvarezek. ANDER GILLENEA

erakutsi eta oso kaşkarrak zirela esan zidan», gogoratu zuen Alvarezk Martiarenarekin izan zuen lehen kontaktua. «Baina bere ikasle izateko esan zidan, eta bere ondoan eusten banion zerbait izatera helduko nintzela. Oso-oso exigentea zen».

1946an, Martiarenak bultzaturik, Parisera jo eta mundu berri bat aurkitu zuen han Miguel Angel Alvarezk. Arte inpresionis-

tak zirrara handia eragin zion, eta horren eragina antzematen hasi zen bere koadroetan. Paristik Donostiara etorri zenean nahiko pintore arrakastatsua izatera heldu zen, eta horrek pintura lanbidetzat hartzera bultzatu zuen.

Pintura lanbidetzat hartzeko erabakiaren ondorioz, paisaia asko egin zituen Alvarezk, saltzeko aukera handiagoa zuen jeneroa zenez. «Baina paisaiak

egiten ere zoriontsu izan naiz beti», komentatu zuen Alvarezk atzoko aurkezpenean, «nahiz eta, isilean gordea, beste zerbait egiteko grina izan beti barruan».

Alvarez iritiz, beti aurrera jarraitzea da pintoreraren zeregina. «Ez dut inoiz jomugarik izan», esan zuen atzo. «Kontua ez da iritsi ala ez iritea, nor bere buruaren bila saiatzea baizik. Nik oraindik ere neure buruaren bila jarraitzen dut.»

Pintatzea izan da beti Alvarezen grina, baina pintatutakoa erakustea ez zaio sekula oso atsegin izan. Nolanahi ere, San Telmo museoan atzerabegirako hau gustuko duela esan zuen, «hemen dena bilduta baitago».

EUSKAL PINTURAREN BILAKABIDEA

Merezi bezain ezaguna ez izan arren, «gerraosteko euskal pinturaren ordezkariarik interesgarrienetako bat da» Miguel Angel Alvarez, atzo aurkeztu zen atzerabegirako erakusketaren arduradun izan zen Montserrat Fornellsen iritiz, eta «Alvarez bilakaera ezezik, euskal pinturarena ikusteko aukera» ematen du erakusketak.

Alvarez koadrorik zaharretan Arteta eta gerra aurreko beste zenbait pintoreren eragina antzeman daiteke, Fornellsek atzo gogoratu zuenez. Lehenaldi kostunbrista horren ondoren, beste lau fase nagusi bereizi zituen Fornellsek Alvarez bilakabidean: inpresionismoa, kubismo *picassianoa*, estetika *nebulista* eta abstrakzioarako joera.

«Alvarezen meritu handiena egindakoa berriro errepikatu gabe beti aurrera jotzeko duen grina da», esan zuen Fornellsek. «Ofizio eta sentikortasun handiko artista izan da beti. Ibilbide pertsonal, independente eta koherentea izan da beti berea».

Javier Etxebarriak jaso du Anagrama saiakera saria

BARTZELONA

Javier Etxebarria Euskal Herriko Unibertsitateko Filosofia katedradunak irabazi du Anagrama saiakera sariko XXIII. ekitaldia, 'Cosmopolitas domesticos' (Etxeko kosmopolitak) izenburuko lanari esker, lehiaketako epaimahaiak atzo bertan jakinarazi zuenez. Informazioaren teknologiek etxeetan eragiten duten inpaktoa aztertu du Etxebarriak.

EHUko katedradunak telefonoa, telebista, sare telematikoa eta diru elektronikoko sareak kokatu ditu informazioaren teknologien barnean, atzo goizean eskaintako prentsaurrekoan adierazi zuenez, eta hauek guztiek etxearen kontzeptu tradizionala aldarazi dutela gaineratu zuen, haren izaera pribatu eta intimoa irauliz.

Teknologia berri horien inbasioak hiri globalera garamatzala esan zuen Javier Etxebarriak. «Etxeko bizimodua internazionalizatu eta berau kosmopolitago eta mestizoago izan dadin eragiten dute». Gure etxetik lan egin, gauzak erosi edo saldu eta kalean girotzen diren beste hainbeste gauza egin ditzakegula erakusten digute teknologia berriek, irakaslearen iritiz.

Eraldaketa hau oso handia dela zehaztu zuen Etxebarriak. «Intimoa eta pribatua publiko bihurtzen ari dira eta horren adibide garbia dira telebistako aisialdi saioak; horietan, jendeak beren etxeko intimitateaz edo ezkontz trazioaz hitz egiten digu».

Unibertsitateko katedradunak telefonoa aipatu zuen «progresoaren» aurreneko tresna gisa, jendeak aparailuaren bidez kanpoko munduarekin harremanetan jarri zelako. Komunikazio hori izugarri zabaldu dela adierazi zuen Etxebarriak, batez ere sare telematikoa modernoengatik. «Horiek aktore bihurtuko gaituzte, munduko edonorekin harremanetan jartzeko aukera emango digutela».

Egungo telebista kateek funtzionamendu bertikala eta ierarkizatua daukate EHUko irakaslearen ustez, eta irudiak interaktiboak eta norabide askotakoak alde agertu zen. Nolanahi dela, teknologia hauek oso arriskutsuak izan daitezke baldin eta «inperio» batek kontrolatzen baditu.

Hogeita lau kilateko bihotza

J. L. Z. / DONOSTIA

Artean hiru urte bete gabe gabe zituela bere familia Donostiara aldatu bazen ere, «bihotzez» tolosarra sentitzen dela esan zuen atzo Miguel Angel Alvarezk. Tolosarra den aldeetik, beretzat azkeneko hauek egun «saminak» dira, eta pena izan da erakusketaren inaugurazioa Lasa eta Zabalen gorpuen aurkikuntzaren berri lazgarriarekin batera egokitu izana.

«Oroimen kaskarra» duela esan zuen Alvarezk, eta nekez

gogoratzen dela bere lanen historiari. «Pintatzen ari naizelarik ez dut ezer traszendentalik egiten ari naizelako irudipenik, eta beharbada horren ondorio da hain gutxi gogoratzea».

Atzerabegirako erakusketaren ideia proposatu ziotenean ez zuen Alvarezk horretarako ilusio handirik erakutsi, Rafael Zulaika San Telmo museoan zuzendariak atzo adierazi zuenez. «Baina gero buru-belarri sartu zen antolakuntza lanetan, guri laguntza handia emanez», komentatu zuen Zulaikak.

San Telmo museoaren ondare dira erakusketan dauden Miguel Angel Alvarez koadroetako bi, eta erakusketa amaitzen denean beste lan bat geratuko da San Telmoko ondarean: Alvarez opari gisa bertan utziko duen marrazki bat. San Telmoko arduradunek ez dute oraindik erabaki zein marrazki hautatuko duten, eta erakusketa ikustera joango diren bisitarien lankidetzat eskatu zuen horretarako Zulaikak.

Zulaikaren euskarazko hitzak entzun ondoren, barru-barruan

sentitzen duen min baten berri eman nahi izan zuen Alvarezk: euskaraz ez jakiteak ematen diolako. «Aita euskalduna nuen baina ama ez, eta beren artean ez zegoen euskarazko elkarrizketarik. Gainera, gerraostean aitzak barruraino zuen beldurra sartua».

Berarekin bildutako kazetariok hunkitzea lortu zuen artistak bere aurkezpenean, hura gertuagotik ezgutzeko aukera izan duen Jose Luis Zumatzen katalogoan eskaintzen dizkion hitzak egiaztatuz: «Maisu, hogeita lau kilateko bihotza daukazu».

'Santa Juana de los mataderos' Iruña Pequeño Teatroren eskutik

Bihar estreinatuko dute Bertolt Brechten obra Gaiarre antzokian

Iruña Pequeño Teatro konpainiak Bertolt Brechten 'Santa Juana de los mataderos' obra estreinatuko du bihar Gaiarre antzokian, arratsaldeko zortzietan, Iruñeko Udalak antolatatu duen 'Antzerki arratsaldeak' zikloaren barruan. Pablo Valdesen zuzendaritzapean, autorearen izpirituari eusten saiatu dira obran parte hartzen duten bederatzi aktoreak.

EDURNE ELIZONDO / IRUÑEA

Iruña Pequeño Teatro antzerki konpainiak muntaia berria estreinatuko du bihar Gaiarre antzokian. Antzerkiaren Nazioarteko Egunaren atarian, Bertolt Brechten 'Santa Juana de los mataderos' taularatuko dute bederatzi aktorek. Pablo Valdesek zuzentzen du iruindarren lan berria. Antzezpenearen aurkezpenean, Brechten obra zergatik aukeratu duten azaldu zuen ezer baino lehenago eta autore honi konpainiak dion mirespena azaldu zuen: «Erraten duena maite dugu, baita dioena errateko duen modua». Hori dela eta, autorearen izpiritu ahalik eta gehien gordetzen saiatu dira guztiak. Brechtek, ironiaz baliatuz, merkatu ekonomia jartzen du zalan-tzan obra honetan eta Iruña Pequeño Teatro konpainiak ere «Brechték berak jorratu zuen bezala» jorratu du gai hau.

'Santa Juana de los mataderos' Chicagon gertatzen da, 30eko hamarkadan. 1929ko krisi ekonomikoaren ondoren, Chicagoko hiltegiak itxi egin dituzte.

Baina krisi ekonomikoaz gain, gauzen prezioa aldatzeko konspirazioa dago. Egoera honen guztia erdian langileen eta enpresarien errealitate ezberdinak agertzen ditu 'Santa Juana de los mataderos' obrak. Langileen ondoan, gainera, Johanna Dark emakume idealista agertuko da, Lastozko Txanosen gidari eta langileen borrokaren aitzindari.

**JOHANNA
ETA
MAULER**

Pablo Valdes zuzendariak azaldu zuenez, obra honetako pertsonaiak ez dira inolaz ere lauak, aldiz, «antzeppen guztian zehar, garatzen diren pertsonaiak dira». Areago, «panfleto hutsaren kutsua gainditu» eta pertsonaien kontraesanak eta garapena agertzen ditu Brechtek bere obran, baita Iruña Pequeño Teatroko kideak antzezpenean. «Enpresarien alde ona eta langileen krudeltasuna ere antzeman daiteke» azpimarratu zuen Valdesek.

'Santa Juana de los mataderos' eszenografiaren aldetik, obra sinplea da eta Mikel Elizaga Lizarrako kantautoreak konposatu duen musika bestalde, «obra bera bezala doi eta urria» da. Elizagak bi abesti egin ditu eta akordeoiaren soinua nagusitzen da. Pablo Valdes zuzendariak, bestalde, aktoreen lana goraipatu zuen. Hiltegiako Santa Juana Elena Alcalde da eta berak erran zuenez, «ongi ulertzen dudana pertsonaia da, ni ere Santa Juana izan bainintzen garai batean, aspaldi». Tamalez, Elenak erran zuenez, «nahiz eta gure bizitzako une batean guztiok garen Santa Juana, poliki-poliki, atzean uzten dugu hazi ahal». Javier Muñoz da beste pertsonaia nagusia, Pierpont Mauler 'Haragiaren erregea'. «Santa Juanaren kontrakoa da Mauler, nahiz eta bion bizitza kontraesanez beteta egon», Alex Ruiz Pastor, Itziar Suarez, Carlos Salaberri, Ramon Vidal, Montse Zabala, Pablo Sanchez eta Belen Otxotorena dira gainontzeko aktoreak.

Iruña Pequeño Teatro taldeko aktoreak obraren entseiu batean.

Social antzokiko akustika arazoak konponduta daude.

Tarima eta Teatro de la Danza Basaurin dira gaur eta bihar

BILBO

Basauriko Tarima antzeztaldeak eta Madrilgo Teatro de la Danza konpainiak Federico Garcia Lorca idazle espainiarraren 'La zapatera prodigiosa' emango dute gaur eta bihar Basauriko Social antzokian, Espainiako Dantza eta Balet Konpainia Nazionalaren laguntzaz. Emanaldi hauekin bere programazioari berrekingo dio aipatu antzokiak, akustikarekin izan dituen arazoak konpondu eta gero.

Martxoaren 26an, berri, eguerdian, Teatro Eterno Paraiso antzeztaldeak 'Kikiricaja' ikuskaria emango du Social antzokian, eta martxoaren 31n, iluntzeko 20.30etan, Arteszena izango da Socialeko taula gainean, 'Mephisto' antzezlana ematen.

Luis Olmos da gaur eta bihar Tarima eta Teatro de la Danza taldeek egingo duten 'La zapatera prodigiosa'-ren bertsioaren zuzendaria, eta Natalia Dicenta rol nagusia jokatu duena. Rol honetan egindako lanarengatik antzerkiko emakume aktorerik onenarentzako Fotogramas saria irabazi berri du Dicentak.

«INDARRA, ARRISKUA SORKUNTZA»

«Indarra, arriskua eta sorkuntza batzen dituen proposamena» da Luis Olmos zuzendariak bere lanarekin egin nahi izan duena. Kolore handiko antzezlana da 'La zapatera prodigiosa', dantza eta kantuz estalia, umorez zipriztindua.

Garcia Lorcaren 'La zapatera prodigiosa' obra doinu klasikoko fartsa bat da, protagonista nagusizat zapatar baten emaztea duena. Zapataria bete gabeko ametsak ditu, senarrari egozten dizkio bere ezintasunak eta horrek beti emaztearen purrustak entzun beharraz nazkatuta dagoen zapataria haserre eragiten du. Zapataria emaztea uztea erabakiko du eta horrek samin handia eragingo dio andreari.

«Nik berez 'La zapatera prodigiosa' pantakomedia gisa definituko nuke, izen horri botika batenaren traza hartuko ez banio», adierazi zuen Garcia Lorcak bere obra honi buruz. «Izan ere, obra hau ia-ia pantomima eta komedia baita aldi berean, gorputzaren festa oin muturretatik buru gaineko ileetaraino».

Eugene O'Neillen 'Ilargiaren alde iluna' gaur Barakaldon

BARAKALDO

Eugene O'Neill antzerkigilearen 'Ilargiaren alde iluna' obra taularatuko dute gaurtik igandera bitarte Barakaldo antzokian, Gerardo Mallaren zuzendaritzapean. Isabel Mestres, Carles Canut, Sergi Mateu, Francesc Galceran eta Francesc Albiol aktoreek osatu dute laneko errepartoa.

'Ilargiaren alde iluna' Eugene O'Neillen azken antzerki obra da. Antzerkigilea minak janda zegoen ordurako eta min hori isladatzen da laneko pertsonaie-tan. Ilargiaren argiak eta whiskeyaren eraginak markatzen dituzte aipatu pertsonaia horien

maitasun eta grinak, Estatu Batuetako Connecticut estatuan gertatzen den istorio honetan.

Gerardo Malla zuzendaria O'Neillen obraren zaletu amorratua izan da gaztetandik eta haren lanak taularatzeko hamaika ahalegin egin du orain arte. Dena dela, idazlearen azken obratik hasi da eta goitik behera errespetatu du testua, bere ustez hitza gainerakoak baino garrantzitsuago baita. 'Ilargiaren alde iluna-k' familia behartsu baten istorio gogorra jasotzen du. Aita mozkortia eta alaba nagusia besterik ez dira etxean geratzen. Etxeko azienda azkenetan dago eta nagusiak aldameneko etxelagunari saldu nahi dio.

ANTZERKIA

LUGARITZ KULTUR ETXEA

DZANGA

"Bihozkadak"

Zuzendaria: Jasone Alba

Idazlea: Yolanda Arrieta

Antzezeleak: Amaia Cuenda, Ainhoa Guazo,
Nagore Orbelzu eta Izaskun Lopetegui

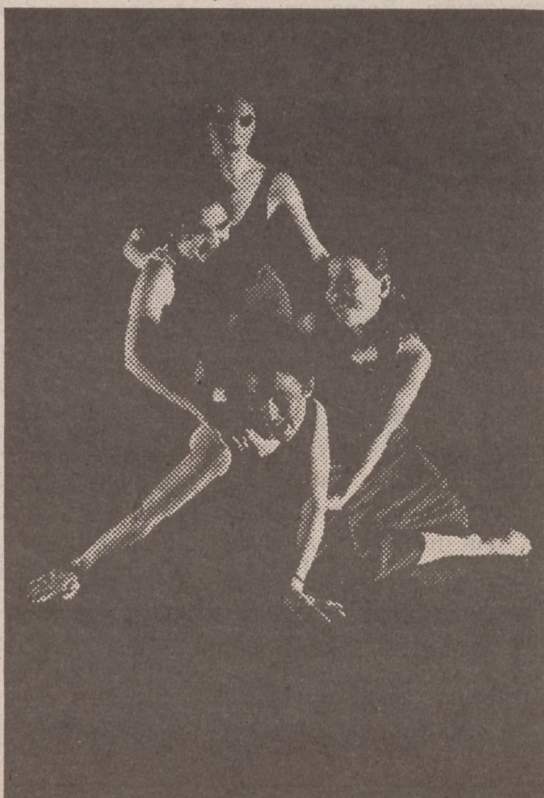
EUSKARAZ

OSTIRALA ETA LARUNBATEAN . 20.00etan

Sarrera: 1.000 pta

(prezio murriztua: 600pta.)

Hériz pasealekua, 20. Tfnoa. 31.07.80

Belatxak aireratuko dira Gotañen

Zuberoako kantagintzaren edertasun aipagarriena omenduko du Xiru 6 jaialdiak

Xiru 6 jaialdiaren ardatz nagusitzat 'Belatxaren kantorea' hartu du aurten Abotia elkarteak, Gotañeko festibala antolatzen duen taldeak. Apirilaren 7, 8 eta 9an finkatutako hitzorduetan Zuberoako ohitura omenduko dute kantari, musikari eta dantzariak.

LUTXI FOURCADE / BAIONA

Xirularen doinua altxatzen da, lasai bada lasai, gero eta gorago, gero eta urrunago eta etenik gabeko hatsa amets sortzaile bilakatzen da. 'Belatxaren kantorea' ezagutarazteko bildutako prentsari, Mixel Etxekopar Abotia elkarteak bozeramaile eta Zuberoako xirulariak molde hoberena hautatu du bere xirula ateraz eta aire hunkigarria joz. Hots, 'Belatxaren kantorea' Gotañeko Xiru 6. jaialdiaren gai nagusia izanen da Zuberoako eta beste herrialdeetako musiken festan. Apirilaren 7tik 9ra Gotañe-Irabarneko kirolgelan iraganen da eta 'Belatxa' kantua ezagutarazteko, Mixel Etxekopar eta Beñat Axiarik eskualde desberdinetako kantari, dantzari eta margolariak elkartu nahi izan dituzte.

Kantua Zuberoako kultur nortasunaren oinarri dela eta, hiztik gabeko 'Basa ahaide' abestietatik ezagunenak dira 'Belatxa' eta 'Arranoa'. «Hauek entzutean, xorien hegaldiak gizonari pizten dion irrikoa nabari da eta aireratu ezinean, abestiarekin adierazten du bere mirestasuna».

Bernard Lubat musikaria Xiru 6 jaialdiko azken egunean izango da.

Abestiak aipatzean Etxekopar eta Axiariren begietan dirdira pizten da, beraien ustez herri kantuaren aberastasun eta sakontasuna adierazten baitute. Mendez mende bizirik diraute eta gaur egun Johañe Barkos, Junes Chubur, Jean Michel Bedaxagarrek, besteak beste, ildo berriak urratzen dituzte, nahiz eta gero zalantza beteta den baserrien etorkizuna edo euskaren egoera kezkarriarengatik.

Ohiturako kantuaren errekek haztea beharrezkoa dela eta, Belatxaren jaialdian parte hartzeko deia egin zion elkarteak artista ugariri. Mintzaldi-ikusgai batekin abiatuko da festibala, abereak eta gizonak ohizko kulturari aipatzeko. Gaudiaren el-

kartuko dira musikariak (Xavier Vidal, Poitiersko ikastetxe ikaslek), ikerlariak (Marie Barbara le Gonidec, Claude Labat, Junes Casenave), olerkariak (Bernard Manciet, Josean Artze, Manex Lanatua) eta kantariak (Jean Mixel Bedaxagar eta Beñat Axiari).

Belatxa kontzertua iraganen da larunbat arratsaldean eta basa ahaideen goraiatzeko Zuberoako kantariak eta beste herrialde batzuetako artistak bilduko ditu gaudi honek. Said Nissia, Kabilako xirularia, Christian Vieussens Girondeko xirula jolea, Kepa Junkera trikitilaria, Pedro Soler Perpinyako flamenko gitarra jolea, Mixel Etxekopar, eta Zuberoako kantariak

agertuko dira, besteak beste. Dantza sailean ere hiru koregrafia berri aurkeztuko dituzte 'Belatxa' kantaren inguruan Mizel Theret eta Johanna Etxeberri, Françoise Defanti Tarneko dantzari garaikidea eta Francis Burguburu eta Daniel Eiherabarren garaztarak.

Xiru 6 jai giroan amaitzeko helburua izango du azken eguna. Goizeko ekitaldien ondotik, kantari eta musikari ugarik hartuko dute parte arratsaldeko ikusgarrian eta besteak beste entzungai izanen dira Bernard Lubat eta Andre Minvielle, Beñat Axiari, txalapartak, txistulariak, soinu joleak, xirulariak, txaranga eta gaiteroak, txanbelariak.

Luca Giordanoren 'La Inmaculada' koadroa duen erakusketa gaur irekiko dute Gasteizen

GASTEIZ

Luca Giordanoren omen den 'La Inmaculada' koadroa ezezik artelan ezagun honen erretratu prozesua bera ere azaltzen duen erakusketa zabalduko dute gaur arratsaldeko 7etan Gasteizko Lankide Aurrezki Kutxaren aretoan, Dato kalean, Ephialte deritzon Ikerketa Ikonografiakoetak Udal Erakundeak antolatutako. Bilduma egunero izango da ikusgai apirilaren 3ra arte, arratsaldeko 7etatik 9etara.

Inaugurazio ekitaldian Jose Angel Cuerda Gasteizko alkate eta Ephialteko lehendakariak, Juan Jose Goiriena EHUKo errektore eta Ephialteko lehendakariordeak, Javier Fernandez Eraso Gasteizko Fakultateko dekanordeak eta Lankide Aurrezkiaren izenean Joseba Azkarragak parte hartuko dute. Ephialteren ekimenez egin

errestaurazio lanari esker obra berreskuratzeko gainera, artelana Giordano pintore barrokoari dagokiola jakin ahal izan da. 'La Inmaculada' aspalditik zegoen Gasteizko Umezurtz-Etxe zaharrean, garai batean Prudentzio Deuna Erret Eskola-Apaiztegia (1653. urtean) izan zenean alegia, eta adituen arabera, horrek justifikatzen du artelana egoitza erlijiosoetan izatea.

Koadroa garbitu eta erretratu

egin zuten, apirilean Arabako Diputazioak egingo duen Barrokoari buruzko Erakusketan azaltzeko.

**SINADURAREN
AZTERKETA
GRAFOLOGIKOA**

Luca Giordanoren Lucas Jordan sinadura erabiltzen zuela aintzat hartuta, pintore napolitar honek lan egin zuen garaia eta koadroa aurkitu zen egoitzako garaia bat egiten dutela gogoan izanik eta

sinadurari egindako azterketa grafologikoaren ondotik, koadroa italiarrarena dela ondorioztatuko dute. Gainera, Giordanoren 'Inmaculada-k' Jose de Ribera-aren obra mota hauekin antz handia zeukala ikusi da; izan ere, italiarra Ribera-aren jarraitzaile amorratua baitzen.

Napoliko artista Espainian ibili zen XVII. mendeko amaieran, errege nahiz nobleentzat lan eginez.

Bernardo Atxaga literaturaren euskal ordezkaria Miarritzen

L.F. / BAIONA

Ondarea Miarritzeko euskal kultur astearren gaia dela eta, euskal literaturak toki berezia izanen du gaurko egitarauan, Bernardo Atxagari gonbit berezia egingen baitio Miarritze Kultura antolatzaileak aste kulturala bukatzearen denean. «Ondarea deklinatutako nahi dugu iraganen baita ere geroan», Filgi Claveriek adierazi zuenez, azpimarratuz mintzaira eta kultura arbasoen lekukoak izan arren, modernitatean toki zabala daukatela. «Atxagak frogatzen digu euskarak bizitzeko eta zabaltzeko gaitasuna baduela XX. mendean eta garrantzitsua iduritu zaigu espazio berezia ematea euskal idazle honi».

Hots, 18 hizkuntzatarat itzuli den idazlea Parisko Liburu Azokatik etorri bezain laster, Miarritzeko Bookstore liburutegian izanen da arratsalde honetan. Liburuak izenpetzeko aukera izanen da arratsaldeko bostetarik goiti, eta ondotik Miarritzeko hiriak omenaldi berezia eskainiko dio, Didier Borotra hiriko auzapezak ongi etorria egingen baitio herriko etxean. Mintzaldia eskainiko du Atxagak Koliseo gelan arratsaldeko 20.30etan eta Luzien Etxezaharretak idazlearen aurkezpena egingen du. Mintzaldia euskaraz iraganen da noski, eta sartzea urrik izanen dela azpimarratu zuten antolatzaileek. Aukera ona izanen da Ipar Euskal Herriko biztanleentzat elkartzeko gaur egun aipatuena den euskal idazlearekin, bere obra aberats eta erakargarriari esker. Atxagak euskal literaturari urrats handia eginarazi dio.

**ATXAGA
RUSHDIERIKIN
IKA-MIKAN**

Adierazpen polemikoa batzuekin itxi du Atxagak Parisko egonaldi arrakatsua. Salman Rushdiek Bourgois editore frantziarra —Rushdieren 'The Satanic Verses' zein Atxagaren 'Gizona bere bakardadean' argitaratu dituen, besteak beste— kritikatu zuen, 'The Satanic Verses' argitaratzean izan zituen zalantza salatuz, eta horren aurrean Atxaga Bourgoisen alde mintzatu da, Rushdiek esandakoa «kalumnia» iruditzen zaiola esanez.

IRAGARKI MERKEAK (943)300222

**SEBASTOPOLEKO
TITIRITEROAK**

TF: 908 77 23 47

31 x 33 mm

31x33
MODULO

EGUN BAT 2.310 pta/74 l
ASTE BATE 11.235 pta/357 l
BI ASTE 19.850 pta/630 l
HILABETE 27.565 pta/875 l

Orri debozionalak

ARDURADUNA: Patxi Petirena

zer da berri

Aposizioak eta kasu markak

Aposizio motez eta deklinatzeko moduez azalpen batzuk bildu ditugu bi liburutatik. Alde batetik, 'Euskal Gramatika Laburra' (1993) hartu dugu; bestetik, 'Senez' aldizkarian (1994) itzulpenaren ikuspegitik egindako lan bat, zati bat aposizioei eskaintzen diena.

Honela dio Euskaltzaindiko Gramatika Batzordearen 'Euskal Gramatika Laburra' liburuak:

«Aposizioa beti beste sintagma baten ondoan ageri da. Hau dela eta, bada aipatu behar den beste kontu bat, kasuari dagokiona. Aposizioan doazen sintagmek, zer kasu marka hartu behar dute? Aurreko sintagmarena bera ala ez? Beste hitzetan esateko: bi zatiek (sintagmak eta aposizioak alegia) eraman behar al dute kasu marka bera eta bakarra edo kasu desberdinetan joan daitezke?

Aposizioa murrizgarria denean ez da dudarik eta atzizki bakarra izango du, izen sintagma osoaren azkenean paratua:

- Urola ibaitik etorri da

Baina beste aposizio motetan gauzak ez daude hain argi. Sarritan badirudi aski dugula kasu marka behin bakarrik jartzea, izen sintagmaren azkenean:

-Axular, nafar finak, oso gauza ederrak idatzi zituen

Hona hemen, esaterako, Bonaparte euskaltzaleak Sarako elizan utzitako izkribua (euskara batura moldatua):

-Pedro Axular, euskaldun izkribatzaleetatik hitzun ederrenari, ni, Luis Luziano Bonaparte, euskaltzaleak hau ipini nion: 'Ez dago atsedetik, eta hodei gabe egunik, zeruetan baizik'

Baina etena handia denean eta egiazki aposizio ez-murrizgarria denean, badirudi bi sintagmei eransten zaiela delako marka hori:

-Axularrek, Otsondo inguruan sortu zen nafar finak,...

-Andoniri, nire lehengusuari, gauzak gaizki atera zaizkio

Honaino Euskaltzaindiaren gramatikako azalpena (alboko koadroan ipini ditugu aposizio moten adibideak). Ondoren, Koldo Bigurik 'Senez' aldiz-

aposizio murrizgarriak

- Ane irakasleak deitu du
- Estafeta kalean bizi naiz
- Gomez kioldendara noa

Aposizioko bigarren elementua bakarrik deklinatzen da

ez-murrizgarriak

- Anek, Matematikako irakasleak, deitu du
- Gasteizen, euskal komunitate autonomoko hiriburuan, hotz handia egiten du

Deklinatzeko moduan arazoak eta zalantzak sortzen dira

kariaren azken zenbakian argitaratutako lan baten parte bat aldatu ko dugu hona, hain zuzen ere aposizioei dagokiena:

«Beraz, (...) badirudi esan daitekeela euskaraz gatzelaniazko aposizioak ere sinplifikatzeko joera nabarmena dagoela, berez gure hizkuntzan era horretako egiturak eraikitzeke dauden arazo formalengatik. Itzulpenetan, bai behintzat hitzez hitz erreproduzitu nahi badugu STko [sorburi testuko] esaldia, arazo hauek txikiagoak izaten dira aposizioan jarri nahi den sintagma eta bere erreferentzia nominatiboan [nor kasuan] badaude, eta horietan askotan ikusten da STko esaldiaren egitura bera errepikatzen dela euskarazko itzulpenetan. Bestela, batzuetan itzuli beharreko esaldiak aukera ematen du bere egituraren aldaketa txiki bat eginez beste edozein kasutan dagoen osagaia nominatiboz emateko, ondoko honetan bezala:

-Asistia a mi madre una mujer del pueblo, la señora Engracia, la del Cerro, especialista en duelos...

-Nere amari laguntzen ziona herriko emakume bat zen, Andre Engrazi, Ce-

rrukoarena, dolu gaietan jakituna...

Honelako irtenbideak ezinezkoak direnean, esaldiak nominatiboa ez den beste atzizkiren bat hartu behar duen neurrian arazoak ugaltzen hasten dira; arazo horien aurrean, gaur egun, indarra hartzen ari da (...) prozedura bat: aposizioa bere hartan uztea, baina aposizioko sintagma nominatiboan jarritz. Hona hemen adibide batzuk, 'Altzor uhartea' liburitik hartuak:

...eta hura guztia luzeraka sei oin bazi-tuen oholesi batekin osatzen zen, batere ate nahiz irekidurarik gabekoa...

- Muinoaren maldatik, harritsua tarte hartan...

Gure corpusean egiaztatu dugunaren argitan, ordea, euskaratu behar den esaldiak nominatibo edo ergatibo atzizkia hartu behar duenean, itzultzaileek ez dute egitura horrexerik eusteko arazo gehiegirik izaten, nahiz eta beti horrela ez itzuli; aldiz, bestelako atzizkiak erantsi behar direnean, aposizioa hautsi nahiago izaten dute, bai esaldia bere katetik ateraz (hots, parentesia edo marratxoak erabiliz), bai erlatibo murriztaile moduan txertatuz.

nori berea

Aste honetan gure artean izan dugun eztabaidarik sutsuenetako bat Japoniako gertaeren haritik etorri da. Badakizue tituluetan labur- zuhurrean ibili behar izaten dela, ezin sarturik nahi adina hitz. Bada, hor aritu gara 'gas atentatua' edo 'gasezko atentatua', zein ote zen egokiago. Azkenean bigarren formaren alde egin genuen, pentsatuz beste modu batera ulertzeko arriskua kontestuak eragozten zuela eta komeni zela bi hitzen arteko lotura egitea. Beti bezala, zuek zarete epaile, baina 'gasa botaz eginiko atentatua' edo 'gasez egindako atentatua' bil liteke bi hitzeko molde horretara: 'gasezko atentatua'. Esaten eta idazten dira, beste hainbaten artean, honelakoak ere: 'Koldo Mitxelena' tesia', 'Itzulpen eta terminologia' aldizkaria' eta abar.

Aurreko puntua baino kezka-garriagorik ere ikusi dugu seguruenik aste honetan, baina zin dagigu guztiz zorigaitzekoak izan direla zenbait irristada, nahiz eta hori ez den aski arrazoi; dudarik gabe, batzuetan ez dugu 'aukera ona' egin. Aukera txarren frogara edo egiaztagarria herenegungo egunkarian dugu. Atzokoan, berriz, 'froga' agertu behar zuen 'proba' jartzen zuen tokian: norbait aske utzi dutela frogarik ez zegoelako bere aurka.

Ohar bat ere jaso dugu aste honetan, 'honetan guztian' esapideak lagungarri ez ote duen halako 'zera' bat jartzea, 'zera honetan guztian' egitea alegia. Badirudi batzuetan behintzat ongi ematen duela. Jasorik dago. Eta, udaberrian sartu garen honetan, ea gomendio gehiago ere loratzen den.

hizteria

froga: Zerbait egia dela finkatzeko edo egiaztatze balio duen zera. *Euskararen antzinatasunaren frogak.* Frogak izan, eman, eskatu.

proba: 1. Probatzearen ekintza eta ondorioa. 2. Dema, norgehiagoka, lehiaketa; bereziki idiekin egindako dema. *Atletismo proba.* 3. Norbait zerbaitetarako gai dela frogatzeko egiten den azterketa edo saioa. *Sarrera proba.*

itzuri: Norbaiten edo zerbaiten eskuetatik edo mendetik, edo loturik dagoen toki batetik, askatu eta ihes egin. *Eroa da behin preso degitit itzuriz gero, berriz bihurtu nahi dena. Han-hemenka itzuri diren hutsseginak irakurle zuhurrak zuzen bitza.*

geriza: Itzala. Zuhaitz handi baten gerizaren pean. Hedaduraz, babesa. Bere zaindari leialaren gerizan.

arrakala: Arraila, irekidura sakona eta luzea. Hiztegien arabera, arrailadura da hitz egokia eta ez arrailadura.

adostu: Hizkuntzalariek diotenez, gaizki esana da 'bi aldeek agiri bat adostu dute'. 1. Bat etorri, bat jarri. *Arta baldin badugu gure egintza guztiak erlijioa egiekin adosteko. Ongi adosten da eliza ingurunearekin.* 2. Pilotan, tantotan berdindu. *Bi taldeak 37ra adostu dira.*

eri: 1. Osasunik ez duena, gaixotasunen bat duena. Eri handia: eri larria. Izena nahiz adjetiboa da. *Lehoi eria eta azeria.* 2. Ipar-ekialdean, atzamarra. *Eriez ukitu. Haziak bi eri trebes lur aski du gainetik.*

asaskatu: Atsedetik hartu. Berezik, barruko kezka edo esan-beharra kanporatu. *Norekin barru nahi gabetu hau asaska ote nezake.*

orri-barrena

«Gertaera kulturala diogu, gure herria ahaleginez eta nekez hizkuntz batasuna lortu nahian ari den honetan, Biblia honek euskal literaturaren aberastasuna ekarriko duelako. Izan ere, gizaldiko kultur historian izan den libururik garrantzitsuenak da itzulirik eskura jartzen dena»

OSAGARRIAK

- Bibli hiztegia
- Euskalkien arteko hiztegia
- Leku izenen aurkibidea

■ 'Elizen arteko Biblia' argitaratu zela badira zenbait hilabete. Itzultzaileek euskarazko testu bikaina prestatu dute, euskara erraza baina aldi berean aberatsa erabiliz. Lan erraldoia dudarik gabe. Euskalkien arteko hiztegia ere badakar amaieran, sinonimoak ematen dituena.

ZINEMA-BIDEOA

■ AZPEITIA

'Blanco'. Zuzendaria: Krystof Kieslowski. Sorea-su zineman 21.00etan.

■ BERMEO

'Sare, aparailuak eta arte-faktoak' dokumentala, Arrantzari Buruzko Dokumental Ziklo Barriaren barnean, Itsas Saridunen Etxean 18.00etan.

■ BILBO

'Le moulin de Daudet'. Zuzendaria: Samy Pavel. Arte Ederretako Museoa 17.00etan. Jatorrizko bertsoan. Bihar ere bai.

■ GALDAKAO

'Himalaya 2000. urtea' mendiari buruzko proiektzioa eta hizketaldia Kultur Etxean 19.30etan. Hizlariak: Erbard Loretan, Jean Troillet, Mari Abrego, Felix Iñurategi, Juanjo San Sebastian eta Amaia Aranzabal. Moderatzailea: Txema Urrutia kazetaria. Antolatzailea: Galdakaoko Ganguren Mendi Taldea.

■ GETXO

'Caro diario'. Zuzendaria: Nanni Moretti. Algortako Getxo Antzokian 22.00etan. Jatorrizko bertsoan. Haur zinea Erromoko Kultur Etxean 17.30etan.

■ IRUÑEA

'Gailurra begien bistan!' mendiari buruzko ikus-entzunezko proiektzioa eta hitzaldia Nafarroa Kirol Taldearen Aretoa (jarauta kaleko 78. zenbakia) 20.00etan.

■ IRUN

Diapositiba emanaldia Bidasaldeko Hamabostaldi Antimilitaristaren barnean, Mosku Plazan 19.30etan.

■ ZUMAIA

'Xacobeo bidean esperientzia bat' ikusentzunezko emanaldia Foronda Kultur Etxean 19.30etan. Egileak: Txaro Polo eta Jose M. Marruedo.

ANTZERKIA

■ BARAKALDO

Isabel Mestres, Carles Canut eta Sergi Mateu aktoreek Eugene O'Neillen 'Una luna para el bastardo' obra antzeztuko dute Barakaldo Antzokian 20.00etan. Bihar eta etzi ere bai.

■ BASAURI

Tarima taldeak 'La Zapatera Prodigiosa' obra antzeztuko du Social Antzokian 20.30etan. Bihar ere bai.

■ BILBO

Bederen 1 taldeak 'El alquiler' obra antzeztuko du Arriaga Antzokian 20.00etan.

■ BILLABONA

Desnudos Gurea zinearetoa 22.30etan.

■ DONOSTIA

Dzanga taldeak 'Bihozkadak' obra eskainiko du Luagaritz Kultur Etxean 20.00etan. Bihar ere bai.

Ausartak taldeak 'La casa pura' obra antzeztuko du Okendoko Kultur Etxean 19.30etan.

■ ELORRIO

Avatar taldeak 'Kao' obra

antzeztuko du Arriola Kultur Aretoa 22.30etan.

■ LASARTE-ORIA

Peter Robertsek 'Tac Tic' antzerki-mimo obra eskainiko du Manuel lekuona Kultur Etxean 22.00etan.

■ PORTUGALETE

El Tenderete txotxongilo taldearen emanaldia Zilbot kafetegian (Abero Etorbidea, 10) 23.00etan.

JARDUNALDIK

■ BERGARA

Dantza ikastaroa antolatu du 14 urtetik gorakoentzat Jardun elkarteak. Martxoaren 28tik maiatzaren 9ra bitartean izango da ikastaroa. Irakaslea: Aurreku eta dantza askatuan Euskal Herriko txapelduna den Eduardo Muruamendiaren. Matrikulak 3.000 pezeta balioko du bazkideentzat eta 3.500 gainontzekoentzat. Izena emateko Jardun elkartera jo edota 76 08 19 telefono zenbakira deitu.

MUSIKA

■ ALEGIA

Trikiritri eta Zillos Garaialde taldeekin musika saioa frontoian gauean, Korrika 9 dela eta.

■ GASTEIZ

XX. mendeko musika emanaldia Florida parkeko Kultur Etxean 18.15etan.

Jexusmai ta Noizbehinka kontzertua San Marcos tabernan 23.00etan, Korrika Kulturaren barnean.

Josu De la Fuenteren kontzertua Principal Antzokian 20.30etan.

■ IRUN

Noise Hole taldearekin rock kontzertua Miguel ostatuan 22.00etan. Bidasaldeko Hamabostaldi Antimilitaristaren barnean.

■ LARRABETZU

Izotz taldearekin dantzaldia plazan gauerdian.

■ LASARTE-ORIA

Los Claros. Zulo tabernan 23.00etan.

■ LESAKA

Stand By taldearekin blues rock kontzertua Kattu ostatuan 23.00etan.

■ ZORNOTZA

Balen Lopez de Munain Trio taldearekin jazz-world music Zornotza Aretoa 21.00etan.

HITZALDIK

■ BILBO

'Religion cristiana y situación sociocultural' hitzaldia emango dute El Carmen Aretoa 19.30etan. Antolatzailea: Bilboko Teologiako eta Pastorealeko Instituto Dionesanoa.

■ DONOSTIA

'La iglesia ante el Servicio Militar' hitzaldia ramon Ibeasen eskutik Altzako Kultur Etxean 19.30etan.

■ LESAKA

Bideo emanaldia eta hitzal-

MUSIKA

OSKAR MARTINEZ DE GEREÑU

KRITIKA

EUSKADIKO ORKESTRA SINFONIKOA

Fitxa

Interpretea: Euskadiko Orkestra Sinfonikoa. Zuzendaria eta piano-jole bakarlaria: Jean Bernard Pommier. Egitaraua: Mendelssohn, Mozart eta Beethovenen obrak. Tokia: Gasteizko Principal antzokia. Eguna: Martxoaren 17a.

Jean Bernard Pommier, zuzendaria.

Kukua kantuz denean

Berriro ere ikusi ahal izan dugu Jean Bernard Pommier Euskadiko Orkestra Sinfonikoaren aurrean —azkeneko bisita aurreko denboraldiaren hasieran egin zigun—, eta berriro ere Mendelssohn eta Beethovenen obrez osatutako programa bat besapean ekarrita. Denbora honetan ezin daiteke esan frantziarraren jitea asko aldatu denik: bere bertuteek (asko), berberak izaten dira, eta bere akatsek (gutxi batzuk) ere bai. Pommierren ezein saio ikustera hurbiltzen den entzuleak badaki honez gero zer aurkituko duen taula gainean, gutxi gora-behera: gizon prestu bat, formazio musikal handikoa, eta dozenaka lagun gobernatzeko gertua bere pianoaren teklatura astindu bitartean. Eszenaratze horrek badu bere ikusgarritasun puntua, nola ez, planteamenduen nola-baiteko bitxitasunagatik; eta Pommierrek badaki hori, bai horixe, baita neurri batean nola-halako etekina ateratzen saiatu ere jendaurrean. Egia da orobat musikari frantziarrak abiadaren kontrola galtzen duela zenbaitetan bere buruan darabiltzan ideiak modu bizian eta ageri-agerian azaldu nahi horretan (bertsolariei azkeneko puntura iristean maiz gertatu ohi zaien bezala), baina oro har bere musikaren kontzeptua sendoa da oso, ongi kalibratua eta dosifikatua. Zalentzarik gabe, egiten dituen irakurketak gure antzokietan ikusten ohi gauden hainbat zuzendarirenak baino dexente erreagoak dira, eta gainera xarma eta distira handikoak, bere lankide pragmatiko askoren inbidiarako.

Euskadiko Orkestrak ez du hutsik egiten normalean honelako gidari baten aurrean; areago esan daiteke, gehiegizko euforia batek ere hartzen du mendean taldea, sarri askotan, aginduak ematen dituen pertsonak musikariak behar bezala mimatzen baldin baditu. Zentzu honetan begi-bistakoa da Pommier Miramongo filarmonikoaren zuzendari kuttunen artean dagoela, haren keinu eta imintzio bakoitzak berehalako erantzuna lortzen baitu orkestraren aldetik, kasu gehienetan

komunikazio maila altu iritsiz ere elkarren artean. Adibide bat jartzeko: Beethovenen 5. sinfoniararen bertsio kontrastatu bat amainatzea erabakitzen du Pommierrek partituraren barrualdeari begira —azalean ohizko sonoritate moldetik gehiegi aldendu gabe— eta orkestrak hitzez hitz jarraitzen dio zuzendariaren esanari (kontrabaxu eta biolontxeloen sailak salbu: hor ez dago zer eginik aspalditik), frantziarraren intentzio dramatikoak, hots, obrari nolabaiteko gradazio sikologikoa ematearena, bere eginez ere. Emaizta segurua da orduan, entzuleek ere zerbait ofiziala espero dutelako interpretearen aldetik halako erreperitorio ezagunean.

Bestalde horixe da, hain zuzen ere, Pommierren arrakastaren giltzetako bat: aditzearen poderioz erabat asimilatuta utzte ditugun hainbat obrari dimentsio eta pisu ezberdina proiektatzeara, alegia, ñabardura eta detaile txikiak arreta handiegirik jarri gabe. Bere bertsioek, horregatik, klasiotasun tradizionalenean errotuta dirudite, baina bi aldiz begiratu gero konprenitzen dugu Pommier heterodoxo 'kamuflatua' dela, nolabait, ortodoxia zaharretik nahikoa urruti dagoen artista. Ofizio handiko gizona izateak ere, baliabide eta 'taula' askorekin —oso gauza nabarmena, adibidez, pianoarekin Mozart jotzen duenean—, askatasun puntu bat ematen dio zuzendari frantziarrari bere lana justifikatzen ez ibiltzeko pauso edo muntaia bakoitzean. Gauzak ikusten dituen bezala azaltzen ditu Pommierrek musikaren bitartez, nola edo hala (B. Atxaga parafraseatuz hemen) pentsatzen duena publikoki esateko eskubidea irabazi duelako. Eta ikuspegi horretatik barkatu ahal zaio halaber bere desorden mentala taula gainean pertsonaia musikal ezberdinak sinkronizatzeko garaian. Azken finean, ia inor ez da ausartzen oskestra bat zuzentzerako piano-kontzertu batean bakarlariaren aulkian eserita aldi beran. Pommierrek egiten du, ordea, eta oso ondo gainera.

dia Arranon 20.00etan, Bidasaldeko Hamabostaldi Antimilitaristaren barnean.

■ MIARRITZE

Bernardo Atxaga idazlearen hitzaldia Colise Antzokian 20.30etan.

■ MUNGIA

'Panorama de la poesia española contemporánea' hitzaldia Jon Juaristiren eskutik Torrebillela Kultur Etxean 19.30etan.

DANTZA

■ ALEGIA

Amezketako Talaiak dantza taldearen emanaldia frontoian gaueko hamar t'erdia aldera, Korrika 9 Kulturaren barnean.

BERTSOLARITZA

■ ALEGIA

Bertso saioa frontoian 22.30ak aldera. Bertsolariak: Jexux Mari Irazu, Milla Telleria, Alfontso Jimenez eta Bixente. Gaijartzailea: Felix Irazustabarrena. Arrazoiak: Korrika.

■ ERRATZU

Bertso afaria elkartearen 21.00etan. Bertsolariak: Sebastian Lizaso eta Angel Mari Peñagarikano.

■ IRUN

Afaria eta bertso jaialdia Enrike jatetxean 20.30etan. Bertsolariak: Andoni Egaña, Unai Iturriaga, Iñaki Murua eta Joxe Agirre. Gaijartzailea: Antton Kazabon. Antolatzailea: Txingudi ikastola.

■ PAUSU

Bertso afaria Xaia ostatuan 20.00etan. Bertsolariak: Mixel Xalbador, Jokin Sorozabal, Igor Elortza eta Jon Sarasua. Antolatzailea: Hafia elkarte.

BESTELAKOAK

■ DURANGO

Tesi doktralaren aurkezpene. Mikel Urquijo Gostiaren 'Liberales y Carlistas, Revolución y Fueros Vascos en el preludio de la última guerra carlista' izeneko tesi doktrala aurkeztuko du Joseba Agirreazkuenagak Etxezarreta jauregian (Arte eta Historia Museoa) 19.30etan.

■ ERREENTERIA

Jaialdia Korrika dela eta. Herriko enparantzan AEKK duen txosna 23.00etatik aurrera: Marinba taldeak 'zinezko amodioak' obra antzeztuko du, gero txalaparta joaldia izango da, jarraian ipuinkontalaria izango da eta amaitzeko Familia Polloe eta Kashbad taldeen kontzertua.

■ GASTEIZ

Jaialdia bertsolari, trikitilari, Zukaitz musika taldearekin... Odon de Apraiz Ikastola 19.00etatik aurrera: Arrazoiak: Odon de Apraiz ikastolaren X. urteurrena. Olerki emanaldia: 'Udaberria 95'. Javier Herrero, Benedikt Wiertz eta Margarita Bilbao. Araba aretoa 20.00etan.

ZINEMATOKIAK

ARABA

■ GASTEIZ

AZUL 1. 'Pulp Fiction'. Zuz: Quentin Tarantino 19.30 - 22.30.
AZUL 2. 'Forrest Gump'. Akt: Tom Hanks 17.15 - 19.45. '4 bodas y un funeral' 22.30.
GURIDI. 'Leyendas de pasión'. Zuz: Edward Zwick. Akt: Brad Pitt, Anthony Hopkins, Aidan Quinn 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
GURIDI. 'Balas sobre Broadway'. Zuz: Woody Allen. Akt: John Cusack 17.00 - 19.45 - 22.30.
GURIDI. 'Las cosas que nunca mueren'. Akt: Jessica Lange, Tommy Lee Jones 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
GURIDI. 'Causa justa'. Zuz: Arne Glimcher. Akt: Sean Connery, Laurence Fishburne 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
GURIDI. 'Ni un pelo de tonto'. Akt: Paul Newman, Jessica Tandy 17.30 - 20.00 - 22.30.
GURIDI. 'Un marido para mi mujer'. Akt: Matt Dillon, Annabella Sciorra 17.30 - 20.00 - 22.30.
MIKELDI. 'Cadena perpetua'. Akt: Morgan Freeman 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
MIKELDI. 'Prêt-à-porter'. Zuz: Robert Altman 17.30 - 20.00 - 22.45. 13 gorak.
MIKELDI. 'Sexo, amor y otras desgracias'. Zuz: Ricky Tognazzi 17.30 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.
MIKELDI. 'Moondance'. Zuz: Dagmar Hirtz 17.30 - 20.00 - 22.45.
MIKELDI. 'Amor inmortal'. Akt: Gary Oldman, Isabella Rossellini 17.30 - 20.00 - 22.45.
MIKELDI. 'Nell'. Akt: Jodie Foster, Liam Neeson 17.30 - 20.00 - 22.45. 13 gorak.
SAMANIEGO. 'La escolta'. Zuz: Ricky Tognazzi. Akt: Claudio Amendola 17.30. 13 gorak. 'La boda de Muriel'. Zuz: P. J. Hogan 20.00 - 22.30. 13 gorak.
SAMANIEGO. 'La muerte y la doncella'. Zuz: Roman Polanski. Akt: Sigourney Weaver, Ben Kingsley 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
SAMANIEGO. 'El seductor'. Zuz: Jose Luis Garcia Sanchez. Akt: Maria Barranco, Antonio Hortalano 17.30. 13 gorak.
SAMANIEGO. 'Pulp Fiction'. Zuz: Quentin Tarantino. Akt: Bruce Willis, John Travolta 19.30 - 22.30. 18 gorak.
SAMANIEGO. 'Farinelli (El castrado)'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

BIZKAIA

● BILBO

ABRA. 'Tom y Viv'. Akt: Willem Dafoe, Miranda Richardson 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
ABRA. 'Forrest Gump'. Akt: Tom Hanks 17.00 - 17.45 - 22.30.
ASTORIA. 'Ni un pelo de tonto'. Zuz: Robert Benton. Akt: Paul Newman 17.15 - 19.45 - 22.15.
AVENIDA. 'Amor inmortal'. Akt: Gary Oldman, Isabella Rossellini 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
AVENIDA. 'Leyendas de Pasión'. Zuz: Edward Zwick. Akt: Brad Pitt, Anthony Hopkins, Aidan Quinn 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 13 gorak.
AVENIDA. 'Nell'. Akt: Jodie Foster, Liam Neeson 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
AVENIDA. 'Quiz Show'. Zuz: Robert Redford. Akt: John Turturro, Ralph Fiennes 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
AVENIDA. 'Prêt-à-porter'. Zuz: Robert Altman 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 13 gorak.
AVENIDA. 'Cadena perpetua'. Zuz: Frank Darabont. Akt: Tim Robbins, Morgan Freeman 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 13 gorak.
CAPITOL. 'Leyendas de Pasión'. Akt: Brad Pitt 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.
CAPITOL. 'Exotica'. Zuz: Atom Egoyan 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
CAPITOL. 'Balas sobre Broadway'. Zuz: Woody Allen 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
CAPITOL. 'La boda de Muriel'. Zuz: P. J. Hogan 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
COLISEO ALBIA. Ez dago emankizunik.
CONSULADO. 'Causa justa'. Akt: Sean Connery 17.30 - 20.00 - 22.15. 13 gorak.
IDEALES 1. 'Leyendas de Pasión'. Akt: Brad Pitt 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.
IDEALES 2. 'Prêt-à-porter'. Zuz: Robert Altman 17.00 - 19.45 - 22.30. IDEALES 3. 'Las cosas que nunca mueren'. Akt: Jessica Lange, Tommy Lee Jones 17.30 - 20.00 - 22.30.
IDEALES 4. 'Nell'. Akt: Jodie Foster, Liam Neeson 17.15 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
IDEALES 5. 'Ni un pelo de tonto'. Akt:

● ESTREINALDIAK ●

● 'NI UN PELO DE TONTO'. Paul Newman aktore ezaguna Oscar sarriararako izendatu dute 'Nobody's fool' filme honetan egindako lanagatik. Robert Benton zuzendariak aktore talde ezaguna bildu du bertan; Paul Newmanez gain, Jessica Tandy, Melanie Griffith eta Bruce Willis, besteak beste. Bentonek filmea zuzentzeaz gain gidoia ere idatzi du, Richard Russoren eleberri batean oinarrituta.
(Bilbo, Astoria, Ideales; Donostia, Astoria; Gasteiz, Guridi)

Paul Newman eta Jessica Tandy aktoreak.

● 'LAS COSAS QUE NUNCA MUEREN'. 1962. urtean girotutako filme honek Carlyren eta bere senar militarren arteko masitasun istorioa kontatzen du. Jessica Lange eta Tommy Lee Jones aktoreek ematen diete bizia Marshall senar-emazteei. Jessica Langek gainera Oscar saria irabazteko aukera izango du.
(Bilbo, Ideales; Gasteiz, Guridi).

● 'UN MARIDO PARA MI MUJER'. Gus (Matt Dillon) bere lankideekin enpresa bat sortu nahi duen langilea da. Baina horretarako bere emazte ohiari (Annabella Sciorra) hilabetero pasatzen dion dirua behar du. Horregatik bere emazte ohiari senargai egoki bat aurkitzen saiatuko da.
(Gasteiz, Guridi)

Paul Newman, Jessica Tandy 17.15 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
IDEALES 6. 'Pulp Fiction'. Zuz: Quentin Tarantino 16.45 - 19.45 - 22.35. 18 gorak.
IDEALES 7. 'Causa Justa'. Akt: Sean Connery 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
IDEALES 8. 'Quiz Show'. Zuz: Robert Redford 17.00 - 19.45 - 22.30.
MIKELDI. 'Amor inmortal'. Akt: Gary Oldman, Isabella Rossellini 17.30 - 20.00 - 22.30.
MIKELDI. 'Farinelli (El castrado)'. Zuz: Gerard Corbiau 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
MIKELDI. 'Cadena Perpetua'. Akt: Morgan Freeman 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
MULTI 1. 'Before de Rain'. Zuz: Milcho Manchevski 11.15 - 17.15. 19.45. 22.39. (Jatorrizko bertsoan).
MULTI 2. 'Justino, un asesino de la tercera edad' 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
MULTI 3. 'La muerte y la doncella'. Zuz: Roman Polanski. Akt: Sigourney Weaver, Ben Kingsley 11.00 - 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.
MULTI 4. 'El seductor'. Zuz: Jose Luis Garcia Sanchez 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
MULTI 5. 'Forrest Gump'. Akt: Tom Hanks 11.00 - 17.00 - 19.45 - 22.15. 18 gorak.
MULTI 6. 'Quemado por el sol' 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.
MULTI 7. 'El color de la noche'. Akt: Bruce Willis, Jane March 11.00 - 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.
MULTI 8. 'Velocidad terminal'. Akt: Charlie Sheen, Nastassja Kinski 11.15 - 17.30 - 20.00. 'La escolta'. Zuz: Ricky Tognazzi 22.30. 13 gorak.

■ ALGORTA

GUREA. Ez dago emankizunik.

■ AREETA

GRAN CINEMA. 'Leyendas de pasión' 17.00 - 19.45 - 22.30.

■ BARAKALDO

DUPLEX A. 'La muerte y la doncella'. Akt: Sigourney Weaver, Ben Kingsley 17.00 - 19.45 - 22.15.
DUPLEX B. 'La reina Margot'. Akt: Isabelle Adjani 17.00 - 19.45 - 22.15. 13 gorak.
MAX CENTER. 'Pulp Fiction'. Zuz: Quentin Tarantino 11.30 - 16.30 - 19.30 - 22.30.
MAX CENTER. 'Balas sobre Broadway'. Zuz: Woody Allen 17.30 - 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'Leyendas de Pasión'. Akt: Brad Pitt 16.30 - 19.30 - 22.30.
MAX CENTER. 'Causa Justa'. Akt: Sean Connery 17.30 - 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'El rey León' Walt Disney 17.30. 'Exotica'. Zuz: Atom Egoyan 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'Cadena perpetua'. Akt: Tim Robbins 17.00 - 19.45 - 22.30.
MAX CENTER. 'Forrest Gump'. Akt: Tom Hanks 17.00 - 19.45 - 22.30.
MAX CENTER. 'Nell'. Akt: Jodie Foster, Liam Neeson 17.15 - 19.45 - 22.30.
MAX CENTER. 'Prêt-à-porter'. Zuz: Robert Altman 17.00 - 19.45 - 22.30.
MAX CENTER. 'Salto al peligro' 17.30 - 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'Quiz Show'. Zuz: Robert Redford 17.30 - 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'Amor inmortal'. Akt: Isabella Rossellini, Gary Oldman 17.00 - 19.45 - 22.30.

■ BASAURI

SOCIAL ANTZOKIA. Ikus Antzerkia.

■ ELORRIO

ARRIOLA. Ikus Antzerkia.

■ GERNIKA

GERNIKA. Ez dago emankizunik.

■ LEKEITIO

ANTZOKI. Ez dago emankizunik.

■ ONDARROA

BIDE ONERA. Ez dago emankizunik.

■ PORTUGALETE

COLISEO JAVA. 'Nell'. 17.30 - 19.45 - 22.00.

■ SANTURTZI

SERANTES. 'El color de la noche' 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
SERANTES. 'La muerte y la doncella' 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.
SERANTES. 'Un poeta entre reclutas' 17.00 - 19.45 - 22.30.

■ SESTAO

AMEZAGA. Ez dago emankizunik.

■ ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA. Ikus Musika.

GIPUZKOA

■ DONOSTIA

ASTORIA 1. 'Balas sobre Broadway'. Zuz: Woody Allen. Akt: Diane Wiest, John Cusack 17.30 - 20.00 - 22.45.
ASTORIA 2. 'Causa Justa'. Zuz: Arne Glimcher. Akt: Sean Connery, Laurence Fishburne 17.30 - 20.00 - 22.45. 13 gorak.
ASTORIA 3. 'Ni un pelo de tonto'. Zuz: Robert Benton. Akt: Paul Newman, Jessica Tandy 17.00 - 19.30 - 22.15.
ASTORIA 4. 'Nell'. Zuz: Michael Apted. Akt: Jodie Foster, Liam Neeson, Natasha Richardson 17.00 - 19.45 - 22.15.
ASTORIA 5. 'Exotica'. Zuz: Atom Egoyan. Akt: Bruce Greenwood, Mia Kirshner 17.00 - 19.30 - 22.15. 13 gorak.
ASTORIA 6. 'Cadena perpetua'. Zuz: Frank Darabont. Akt: Tim Robbins, Morgan Freeman 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
ASTORIA 7. 'Farinelli (El castrado)'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Lo Verso 17.30 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.
PETIT CASINO 1. 'Quiz Show'. Zuz: Robert Redford. Akt: John Turturro, Ralph Fiennes 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
PETIT CASINO 2. 'La muerte y la doncella'. Zuz: Roman Polanski. Akt: Sigourney Weaver, Ben Kingsley 17.30 - 19.30 - 22.15. 18 gorak.

PETIT CASINO 3. 'Leyendas de Pasión'. Zuz: Edward Zwick. Akt: Brad Pitt, Anthony Hopkins, Aidan Quinn 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
TRUEBA 1. 'Prêt-à-porter'. Zuz: Robert Altman 17.00 - 19.50 - 22.40. 13 gorak.
TRUEBA 2. 'Pulp Fiction'. Zuz: Quentin Tarantino. Akt: Bruce Willis, John Travolta, Uma Thurman 17.00 - 19.50 - 22.40. 18 gorak.
ANTZOKI ZAHARRA. 'Exotica'. Zuz: Atom Egoyan. Akt: Bruce Greenwood, Mia Kirshner, Don McKellar 17.30 - 19.45 - 22.30. (Jatorrizko bertsoan). 13 gorak.
VICTORIA EUGENIA. Ez dago emankizunik.
SAVOY. 'Leyendas de Pasión'. Zuz: Edward Zwick. Akt: Brad Pitt, Anthony Hopkins, Aidan Quinn 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

■ ARRASATE

ALAI. 'Traición al jurado' 19.00 - 22.00.

■ AZKOITIA

BAZTARTXO. 'Los peores años de nuestra vida' 22.00.

■ AZPEITIA

SOREASU. 'Blanco' 21.00.
ZELAITXO. 'Escape de Absolom' 22.00.

■ BEASAIN

USURBE. 'Los Inmortales III' 22.15.

■ BERGARA

NOVEDADES. 'Stargate' 22.30.

■ BILLABONA

GUREA. 'Timecop' 22.30.

■ DEBA

ZUBELTZU. 'Acoso' 22.30.

■ EIBAR

RIALTO. 'Traición al jurado' 19.30 - 22.15.

UNZAGA. 'Leyendas de pasión' 19.30 - 22.15.

■ ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA. 'Acoso' 22.15.

■ ERRETERIA

ON BIDE. 'Días contados' 19.30 - 22.30.

■ IRUN

AVENIDA. 'La tabla de flandes' 17.00 - 19.30 - 22.15.

■ LASARTE

KULTUR ETXEA. Ikus Antzerkia.

■ LEGAZPI

LATXARTEGI. Ez dago emankizunik.

■ MUTRIKU

EDERRENA. Ez dago emankizunik.

■ OÑATI

SANTA ANA. Ez dago emankizunik.

■ ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA. 'Rio Salvaje' 22.15.

■ TOLOSA

IPARRAGIRRE. Ez dago emankizunik.

LEIDOR. 'Leyendas de pasión' 22.30.

■ ZARAUTZ

MODELO. 'Quemado por el sol' 19.30 - 22.15.

■ ZUMAIA

AITA MARI. 'Acoso' 22.15.

LAPURDI

■ BAIONA

VAUBAN. 'Les Misérables'. Zuz: Claude Lelouch. Akt: Jean Paul Belmondo, Michel Boujenah, Alessandra Martines, Annie Girardot 14.30 - 20.30.
VAUBAN. 'Une femme française'. Zuz: Régis Wargnier. Akt: Emmanuelle Béart, Daniel Auteuil 14.30 - 19.45 - 22.15.
VAUBAN. 'L'annee Juliette'. Zuz: Philippe Guay. Akt: Fabrice Luchini 14.30 - 19.45 - 22.15.
VAUBAN. 'Prêt-à-Porter'. Zuz: Robert Altman 14.30 - 19.45 - 22.15.
VAUBAN. 'Nell'. Zuz: Michael Apted. Akt: Jodie Foster, Liam Neeson, Natasha Richardson 14.30 - 19.45 - 22.15.
VAUBAN. 'Le journal d'Anne Frank'. Zuz: George Stevens. Akt: Millie Perkins 14.30. 'Le roseaux sauvages'. Zuz: Andre Techine. Akt: Elodie Bouchez, Gaël Morel 19.45 - 22.15.
MARINE. 'Gazon Maudit'. Zuz: Josiane Balasko. Akt: Josiane Balasko, Victoria Abril 14.30 - 19.45 - 22.15.
MARINE. 'L'Appat'. Zuz: Bertrand Tavernier. Akt: Marie Gillain 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Un indien dans la ville'. Zuz: Herve Palud. Akt: Thierry Lhermitte, Patrick Timsit, Miou Miou 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Juste Cause'. Zuz: Arne Glimcher. Akt: Sean Connery 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Star Trek: Generations'. Zuz: David Carson. Akt: Patrick Stewart, Jonathan Frakes 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Stargate la porte des étoiles'. Zuz: Roland Emmerich. Akt: Kurt Russell, James Spader 14.30 - 19.45 - 22.15.

■ MIARRITZE

COLISEE. Ez dago emankizunik.

ROYAL. 'Les Misérables'. Zuz: Claude Lelouch. Akt: Jean Paul Belmondo 15.00 - 20.30.

ROYAL. 'Gazon Maudit'. Zuz: Josiane Balasko. Akt: Josiane Balasko, Victoria Abril 15.00 - 21.00.

ROYAL. 'La riviere sauvage'. Zuz: Curtis Hanson. Akt: Meryl Streep 15.00 - 21.00.

NAFARROA

■ IRUÑEA

GOLEM. 'La reina Margot'. Zuz: Patrice Chereau. Akt: Isabelle Adjani 17.00 - 20.00 - 22.45. 13 gorak.

GOLEM. 'Maité'. Zuz: Eneko Olasagasti. Carlos Zabala. Akt: Mikel Garmendia, Agustin Arrazola 17.30 - 20.10 - 23.00.

GOLEM. 'La muerte y la doncella'. Zuz: Roman Polanski. Akt: Sigourney Weaver, Ben Kingsley 17.15 - 23.00. 18 gorak.

GOLEM. 'Leyendas de Pasión'. Zuz: Edward Zwick. Akt: Brad Pitt, Anthony Hopkins 17.15 - 20.10 - 23.00.

GOLEM. 'Pulp Fiction'. Zuz: Quentin Tarantino. Akt: John Travolta, Uma Thurman, Maria de Medeiros 20.00 - 22.45. 18 gorak.

GOLEM. 'Quiz Show'. Zuz: Robert Redford. Akt: John Turturro, Ralph Fiennes 17.15 - 20.00.

GOLEM. 'Balas sobre Broadway'. Zuz: Woody Allen. Akt: Chazz Palminteri, Jennifer Tilly 17.30 - 20.10 - 22.45.

ITURRAMA. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. Akt: Tom Hanks 17.00 - 19.45 - 22.30.

ITURRAMA. 'Salto al peligro'. Zuz: John Badham. Akt: Wesley Snipes 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

ITURRAMA. 'Acoso'. Zuz: Barry Levinson 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

ITURRAMA. 'Cuatro bodas y un funeral'. Zuz: Mike Newell 17.30 - 20.00 - 22.30. 'Fresa y chocolate'. Zuz: Tomas Gutierrez Alea 22.30.

ITURRAMA. 'Rojo'. Zuz: K. Kieślowski 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak. (Jatorrizko bertsoan). CARLOS III. 'Prêt-à-porter'. Zuz: Robert Altman 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

PRINCIPE DE VIANA 1. 'Causa Justa'. Zuz: Arne Glimcher. Akt: Sean Connery 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

PRINCIPE DE VIANA 2. 'Farinelli (El castrado)'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

PRINCIPE DE VIANA 3. 'Amor inmortal'. Zuz: Bernard Rose. Akt: Gary Oldman, Isabella Rossellini 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

OLITE. 'La Escolta'. Zuz: Ricky Tognazzi 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

OLITE. 'Nell'. Zuz: Michael Apted. Akt: Jodie Foster, Liam Neeson 17.30 - 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Cadena perpetua'. Zuz: Frank Darabont. Akt: Morgan Freeman, Tim Robbins 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

OLITE. 'Before The Rain'. Zuz: Milcho Manchevski 17.30 - 20.00 - 22.30. (Jatorrizko bertsoan).

NAFARROA BEHEREA

■ DONAPALEU

ARGITZE. 'Les fils préférés' 21.00.

■ DONIBANE GARAZI

VAUBAN. 'Gazon maudit' 21.00.

ZUBEROA

■ MAULE

MAULE BAITHA. Antzerkia 21.00etan.

Sortu

07.13

Gorde

19.30

MARTXOA

24

OSTIRALA

Martxoaren 31an Ilberri

HOROSKOPOA

ARIES

martxoak 21 — apirilak 20

Hau beroa! Ingurukoei burua asko berotuz gero, normala da berotasuna sumatzea.

TAURUS

apirilak 21 — maiatzak 20

Ilea erortzen? Lasai. Udan fresko egongo zara, ilea bizkor lehortu ahal izango duzu.

GEMINI

maiatzak 21 — ekainak 20

Bar, bar... Hori bai barregurea... Zergatik egiten duzu barre? Nik zugatik eta zuk?

CANCER

ekainak 21 — uztailak 21

Hori da komunean egiten duzun egonaldia! Zure etxean ez al dago komunik?

LEO

uztailak 21 — abuztuak 23

Komunetik irteteko lurrin goxoa bota zure buruari. Ez dituzu ingurukoak itzartuko.

VIRGO

abuztuak 24 — irailak 23

Noiz deituko zain bazaude aulki handi bat eskuratu, edo hobe ohe bat.

LIBRA

irailak 24 — urriak 23

Eguraldi ederra egiten du kalera irten, ibilalditxo bat egin eta ideiak argitzeko.

SCORPIUS

urriak 24 — azaroak 23

Mozoloz zarela esan dizu eta zu isilik. Zergatik? Hegaziak gogoko dituzulako?

SAGITARIUS

azaroak 23 — abenduak 23

Nazkatuta egotea zer den ez dakizula? Galde iezaiozu zure ondokoari. Aaaaaaa...

CAPRICORNIUS

abenduak 24 — urtarrilak 20

Haginlariaren izena zintzilik eramatea baino ez zaizu falta. Irribarre horrekin...

AQUARIUS

urtarrilak 21 — otsailak 18

Poltsikoan zulo galanta. Haria eta jostorratza erabiltzen ikasi, bestela diru itukina.

PISCIS

otsailak 19 — martxoak 20

Ileapaintzaileak ez du, ez, lan asko izango zurekin. Aberastu ere ez da egingo.

EFEMERIDEAK

Segundo Olaetaren jaiotza

1896. urteko martxoaren 24an jaio zen Segundo Olaeta konpositore eta koreografoa, Gernikan (Bizkaia). Gernikako musika bandako zuzendari izan zen (1920). Euskal Herriko lehen talde koreografikoa izan zen Elai-Alai dantza taldea sortu zuen Bizkaian (1926). Iparraldeko euskal dantzaren pizkundera bideratu zuen eta Miarritzeko Oldarra (1946) dantza taldea sortu zuen. Bilbon Olaeta akademia (1950) eta Olaeta baleta sortu zituen. Aita Donostia, Guridi, Aranbarri eta Olaetaren beraren konposizioak taularatu zituen Olaeta baletak. 1971n hil zen Segundo Olaeta.

1617. Elgoibarren izan zen izugarriko sutean 92 etxe erre ziren. **SANTUAK.** Timoteo, Katalina, Idaira.

TELEFONOAK

Hegoaldetik Iparraldera
hots egiteko: 07-33-
aurrezenbakia.

Iparraldetik Hegoaldera:
19-34- (eta 45, 4, 43 edota 48,
Araba, Bizkaia, Gipuzkoa edo
Nafarroara deituz gero).

Hegoaldeko herrialdeen
artean:
Araba: 945-
Bizkaia: 94-
Gipuzkoa: 943-
Nafarroa: 948-

IPARRALDEA
Kostaldeko ospitalea 59 44 35 35
SAMU 15/59 63 33 33
Pozoiindatze kasuetan 56 96 40 80
Suhiltzaileak 18
Suhiltzaileak BAMen 59 63 55 55
Polizia 17
Baionako Suprefetura 59 59 09 19
Elektrika-gas arazoak 14/59 52 10 18
Errepideetako berri 56 96 33 33
Kontseilu Orokorra 59 25 78 40
Miarritzeko aireportua 59 23 90 66
SNCFko trenbideak 59 55 50 50
Laborantza Ganbara 59 29 50 43
Ondua telefonoz 36 99
Meteo agiria (grabatua) 59 22 03 30
Meteo zerbitzuak 59 23 84 15

HEGOALDEA
SOS Deiak 088
Udalitzaingoa 092
Polizia Nazionala 091
Ondua telefonoz 093
Telefono argibideak 003

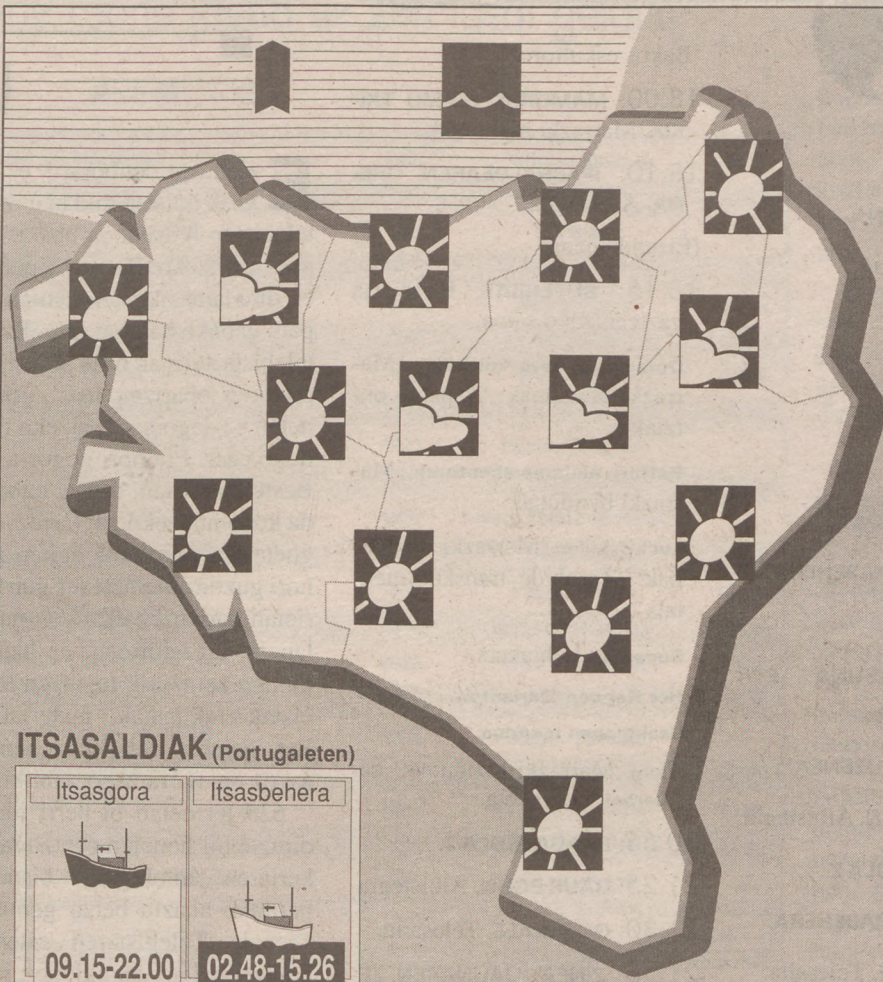
ARABA
Suhiltzaileak 28 25 25
Gurutze Gorria 13 47 47
DYA 28 10 20
Errepideetako informazioa 25 42 00
Ertzaintza-Arkaute 28 20 00
Miñoiak 13 55 00
Goardia Zibila 25 61 00
Txagorritxuko Ospitalea 24 26 00
Santigoko O. Orokorra 25 36 00
Ospitale Militarra 13 65 77
Poliklinika 22 33 00
Arana Eritetxea 28 28 00
'Nº 8' Esperanza' klinika 25 25 00
Asepeyo klinika 27 46 55
Araba klinika 14 21 00
Forondako Aireportua 27 33 00
Gasteizko RENFE geltokia 23 20 30
Autobus geltokia 25 84 00
'Radio Taxi' 27 35 00
Elbarrituentzako taxiak 908870144
908870244

BIZKAIA
Diputazioako suhiltzaileak 492 28 00
Bilboko suhiltzaileak 423 30 00
Gurutze Gorria 422 22 22
DYA 431 92 00
Ertzaintza 444 14 44
Larrialdiak (Osakidetza) 475 75 00
Basurtoko ospitalea 441 88 00
Galdakaoko eritexea 456 88 16
Santa Marina 446 20 66
Gurutzetako ospitalea 490 31 00
Sondikako aireportua 453 13 50
RENFE 423 86 33
ET/FV Atxuri 433 95 00
ET/FV San Nikolas 416 13 12
ET/FV Unamuno plaza 415 50 26
Bizkaia-irratia taxiak 416 22 22
'Radio Taxi' 444 88 88
'Tele Taxi' 444 23 33
Naturgas 902-1234 56/900-40 05 23

GIPUZKOA
Donostiako suhiltzaileak 080
DYA 46 46 22
Gurutze Gorria 22 22 22
Itsasoko Gurutze Gorria 27 22 22
Ospitale Probintziala 45 40 00
Erresidentzia 45 38 00
Gurutze Gorria (Donostia) 21 46 00
Gurutze Gorria (Irun) 61 12 03
Poliklinika 46 22 00
Deba Garaiko eritexea 79 53 00
Zumarragako ospitalea 72 39 01
Ertzaintza 28 88 88
Goardia Zibila 21 11 00
Hondarribiko aireportua 64 22 40
RENFEko geltokia 28 35 99
ET/FVko geltokia 45 01 31
Easo Taxiak 46 76 66
Santa Clara Taxiak 46 64 55
Radio Telefonoa 42 66 42
Suital Taxiak 39 80 18
Donosti Gas 45 02 00
Tolosagasa 65 07 82
Gas Hernani 33 09 28
Informazio sexuala 32 04 44

NAFARROA
SOS Deiak/Foruzaingoa 088
Iruñeko suhiltzaileak 22 22 22
DYA 17 17 17
Gurutze Gorria 088
Errepideetako informazioa 22 91 17
Goardia Zibila 22 11 00
Eguneko Psikiatra O. 27 38 12/61
Nafarroako Ospitalea 10 21 00
Bideko Ama Birjina O. 10 94 00
Noaingo aireportua 31 75 12/51
Iruñeko Autobus geltokia 22 38 54
RENFEko geltokia 12 69 81
Radio Taxi 21 00 00
Teletaxi 23 23 00
Goardiako Farmaziak 22 21 11

EGURALDIA

- Eguzkia
- Lainotua
- Estalia
- Euri zaparrada
- Euria
- Ekaitza
- Kazkabarra
- Elurra
- Itsas barea
- Itsaskirria
- Itsaskia
- Itsas handia
- Denboralea
- Haize leuna
- Haize gogorra
- Ekaitz haizea

ITSASALDIAK (Portugaleten)

Itsasgora	Itsasbehera
09.15-22.00	02.48-15.26

Eguzkia nagusi

Eguraldi ederra gaur ere. Pirinioetan laino tarteak izango dira, baina gainontzean laino gutxi. Eguzkia nagusi, beraz. Gauzak horrela, tenperaturak ere epelak izango dira. Haizeari dagokionez, norabide alda-korrekoak joko du, ahul. **Bihar:** goizean behe-lainoa izango dugun arren, orduak aurrera egin ahala garbitu egingo da eguna. Hala ere, Nafarroako iparraldean hodei

multzo batzuk geratuko dira. Tenperatura hotzitu egingo dira astiro-astiro eta norabide alda-korreko haizeak joko du xuabe.

Itsasoa

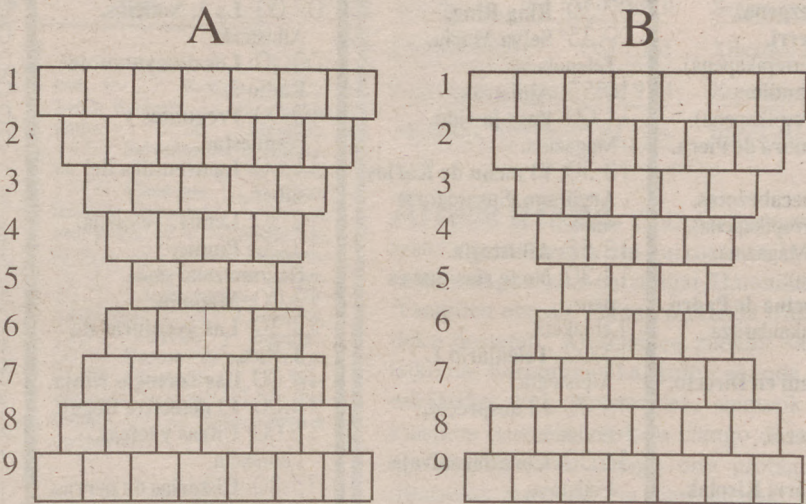
Haizeak hegoaldetik joko du 2-3ko indarrarekin. Bisibilitatea: ona. Itsas hondoa: indar gutxikoa. Itsasoaren egoera: itsaskirria.

Atzoko minimoak aireportuetan

Miarritze	10
Iruñea	2
Donostia	10
Gasteiz	2
Bilbo	10

DENBORAPASA

GOITIBEHERA

Aurkitu beharreko hitz bakoitza letra gehiago edo gutxiago duen aurreko edo ondorengo hitzaren anagrama da. Zer da anagrama bat? Hitz baten letra beste era batera ordenatu ondoren lorturiko hitza: naiz/zain/zina.

AURREKOAREN SOLUZIOA

1. Lirainak.
2. Pilotan iharduteko ezinbestekoa.
3. Lo asko egiten duena.
4. Intsektu mota.
5. Arnas ezak hil.
6. Har ezazu!
7. Jaurtiketa.
8. Poliki.
9. Asteko egun.

1. Ebaslea.
2. Azala.
3. Lurraldea.
4. Bizk., hori.
5. H₂O.
6. Hangoa.
7. Hurritzaren fruitua.
8. Eskuaren barnealdea.
9. Umeak.

●	B	●	B	●	O	●	H
S	A	G	A	S	T	I	A
●	S	E	G	A	I	L	A
G	A	R	A	I	A	●	T
●	T	I	R	A	●	Z	I
G	I	Z	A	●	E	I	K
●	A	P	●	A	L	U	●
I	K	E	R	L	A	R	I

ETB 1

TXORITXOARI MOKOKA

INES INTXAUSTI

Urkatzeko modukoak

Paco Umbral.

Ez daukat denborarik ez to-
kirik ikusten dudana guztia,
telebistan ikusitakoa noski, he-
men azaltzeko. Beraz, ez pentsa
ez ditudanik ikusten hemen aipatu
gabeko hainbat saio. Baina
telebista aurrean ordu pila eman
ondoren ohartzen naiz, gehie-
netan ez dagoela aipatzeko mo-
duko ezer. Eta hori gogorra da.
Beste batzuetan, ordea, nabaria
da komentatzeko gai larregi da-
goela eta ezinezkoa egiten zait
hori guztia adieraztea. Egun ho-
rietan dardarrez ekartzen naute
lanera, derrigorrean, ez baitiot
inongo zentzurik topatzen tele-
bistak erakutsitako materialari.
Eta, gainera, udaberria hemen
askoz ere narratzago dabilkigu.

625 lerroetan bi berri idatzi
dituzte hil honetan zentzugabe-
keriaren antologian, bisualki
betirako ahaztu behar genituz-
keenak. Telebistaren estetika
kontzeptualari dagokionez, hala
ere, hobe hemen aipatuta. Alde
batetik, Lola Floresek 'Ay Lola,
Lolita, Lola' saioan Carmen Se-
villari egin zion elkarriketa
merke eta surrealista aipatu nahi
nuke—ETBk Carlos Rodriguez
eta Joseba Egibar elkartu zituen
une horretan Juan Luis Bikuña-
ren ingururuan—. Eta bestetik,
Antxon Urrusolok herenegun
Paco Umbral idaz-

leari eta Karina Falagan asto-
emakume, larresuge, arrunt,
ezjakin eta hemen ezin aipa di-
tzakedan beste horrenbeste kali-
fikatibo dituenari egin ziena
—Roman Polanskiri eginda-
koak beste antologia partikula-
rra merezi luke—. Urrusolok
kalifikatibo horiexegatik era-
man zuen bere saiora, hain justu,
aipatu emakumea.

Bi gonbidatu horiez gainera,
dagoeneko zer esanik ez duten
Susana Estrada eta Barbara Rey
lehoien laguna azaldu ziren
Urrusoloren 'Nadie es perfecto'

programara, eskandaluari buruz
hitz egin zezaten. Eskandaluaz
hitz egin beharrean, ordea, pro-
grama bera izan zen eskanda-
luzkoa hasieratik bukaeraraino.
Eskandaluzkoa gertatu baitzen
Urrusolo txikitoren garrasi his-
terikoa eta, are eskandaluzkoa,
telebista publiko batean horre-
lako 'rifi rafe' groteskoa anto-
latu izana.

Agian, ETBn ondo irentsiko
zuten saioa Urrusolo bertako
enperadore zen garaian, baina
asteazkenean ikusitakoa muga-
rri izango da Espainiako Tele-
bistako lotsaren historian. Si-
netsiezadazue. Laster bukatuko
zaio hari ere amets espainiar
zorionsua eta hobe egingo lu-
kete ETBkoek adi egongo bali-
ra. Oraingoz zuzen jarri dituzte
lege kodeak 'Rifi rafe' arrazoi
guztiarekin pantailatik kanpo
botatzeko. Antxonek kontra-
tuan zuena, hau da, eibartarrak
astero egiten zuena, ez zen
Arantxa Renteriak egiten duen
gauza bera. Ezta kolore berdine-
koa ere. Hark zuzendari izaten
segitu baldin bazuen ere, gauzak
erabat aldatu ziren. Eta gauzak
aldatzen direnean, kontratuak
ere aldatu egiten dira, jakina.
Rebus sic stantibus. Hemen ez
baita inor profeta etxean, ezta
perfektua ere.

'Bakos eskultorea'.

18.00: MAMORRO MAMU TXI-
KIA. Marrazki bizidunak.18.10: IPARRALDEAREN ORE-
NA. Albistegia.

(Errepikapena).

18.15: SUPERBAT. Haur eta
gazteentzako saioa.Doraemon, katu kosmikoa. Ma-
razki bizidunak: 'Espazio on-
tziak'.Hattori, ninjaren abenturak. Ma-
razki bizidunak.Lucky Luke. Marrazki bizidu-
nak: 'Trenbide transkontinen-
tala'.

Superbai. Lehiaketa.

Hor Konpon Marianon.

Beakmanen mundua.

Doug. Marrazki bizidunak: Su-
perbai. Lehiaketa.

20.55: DRAGOI BOLA Z.

21.25: GAUR EGUN. Albistegia.

21.30: GOENKALE. Telesaila.

21.55: ZINEA: 'JAUNAREN ZE-
LAJETAN JOLASEAN'. Filmea.Zuzendaria: Hector Babenco.
Aktoreak: Tom Berenger, John
Lithgow, Daryl Hannah.

01.00: TXOKO LATEX.

01.05: GAUR EGUN. Albistegia.

01.20: BOXEO IZARRAK.

Arguello-Olivares.

02.30: FIRIN FARAN.

03.20: AMAIERA.

07.50: AURKEZPENA.

07.52: FELIX KATUA.

08.15: LAMU.

08.40: ISIDORO.

09.00: GAUR EGUN.

09.55: IPARRA.

10.25: SABAI ZULOA.

10.35: GUTXI GORABEHARA.

11.05: SUSTRAIA.

11.35: BASATASUNA ETA
AMERIKAR INDIOAK.

12.30: EUSKADI ZUZENEAN.

13.30: GAUR EGUN. Albistegia.

14.00: DRAGOI BOLA Z.

14.25: GUTXI GORABEHARA.

14.55: GOENKALE. Telesaila.

15.15: EUSKADI ZUZENEAN.

16.10: JAUIZ KUANTIKOA. Te-
lesaila.

'Mirari txikia'.

17.00: 14 EUSKAL SUKALDARI.

'ZUBEROA' (ERREPIKAPENA).

17.30: PIGMALION. Marrazki
bizidunak.

ETB 2

tv3

2
tve

TF1

2
FranceFrance
3

09.27: Aurkezpena.
09.30: Teleberri.
Albistegia. (Errepikapena).
09.45: Yo Claudio.
Telesaila. (Errepikapena).
10.35: La sombra de Piera.
Telesaila.
11.20: Rompecabezas.
Lehiaketa (Errepikapena).
11.55: Ana. Magazina.
(Errepikapena).
13.15: La Cocina de Padro
Subijana. Sukaldaritza
saioa.
13.30: Euskadi en Directo.
Albistegia.
14.30: Teleberri.
Albistegia.
15.00: Teleberri Kirolak.
Kirol albistek.
15.30: Cine 2: 'Otro par de
ases'. Filmea.
17.15: El comisionado.
Telesaila.
18.15: Quico el progre.
Telesaila.
18.45: La cocina de Pedro
Subijana. Sukaldaritza
saioa.
19.00: Ana. Magazina.
20.25: Rompecabezas.
Lehiaketa.
20.58: Teleberri.
21.30: Cine 2: 'Hasta que
llegó su hora'. Filmea.
00.05: Teleberri.
Albistegia.
00.20: Cine 2: 'De aquí a la
eternidad'. Filmea.
02.55: Amaiera.

07.30: Ring Ring.
09.35: Selva Maria.
Telenobela.
10.55: Albistek.
11.00: Pasa la vida.
Magazina.
13.30: El menu de Karlos
Argiñano. Sukaldaritza
saioa.
13.55: Albistegia.
14.30: No te rías que es
peor.
Lehiaketa.
15.00: Telediario 1.
Albistegia.
15.30: El desprecio.
Foiletoia.
16.30: Corazón salvaje.
Foiletoia.
17.30: Anillos de oro.
Telesaila.
18.30: Albistek.
18.35: Videos de 1ª.
19.10: 'Regalo para
soltero'.
Filmea.
21.00: Telediario 2.
Albistegia.
21.35: ¿Que apostamos?
00.00: Frontera límite:
Ushuaia.
Erreportaia.
01.00: Telediario 3.
Albistegia.
01.10: La conjura.
02.10: Cine de
madrugada: 'Poseida'.
Filmea.
03.30: Telediario 4.
04.00: Amaiera.

07.00: La 2. Noticias.
Albistek.
09.10: Los desayunos de
Radio 1.
10.00: Preguntas y
respuestas.
11.00: La aventura del
saber.
12.30: Lenny. Telesaila.
13.00: Pinnic.
Haurrentzako saioa.
13.00: Moomin.
13.30: Las aventuras de
T-Rex.
14.00: Las Tortugas Ninja.
14.30: El detective Bogey.
15.00: Cifras y letras.
Lehiaketa.
15.30: Historias de perros.
Dokumentala.
16.30: Setmana Catalana.
Etaparen amaiera zuzenean.
17.30: Jara y sedal.
18.00: Thailandia.
Dokumentala.
19.00: Barrio Sesamo.
19.30: Los incursores.
20.00: La 2 Noticias.
20.20: Albistegia.
20.30: Princesas. Telesaila.
21.00: Lingo. Lehiaketa.
21.30: Dias de cine.
22.00: Sala 2: 'Más que un
recuerdo'. Filmea.
23.50: Doctor en Alaska.
00.40: Así se hizo...
01.00: Cine club: 'Salud'.
02.40: Cine club: 'Una
vida muy corriente'.
04.15: Amaiera.

06.00: Intrigues.
06.30: TF1 Info. Albistegia.
07.10: A tout'spip.
08.25: Télé shopping.
09.00: Riviera.
09.30: L'hôtel des
passions.
10.25: Quatre pour un
loyer.
11.00: La clinique de la
forêt noire.
11.50: La roue de la
fortune. Lehiaketa.
12.20: Le juste prix.
12.50: A vrai dire.
13.00: Le journal de la une.
13.40: Les feux de l'amour.
14.30: Santa Barbara.
16.15: Une famille en or.
16.45: Club Dorothee.
17.30: Les garçons de la
plage.
18.00: Premiers baisers.
18.30: Le miracle de
l'amour.
19.00: Coucou!
19.50: Le bébé show.
20.00: Le journal de la une.
20.45: Le collège
Saint-Vincent. Telefilmea.
22.30: Combien ça coûte?
23.55: Coucou!
00.45: Le bébé show.
00.50: TF1 nuit. Albistegia.
01.05: Millionaire.
01.30: Le Chinois.
03.00: Cousteau en
Amazonie.
03.50: L'aventure des
plantes.

08.30: Les films lumière.
08.35: Amoreusement
vôtre.
09.00: Amour, gloire et
beauté. Foiletoia.
09.30: Matin bonheur.
11.15: Flash info.
11.20: Motus.
11.50: Pyramide.
Lehiaketa.
12.25: Les z'amours.
13.00: Journal. Albistegia.
13.45: Derrick. Telesaila.
14.50: Dans la chaleur de la
nuit.
15.45: La chance aux
chansons.
16.40: Des chiffres et des
lettres. Lehiaketa.
17.15: Seconde B.
17.40: Code Lisa.
18.10: La fête a la maison.
18.45: Que le meilleur
gagne.
19.10: Flash info.
19.15: Studio Gabriel.
20.00: Journal. Albistegia.
20.50: L'homme de mes
rêves. Telefilmea.
22.30: Bouillon de culture.
23.45: Taratata. Native.
01.00: Journal.
01.25: Journal des courses.
01.30: Studio Gabriel.
01.55: Track.
02.55: Trail Blazers.
03.25: Que le meilleur
gagne.
03.55: 24 heures d'info.
04.15: Pyramide.

06.00: Euronews.
07.15: Bonjour Babar.
08.10: Les aventures de
Tintin.
08.20: Top Express.
08.55: Un jour en France.
09.45: Les rivaux de
Sherlock Holmes.
10.40: Évasion.
11.05: Le cercle de famille.
11.35: La cuisine des
mousquetaires.
Sukaldaritza saioa.
12.00: Le 12-13 de
l'information. Albistegia.
13.05: Vincent à l'heure.
14.45: La croisière
s'amuse.
15.35: Magnum. Telesaila.
16.30: Minikeums.
Haurrentzako saioa.
16.45: Denver, le dernier
dinosaur.
17.10: Lucky Luke.
17.40: Une pêche d'enfer.
18.20: Questions pour un
champion. Lehiaketa.
18.50: Un livre, un jour.
19.00: Le 19-20 de
l'information. Albistegia.
20.10: Fa, si, la... chanter!
20.35: Tout le sport.
20.45: Sport INC.
20.50: Thalassa. Itsas
magazina.
21.50: Faut pas rêver.
23.00: Le soir 3. Albistegia.
23.20: Strip Tease.
00.20: Libre court.
00.30: Musique graffiti.

GAURKO FILMEAK

Bere ordua iritsi arte Leone jauna ez zen lasai gelditu

ANE MUÑOZ

Ostiraleroko bezala, Frantziako telebistaren eskaintza eskasa nabarmena da filme zerrendan, telefilme ugari bai baina zeluloidé püska gutxiarekin konformatzen baitira, asteko egun honetan behintzat, bertako programatzaileak.

Bestetik, badirudi gaur amaituko den hiru kapitulu-lutan banaturik ikusi ahal izan dugun 'Amor de madre', Tele 5eko sail biguna.

John Schlesingerrek nahikoa arrakasta lortu zuen 70eko hamarkadaren erdialdean 'Marathon Man' estreinatu zuenean, eta zoragarria izan gabe gustura ikusten diren horietakoa dela esan dezaket.

REGALO PARA SOLTERO

(Take her, she's mine)

Zuzendaria: Henry Koster. Aktoreak: James Stewart, Sandra Dee, Audrey Meadows.

Hasieratik amaierara famili-komedia estatubatuar tipikoenaren elementu guztiak dauzkan zinta zuzen hau besterik gabe tarte entretenigarria igarotzeko modukoa da. Gainera, lehen mailako roletan azalduko zaizkigun aktoreak kontuan izanik, besteak beste James Stewart eta Sandra Dee topatuko baiti-

tugu, egongelan tartetxo atsegin eskainiko digutela ez izan dudarik. Bestetik, inongo originaltasunik gabeko istorioa kontaktuko digu Koster zuzendariak, txukun baina alfer eta sorpresarik gabe; oró har sinple samarra da, egia esan. Dudarik gabe, errepáto erakargarria da 60ko hamarkadako komedia ho-

nek duen elementu nabarmen bakarra.

HASTA QUE LLEGO SU HORA

(Once upon a time in the west)

Zuzendaria: Sergio Leone. Aktoreak: Charles Bronson, Claudia Cardinale, Henry Fonda.

Zenbaitetik 'Erase una vez en el oeste' tituluagatik ezagutzen duen Sergio Leoneren lan ederra ikusteko luxuzko aukera ez zenuketela galdu behar esango dizuet alde zuretik. Aspaldian ez dugu pantaila txikian bere bisitarik izan, eta western-aren jeneroari Leone zuzendariak eskainiriko omenaldia

benetan zoragarria dela ezin dugu ukatu. Aktoreen artean, Claudia Cardinale, Henry Fonda eta Charles Bronson bikain ari dira, bai eta bigarren mailako roletan azaltzen diren gaitz nontzeko aktore guztiak ere.

Far West-era doan emakume gazte ezkongaiak sorpresa ederra har-

tuko du bertara heldu eta senargaia eta familia guztia hil egin dutela jakiten duenean. Ihes egin barik, bertan geratu eta hurbiltzen zaizkion gaizkile guztiei aurre egitea erabakiko du emakume ausartak.

Ennio Morriconeren ezinbesteko soinu bandak, gaur ia mitiko bihurtu denak, indar handia emango dio filmeari.

DE AQUÍ A LA ETERNIDAD

(From here to eternity)

Zuzendaria: Fred Zimmermann. Aktoreak: Burt Lancaster, Montgomery Clift, Deborah Kerr.

Aipatu dudana Schlesinger jaunaren 'Marathon Man' bezalaxe, best-seller eza-gun baten zinemaratzea dugu honako drama ere. James Jones-ek sortu zuen istorioa, eta nahiko arrakastatsua gertatu zen Zimmermann zuzendariak pantailaratutako haren bertsioa.

Aktoreen artean, Burt Lancaster eta Deborah Kerr erakargarriek nahiko txukun bete zituzten Fred Zimmermann zuzendariaren aginduek, besteak beste atsegin eta sinesgarri eginez istorioa.

10.55	T5	00	AMOR DE MADRE (3. ZATIA)	1991	Vittorio Sindoni	84 m.
11.05	A3	000	GOLPE AUDAZ	1980	Don Siegel	-
15.30	ETB2	0	OTRO PAR DE ASES	1991	Bill Bixby	-
15.35	A3	00	UNA LLAMADA IMPOSIBLE	1972	Philip Lescocock	-
19.10	TVE1	00	REGALO PARA SOLTERO	1963	Henry Koster	93 m.
21.30	T5	0	SUPERDETECTIVE EN HOLLYWOOD III	1985	Tony Scott	110 m.
21.30	ETB2	0000	HASTA QUE LLEGO SU HORA	1965	Sergio Leone	165 m.
22.00	LA2	00	MAS QUE UN RECUERDO	1988	Steven Kampmann, Will Aldis	93 m.
22.00	ETB1	00	JAUNAREN ZELAIETAN JOLASEAN	1991	Hector Babenco	-
22.00	C+(e)	00	SOL NACIENTE	1993	Philip Kaufman	130 m.
22.10	A3	0	CHECHU Y FAMILIA	1991	Alvaro Saenz de Heredia	-
23.05	C+(f)	00	LE TEMPS D'UN WEEK-END	1992	Martin Brest	150 m.
23.10	ARTE	000	VOYAGE-SURPRISE	1946	Pierre Prevert	105 m.
23.40	T5	000	MARATON MAN	1976	John Schlesinger	129 m.
00.20	ETB2	0000	DE AQUÍ A LA ETERNIDAD	1953	Fred Zimmermann	118 m.
01.00	LA2	000	SALUD (J.B.A.)	1979	Robert Altman	96 m.
01.30	A3	00	SUSURROS DE MUERTE	1989	Douglas Jackson	-
02.10	TVE1	0	POSEIDA	1977	Jerry Thorpe	78 m.
02.40	LA2	00	UNA VIDA MUY CORRIENTE (J.B.A.)	1989	Amin Q. Chaudhri	92 m.
03.00	T5	0	AL OESTE DEL RIO GRANDE	1983	Jose Maria Sabalza	75 m.
04.30	A3	00	QUIEN ROBA A UN LADRON	1972	Gilles Grangier	-

0 TXARRA

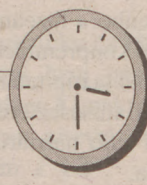
00 ESKASA

000 BALEKOA

0000 ONA

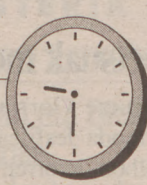
00000 BIKAINA

LA 2

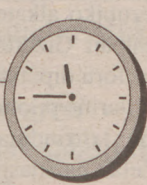
HISTORIA DE PERROS
Dokumentala 15.30

LA 2

DISA DE CINE
Zinema saioa 21.30

TVE1

TARATATA
Native taldea 23.45

TVE1

FRONTERA
LIMITE: USHUAIA
Abentura saioa 00.00

ARTE

19.00: Confetti. 19.30: Pay-sages. 19.55: Les enfants de Shiva. 20.30: 8 1/2 journal. 20.40: Un professeur insolite. 22.15: Le dossier B. 23.10: 'Voyage-surprise'. Filmea. 00.55: Velvet jungle.

6

06.55: Matin express. 09.05: M6 boutique. 09.35: Boulevard des clips. 10.40: Passé simple. 10.45: Infoconso. 11.00: Drôles de dames. 12.00: Papa Schultz. 12.30: Les routes du paradis. 13.25: L'homme de fer. 14.20: Jim Bergerac. 17.00: Hit machine. 17.30: Guillaume Tell. 18.00: Nick Mancuso. 19.00: Lois et Clark. 20.00: Vu par Laurent Boyer. 20.05: Madame et sa fille. 20.35: Capital 6. 20.45: Qui a tué Vicky Gilmore? 22.30: Aux frontières du réel. 23.30: Les contes de la crypte. 00.00: Secrets de femmes. 00.30: Chapeau melon et bottes de cuir. 02.30: Frequenstar. 03.25: Harley Davidson. 04.20: Coup de griffe. 04.45: La tête de l'emploi. 05.10: Fidae 92 chili.

CANAL+

07.00: CBS evening news. 07.20: Le journal de l'emploi. 07.25: Ça cartoon. 07.30: Canaille peluche. 07.55: 24 heures. 08.50: Surprises. 08.55: Injustes noces. 10.15: 'Lorenzo'. 12.30: La grande famille. 13.35: 'Made in America'. 15.20: Les Tortues. 16.25: 'Tango argentino'. 18.30: Pizzarollo. 18.40: Nu-

5

Le part ailleurs. 20.30: Le journal du cinéma. 20.35: La femme dangereuse. 22.15: Courants d'airs. 23.05: 'Le temps d'un week-end'. 01.35: Peter Gabriel. 02.25: 'Guelwaar'. 04.15: 'Boxing Helena'. 05.55: Babylon 5. 06.35: A la rencontre des requins-mar-teaux.

5

06.15: Opinions publiques. 06.20: Le journal du temps. 06.30: Eurojournal. 07.00: Pose ton cartable. 07.30: Ça déménage. 08.00: Emploi. 09.00: Les écrans du savoir. 11.15: L'envol des ptérosa-riens. 11.45: Qui vive. 12.30: Atout savoir. 13.30: Défi. 14.00: Découvertes. 17.30: Les enfants de John. 18.00: Guerriers des temps anciens. 18.30: Le monde des animaux.

5

06.05: Entre hoy y mañana. 06.30: Albisteak. 07.45: Los Pitufos. 08.10: Campamento Candy. 08.35: Peter Pan. 09.00: Daniel el travieso. 09.20: Ines Duarte. 10.05: La traidora. 10.55: 'Amor de madre'. (3. zatia). 12.50: ¿De que parte estas? 14.00: Veredicto. 14.30: Albistegia. 15.00: En casa con Raffaella. 16.30: Zezenak. 17.35: Conan. 18.00: Power Rangers. 18.30: Tarzan. 19.00: La ruleta. 19.30: Su media naranja. 20.30: Albistegia. 21.00: Telcupón. 21.10: Karaoke. 21.30: 'Superdetective en Hollywood II'. 23.40: 'Marathon Man'. 02.00: Entre hoy y mañana. 02.30: Historias de Play Boy. 03.00: 'Al oeste de

Rio Grande'. 04.20: Hooper-man. 05.20: Novedades increi-bles. 05.45: Costa Barbara.

06.45: Tele-N. 07.15: Tras 3 tris. 09.25: Beatriz. 10.10: Santa Barbara. 11.05: 'Golpe audaz'. 13.00: Bonanza. 14.00: Salvados por la cam-pa-na. 14.30: Cosas de casa. 15.00: Albistegia. 15.35: 'Una llamada imposible'. 17.35: A todo golpe. 18.30: El coche fan-tastico. 19.25: Los Simpson. 20.00: Los mejores años. 20.30: A toda página. 21.00: Albistegia. 21.30: Canguros. 22.10: Chechu y familia'. 00.00: Escenas de un crimen. 01.00: Albistegia. 01.30: 'Su-surros de muerte'. 03.00: Tele-venta. 04.30: 'Quien roba a un ladron...'

CANAL+

08.05: Albisteak. 08.10: ABC world news. 08.35: Garfield. 09.00: Albisteak. 09.05: Bue-nos dias, buenos clips. 10.00: 'Peraustrinia 2004'. 11.12: 'Chaplin'. 13.30: Albisteak. 13.35: Los 40 principales. 14.00: Radio Cincinatti. 14.30: Más deporte. 15.00: Bajo el sol se Kalahari. 15.53: 'Marcado por la rabia'. 18.24: Saskibaloia: NCAA. 19.35: La garrapata. 20.05: Los 40 prin-cipales. 20.30: El club de me-dianoche. 21.00: Padres for-zosos. 21.30: Albistegia. 22.00: 'Sol naciente'. 00.05: 'Una proposición indecente'. 01.58: 'Big Bang'. 03.19: 'Danzon'. 04.58: Tranworld sport. 05.49: 'Secretos de fa-milia'. 07.20: Africa sagrada.

IRRATIA

Arrate Irratia.	FM 87.7	Gure Irratia.	FM 106.6
Bizkaia Irratia.	FM 102.6	Irulegi Irratia.	FM 91.08
Egin Irratia.	FM 103.0/102.0	Segura Irratia.	FM 89.2
Euskadi Irratia.	OM 1.161	Xiberoko Botza.	FM 88.8
Euskalerrria Irratia.	FM 91.4	Xorroxin Irratia.	FM 107.5
Herri Irra.	FM 99.8/OM 1224	Iruñeko Herri Irratia.	FM 87.6

Arrate Irratia. Goizeko hamarretan 'Gora biho-tzak' aitona-amona eta gaixoentzat bereziki egiten den saioa izango duzue entzungai. Hamaikak eta laurdenetan 'Osagilea etxean' saioaren txanda iritsiko da. Arratsal-deko bostetan 'Arratsaldea zuekin' saioaren tarte iri-tsiko da. Bertan musika, kultur agenda eta elkarrizketak eskainiko dira. Arratsalde, seietatik aurrera musika klasikoa entzuteko aukera izango duzue. Ordu erdi be-randuago kirolak izango dira protagonista. Bestalde, iluntzeko zortziak eta laurdenetan trikitixa doinuak izango dituzue entzungai 'Sutondoko Erromeria' saioan.

Radio Vitoria. Haur eta gaztetxoek ordu bete di-bertigarria pasako dute 'Maritxu Berritsu-rekin', arra-tsaldeko seietan hasi eta zazpiak bitartean. Zortzietan egunean zehar Euskal Herrian eta Euskal Herritik kanpo izandako albiste nagusien berri emango dizuete albis-tegian. Bederatziak laurden gutxiagotan, Murcia eta Taugres Baskonia taldeen arteko ACB Ligako partidua eskainiko da zuzenean.

Euskadi Irratia. Nikolas Aldaik gidatutako 'Eta Hitza jolas II' saioa eskainiko da iluntzeko albistegiaren ondoren bederatziak bitartean. Jarraian, musika klasiko-a izango duzue entzungai 'Klasikoak gaur' saioan.

GANBARATIK

Arrotz mundukoak

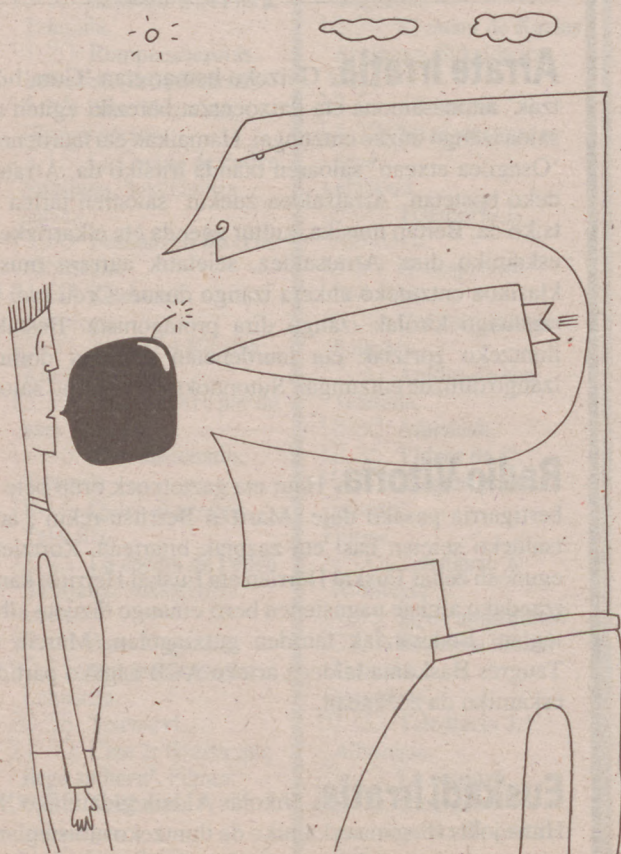
ALLANDE SOKARROS

Korrika zela eta, Zuberoako gau eskoletako kideek oihaltzen zuten Mauleko pilota plaza aldean. Haizearen erruz lurreratu egin zen eta udaleko langileek zuten lehendabizi halaxe aurkitu. Zer uste duzue egin zutela bada? Berriro jarri? AEK-ko norbaiti abisatu? Ezetz. Hartu egin zuten eta beren lan tailerretako zakarrontzirat bota, hori bai egin zutela! Egitea deitoragarria noski, baina ez hain harrigarria, Maule bezalako hiri erdaldundu batean. Udaleko langile horien jokaera ezin daiteke politiko gisara ikusi. Askok ere sinpleago dela uste dute: euskaltasunari begira, arrotz mundu batean bizi dira.

Korrikak, hala ere, Mauleko karrikak harrotu egin zituen. Jende asko bildu zen eta giro oso kartsua hazi zuten. Giro honen eragileetan, Barkoxeko maskaradetak Kauterak eta Buhamak izan ziren. Nik zinez garrantzizkoa kausitu dut, euskara eta euskal kulturaren osagai diren masakarak elkarri josiak direla azaltzeko. Nolz, bada, ez du hori ulertu Korrikaren aitzinean zebilen kamionetatik lasterkariak animatzen ari zen neskak? Ibilgailuaren barnerat jauzi ziren Kerestu eta Buhameak haitu zituen, nahiko kexu gorri, kamioneta barruan jende sobera ei zela...

Neska hark ikusi al ditu behin ere maskarak? Seguruenik ezetz, bestela jakingo zuen aipatutako pertsonaien jokamoldea dela zoroarena egitea eta basaki ibiltzea. Euskalduna izan arren, bera ere euskal kulturaren zati bati buruz arrotz munduko zela iruditu zait.

irrimarra

© Jon Zabaleta

Marie Dendari: «Historia eta kulturahorizanen dira, baina hizkuntza gal liteke»

MIEL ANJEL ELUSTONDO / RENO

Ez dago jakiterik nongoa den kaletan doan jende hau. Ez dugu antzematen ahal unibertsitateko liburutegian zuzentzen zaituen langilearen jatorria. Ordea, libururen bat eskatu eta erraz da berak zu ezagutzea. «Erran nezake zuen solas egiteko moldeagatik». Marie Stewart jakinaren gainean dago, egun, eta eskizari beharbada. «Ausaz, Basque Studies medio eskualdun gehiago dator estudioen egitera Amerikara. Hori ez zen ikusten duela lau-bost urte arte». Mozorroturik dator bera: Marie Stewart. «Nire izena Marie Therese Dendari da. Ezkondu ondok dut izena Marie Stewart». Euskaldunen arrastoa EEBBetan ilunagotzen digun ohitura.

Lehenengo belaunaldia da Marie; are, euskaldunak ditu aita-ama biak. Abantaila handia izan du hori. «Gehiago bizi izan ditugu eta eskual ohidurak. Giro beroa zegoen familian». Neke da gurasoetarik bat euskaldun ez denean. Zailago ere, Marierenez, lehenengoaz besteko la-bealdikoentzat. «Lehenengo belaunaldia ez direnek, badakite euskalduna izatea zer den, baina ez dute horren biziki senditzen». Euskaltasuna, hortaz. «Nehoz ere eta ahanzik ere ez dugun zerbaite. Izan ere, anaiaren seme-alabetara pasatzen ari da. Badakite eskualdun direna. Eskual dantzan eta hartzen dira». Aniztasuna izan liteke gero ere herrialde honetan; itxura.

Marie Dendari pozik da euskaldun; ez alferrik daude etniak furian Estatu Batuetan. «Eskualdun oinarria naiz eta harro nago, oso harro, lurralde honetan batez ere, arraroa

MIEL ANJEL ELUSTONDO

SOSLAIA

Batak bestea beti babes

Hainbat euskaldun ezagutu du Marie Dendarik Reno-Nevada Unibertsitateko liburutegian. «Testu-liburuen ardura dut. Unibertsitateko ikasleek behar dituztenak». Renon bertan sortu zen, 1960an. «Gurasoak bi urte lehenago jin ziren Renorat. Lehenbizian Elkora jin ziren eta gero Winnemuccan ziren». Donibane-arazikoa omen ama, Jatsukoa aita. «Hau zen amets egin zuten lekua. Ezkondu bezain fite jin ziren. 1957an uste dut». Haurretako giroa eta. «Rantxoan eta familiarekin eta animalien artean. Berte euskaldun familia batekin ginen rantxoan: Salaberri; gure lagunak dira». Elkarren babesean, euskaldun jaio, euskaldun hazi, EEBBetan arren.

da eta. Errotik zara diferente». Euskaldunaren ohizko arazoa ez du korapilo bihurri. «Jendea solas egiten diozunean eta: 'Basque? Zer da hori?'. Orain, aldiz, ezagutzen gaituzte, eskual pikinietara eramaten ditugu...». Gure Herri Zahararen berri eman behar, behin eta berriro eta hamaika aldiz, seguru. «Jende askok ez daki guri buruz, baina ez nuke aldatuko eskualdun izatea».

Zangalatraua dago bera bi nortasunen artean. «Amerikarra naiz gehienbat, baina eskualdunago senditzen naiz amerikarra baino». Familia du lokarri sendo. «Gurasoengatik». Ez da dudarik horien koloreaz, EEBBetara aspaldi etorriak izanagatik ere. «Eskualdun-eskualdunak dira, bertzerik ez. Amerikarrak dira hemen, baina eskualdunak dira». Eta sekulakotz. «Ez dute behin ere eta galduko hori. Hona jin ziren, beren ametsa zen. Migratu zuten baina eskualdunak izanzen dira beti». Lagun izan dute ingurua Nevadan. «Eskualdun adiskide anitz badituzte, funtzioetara joaiten dira, ama dantzaren erakasten ari izan zen duela hamar bat urte arte edo».

Euskaldun iraun dute baina ez dago luzaro ezer agintzerik. «Historia eta kultura hor izanzen dira beti, baina hizkuntza aise gal liteke. Hona jin eta ingelesa ematen duzu». Bete zuten beren egitekoa gurasoek eta, jolas eta irri, gure hizkuntzaz jabetu ziren haur mukizuak Renon. Bestela izan da harrezkero, heldutan. «Ez dut eman denbora luzean eta galdu dut. Gehiago konprenitzen dut solas egin baino, baina ttipitan mintzatzen nintzen, eta frantsesez ere bai». Goroldioa lotu zaio harriari. Eten zorian da katea.

LERRO GUTXITAN

❑ **BI ETA HIRU MILIOI PEZETA BITARTEKO FIDANTZA** ordaindu beharko dute Andorran beren dirua 'babesten' duten aberatsek, bertako Parlamentua lantzen ari den lege berri baten arabera. Zergak ez pagatzearren, bertan ezarri zuten hainbat eta hainbat dirudunek beren helbide fiskala, hala nola Arantxa Sanchez Vicario eta Alberto Berasategi tenislariak eta Montserrat Caballe eta Alfredo Kraus kantariak. Egoiliar pasiborik ez du onartu Andorrrak 1992tik, baina 400 egoiliar berri jasotzea baimenduko du lege berriak.

❑ **'VAL D'HEBRONGO BORTXATZAILEA' BESTE 17** urteko kartzelaldira kondenatu du Bartzelonako Entzutegiak. 1990eko azaroaren 5ean emakume bat bortxatu zuen Jose Rodriguez Salvadorrek, aurretik beste hamabi emakumeri eraso zien leku berean. Fiskalak eta akusazio partikularrak 49 urteko kartzela zigorra eskatu zuten dagoneko 309 urteko zigorra betetzen ari den honentzat.

❑ **«DEABRU BATEN» LAGUNTZAREKIN** bere zazpi seme hil eta jan egin zituela aitortu zion atzo Poliziari Solweziko (Zania) emakume batek. Filita Malishpa damu da eta «deabruarengandik libratu» nahi du: «Tuyobela izaki ikustezina da berau». Duela urte batzuk jazo ziren hilketak eta horien erantzukizuna berari leporatzerik ez dagoela gehitu zuen, «zaia baita egoera horietan ezer demostratzea».

❑ **SALVADOR DALI** pintorearen jaiotetxea, Figuerasko Monturiol kaleko 48. zenbakian dena, erosiko du bertako Udalak 45 milioi pezetan. Gala-Dali Patronatuaren esku utziko dute etxearen gestioa, baina oraindik ez dute ezagutarazi zein erabilera emango dioten. Egoera onean dago etxea, nahiz eta barrualdea dextente aldatu den Daliren haurtzaro garaitik egundaino.

Ospetsuak modelo

Gurutze Gorriaren aldeko moda desfilea izango da Bilbon datorren hilaren 30ean. Modelo lanetan ikusiko ditugu, egun batez bederen, Valencia Athleticoko afezaina, Marko Kortezubiko alkatea, Josu Montalban Gizarte Ongizateko foru diputatua, Andres Vilariño pilotua, Iñaki Gaston txirrindulari ohia eta Zelai harrijasotzailea, 'Ospetsuak X Gurutze Gorria' ekimenean.

ONCE

OSTEGUNA

44.932

ASTELEHENA	98.968
ASTEARTEA	43.298
ASTEAZKENA	14.480
OSTIRALA	KUPOITZARRA